

Агар дар ҷаҳон набвад омӯзгор,
Шавад тира аз беҳирад рӯзгор.

ҲАФТАНОМА АЗ 20-УМИ ИЮЛИ СОЛИ 1932 НАШР МЕШАВАД

№ 8 (12336)
24 феввали
соли 2022

ОМУЗГОР

НАШРИЯИ ВАЗОРАТИ МАОРИФ ВА ИЛМИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН www.omuzgor-gazeta.tj

▶ КАЛОМИ ПЕШВО

Сипари боътимоди Ватан

Суханронии Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба муносибати 29-солагии таъсисёбии Қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон

23.02.2022, шаҳри Душанбе

Муҳтарам генералҳо, афсарону сарбозон ва собиқадорони Қувваҳои Мусаллаҳ!

Ҳамаи шуморо ба ифтихори бистунухумин солгарди таъсисёбии Қувваҳои Мусаллаҳи Тоҷикистони соҳибистиклол самимона табрик меғўям.

Ба тамоми хизматчиёни ҳарбӣ, ки тайи қариб сӣ сол ҳимояи истиқлолу озодии кишвар, ҳифзи марзу буми Ватан ва амнияти давлату ҷомеаро ҳамчун сипари боътимод таъмин карда истодаанд, пеш аз ҳама, саломатӣ ва дар фаъолияти душвору пуршарафашон барору комёбӣҳо орзу менамоям.

Қувваҳои Мусаллаҳи Тоҷикистони соҳибистиклол дар шароити ниҳоят мураккабу ҳассоси сиёсӣ низомӣ ва иқтисодиву иҷтимоӣ таърихи мардуми тоҷик ва давлати тоҷикон таъсис дода шуданд.

Зеро таъсиси Артиши миллӣ ҳамчун яке аз рукҳои муҳимтарини давлатдорӣ миллӣ зарурати шадиди рӯз ва тақозои мубрами он айёми басо вазнину тақдирсоз буд.

Бо вучуди ҳама норасоиву мушкilotи он айдм, 23-юми феввали соли 1993 аввалин пароди ҳарбии Артиши миллӣ доир гардид ва афсарону сарбозони содики Ватан дар ин ҷорабинӣ бо ифтихору эҳсоси баланди ватандӯстӣ иштирок намуданд.

Ҳукумати мамлакат аз рӯзҳои нахустини ташкилбодии Қувваҳои Мусаллаҳ тамоми имкониятҳоро ба ҳалли

масъалаҳои бунёди инфрасохтор, таъсиси ҷузъу томҳои махсусгардонидашуда, таъминоти онҳо бо техникаву таҷҳизот ва фароҳам овардани шароити зарурӣ хизмат ва зиндагӣ барои ҳайати шахсӣ сафарбар намуд.

Ҳайати шахсии Қувваҳои Мусаллаҳ дар солҳои душвори муҳолифати дохилӣ ва ҷанги таҳмили шахравандӣ қарзи фарзандӣ ва вазифаи хизматии худро бо садоқат ба халқу Ватан иҷро карда, дар роҳи барқарорсозии соҳти конституционӣ, ба эътидол овардани вазъият, безарар гардонидани гурӯҳҳои экстремистиву террористӣ ва дигар унсурҳои ҷинояткор, яъне таъмин намудани волеияти қонун ва сулҳу субот дар кишвар саҳми воқеан таърихӣ гузошт.

Дар ин роҳ ҳазорон нафар афсарону сарбозони мо қаҳрамониву фидокорӣ нишон дода, ба хотири барқарорсозии соҳти конституционӣ, таъмин намудани волеияти қонун, сулҳу оромӣ, суботи сиёсӣ ва ваҳдати миллӣ ҷони худро қурбон карданд.

Ҳукумати Тоҷикистон ва мардуми сипосгузори тоҷик хотираи неки он ҷавонмардонро ҳаргиз фаромӯш намекунанд ва хизматҳои таърихӣ фарзандони далеру шучои худро пос медоранд.

Имрӯз мо метавонем бо ифтихору қаноатмандӣ иброз намоем, ки афсарону сарбозони Қувваҳои Мусаллаҳ аз бисёр

имтиҳону озмоишҳои саҳту сангин бо сари баланд гузашта, рисолати хизмативу касбии худро бошарафона иҷро карданд ва Артиши миллӣ бисту нӯҳ сол пеш таъсисдодаи мо ҳоло ба як сохтори воқеан боътимод ва муназзаму муосири давлати соҳибистиклоли Тоҷикистон табдил ёфтааст.

Соли гузашта ба таърихи давлатдорӣ навини тоҷикон ҳамчун яке аз солҳои фаромӯшнашаванда ворид гардид: мардуми шарифи Тоҷикистон 30-солагии истиқлоли давлатии Ватани маҳбуби худро бо ифтихор аз Ватани ободу соҳибхитиёри худ ва дар фазои сулҳу суботи комил таҷлил намуданд.

Воқеан, ҳифзи истиқлолу озодии давлат ва расидан ба чунин ҷашнҳои бузург, пеш аз ҳама, натиҷаи хизмати содиқонаву ватандӯстонаи ҷузъу томҳои Артиши миллӣ, дигар сохторҳои низомӣ ва кормандони мақомоти ҳифзи ҳукуки кишвар мебошад.

Ба хотири истиқболи сазовори ҷашни муқаддаси миллӣ – сисолагии истиқлолияти давлатии Тоҷикистон, илова ба соҳтмону азнавсозии 244 бинои таъиноти хизматӣ, таълимӣ ва иҷтимоиву хизматрасонии дар қисму воҳидҳои ҳарбӣ ва ҷузъу томҳои танҳо Вазорати мудофиа ба анҷом расонидашуда, тайи солҳои 2020 – 2021 боз 186 иншоот сохта, ба истифода дода шуд.

(Давоми дар саҳ. 2)

ФАРМОНИ ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Дар бораи вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон таъин намудани Саидзода Р.Х.

Мутобики моддаи 69 Конституцияи Ҷумҳурии Тоҷикистон фармон медиҳам:

1. Саидзода Раҳим Ҳамро вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон таъин карда шавад.
2. Фармони мазкур барои тасдиқ ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод карда шавад.

Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон
ш. Душанбе
21 феввали соли 2022
№347

Эмомалӣ Раҳмон

ФАРМОНИ ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Дар бораи директори Маркази миллии тестии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон таъин намудани Ҷаъфарзода С.Ф.

Мутобики моддаи 69 Конституцияи Ҷумҳурии Тоҷикистон фармон медиҳам:

Ҷаъфарзода Сабзалӣ Файзалӣ директори Маркази миллии тестии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон таъин карда шавад.

Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон
ш. Душанбе
21 феввали соли 2022
№348

Эмомалӣ Раҳмон

ҚАРОРИ ҲУКУМАТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

аз 21 феввали соли 2022 №37, ш. Душанбе

Дар бораи муовини якуми вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон таъин намудани Ҷуразода Ҷ.Х.

Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор мекунад: Ҷуразода Ҷамшед Ҳабибулло муовини якуми вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон таъин карда шавад.

Раиси
Ҳукумати Ҷумҳурии
Тоҷикистон

Эмомалӣ Раҳмон

ҚАРОРИ ҲУКУМАТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

аз 21 феввали соли 2022 №38, ш. Душанбе

Дар бораи муовини вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон таъин намудани Хайрзода Ш.Қ.

Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор мекунад: Хайрзода Шукрулло Курбоналӣ муовини вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон таъин карда шавад.

Раиси
Ҳукумати Ҷумҳурии
Тоҷикистон

Эмомалӣ Раҳмон

ҚАРОРИ ҲУКУМАТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

аз 21 феввали соли 2022 №39, ш. Душанбе

Дар бораи муовини вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон таъин намудани Абдулоҳиқзода Л. А.

Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор мекунад: Абдулоҳиқзода Лутфия Абдулоҳиқ муовини вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон таъин карда шавад.

Раиси
Ҳукумати Ҷумҳурии
Тоҷикистон

Эмомалӣ Раҳмон

ҚАРОРИ ҲУКУМАТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

аз 21 феввали соли 2022 №40, ш. Душанбе

Дар бораи ректори Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон таъин намудани Абдулоҳиқзода Х.А.

Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор мекунад: Абдулоҳиқзода Ҳақимбек Абдулоҳиқ ректори Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон таъин карда шавад.

Раиси
Ҳукумати Ҷумҳурии
Тоҷикистон

Эмомалӣ Раҳмон

@▶▶ Почтаи электронии «Омӯзгор»: omuzgor@inbox.ru

Телефони боварӣ: 227-76-86

(Аввалин дар саҳ.1)

Дар давоми солҳои истиқлолияти давлатӣ 2800 нафар афсару сарбози Қувваҳои Мусаллаҳ, дигар сохторҳои низомӣ ва мақомоти ҳифзи ҳуқуқ барои шуҷоату часорат ва хизмати содиқона бо мукофотҳои давлатӣ ва рутбаҳои олии ҳарбӣ сарфароз гардонда шудаанд.

Бо дарназардошти вазъи мурраккабу пешгӯинашавандаи минтақа ва ҷаҳони имрӯза ва торафт шиддат гирифтани таҳдиду хатарҳои муосир, аз ҷумла, терроризму ифротгарӣ, кочоки маводи мухаддир, силоҳ, ҷиноятҳои киберӣ ва дигар ҷиноятҳои муташаккили фаромиллӣ, ҳамчунин, дастрасии гурӯҳҳои террористӣ ба яроку аслиҳаи муосир, Ҳукумати мамлакат барои баланд бардоштани сатҳи омодабошии ҷангии Қувваҳои Мусаллаҳ ва тақвият бахшидани иқтидори мудофиавии кишварамон тамоми тадбирҳои заруриро амалӣ карда истодааст.

Дар ин раванд, мо ба муҳайё намудани шароити зарурӣ барои хизмат ва зиндагии хизматчиёни ҳарбӣ, инчунин, баланд бардоштани сатҳи ҳифзи иҷтимоии онҳо аҳамияти аввалиндараҷа медиҳем.

Таъини даврони истиқлолият барои ҷузъи тоҷикон Қувваҳои Мусаллаҳ, дигар сохторҳои низомӣ ва мақомоти ҳифзи ҳуқуқ, дар маҷмӯъ, 2226 иншооту бино бунёд гардидаанд.

Қобили зикр аст, ки дар натиҷаи бунёд кардани ба истифода супоридани иншооти зикршуда ҳоло шароити хизмат ва зиндагии хизматчиёни ҳарбӣ дар муқоиса бо солҳои аввали таъсиси Қувваҳои Мусаллаҳ бамаъриб бехтар гардидааст.

Илова бар ин, дар замони истиқлол зиёда аз 3500 онлаи хизматчиёни ҳарбии Қувваҳои Мусаллаҳ, дигар сохторҳои низомӣ ва мақомоти ҳифзи ҳуқуқ бо манзили истиқомати хизматӣ ва китъаҳои замин барои сохтмони хона таъмин карда шудаанд.

Ҳукумати мамлакат ба масъалаи таъминоти моддӣ ва даст-

гирии иҷтимоии хизматчиёни ҳарбии Қувваҳои Мусаллаҳ ва мақомоти ҳифзи ҳуқуқ эътибори аввалиндараҷа медиҳад.

Бо ин мақсад аз 1-уми январӣ соли 2022 маоши амалкунандаи хизматчиёни ҳарбӣ ва кормандони мақомоти ҳифзи ҳуқуқ 25 фоиз зиёд карда шуд.

Ҳукумати мамлакат дастгирии молиявӣ иҷтимоии хизматчиёни ҳарбиро дар оянда низ идома дода, барои бехтар гардонидани шароити хизмат ва зиндагии ҳаёти шахсии ҷузъи тоҷикон низомӣ, баланд бардоштани сатҳи таъминоти иҷтимоӣ, навсозии техникаӣ ва мучаххазгардонии Қувваҳои Мусаллаҳ ва бо ҳамин роҳ пурзӯр намудани иқтидори мудофиавии кишвар ҳамаи чораҳои заруриро амалӣ мегардонад.

Дар ташкили мудофиаи давлат, илова ба заминаи мусонду муосири моддӣ ва ин-фрасохтори замонавӣ, инчунин, нақши кадрҳои баландхаттисоси ҳарбӣ ва содиқ ба халқу Ватани худ бисёр муҳим мебошад.

Ҳоло зиёда аз 80 фоизи афсароне, ки дар сафи Қувваҳои Мусаллаҳ хизмат мекунанд, хатмкардагонии донишқадаҳо ва академияҳои ҳарбӣ мебошанд.

То имрӯз мо дар муассисаҳои таҳсилоти олии ҳарбии дохил ва хориҷ аз кишвар зиёда аз 24 ҳазор нафар мутахассисони низомиро омода кардем ва ҳоло 8 ҳазор нафар ҷавонони мо дар ҷунин муассисаҳо таҳсил карда истодаанд.

Дар робита ба ин, таъкид месозам, ки масъалаҳои интиҳоб ва ҷобаҷогузори кадрҳо, тарбияи афсарони ҷавон, баланд бардоштани сатҳи касбияти онҳо ва дар рӯҳияи ватандӯстиву ватанпарварӣ тарбия намудани ҳаёти шахсӣ бояд таҳти таваҷҷуҳи аввалиндараҷа ва доимии ҳаёти фармондеҳии Қувваҳои Мусаллаҳ, роҳбарони мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ва муассисаҳои таҳсилоти олии

ҳарбӣ қарор дошта бошанд.

Дар ин раванд, зарур аст, ки талабот нисбат ба афсаронро пурзӯр намуда, ба гузаронидани машғулиятҳои омӯзишӣ амалӣ, баланд бардоштани сатҳи касбият, донишу

ҷаҳонбинӣ, забондонӣ, одоби муошират ва обутоби маънавӣ ҷисмонии афсарону сарбозон эътибори аввалиндараҷа дода шавад.

Фаромӯш набояд кард, ки сатҳи омодабошии ҷангии Қувваҳои Мусаллаҳ аз таълиму тарбияи самарабахш дурусти афсарону сарбозон, риояи талаботи оинномаҳои умумиҳарбӣ ва интизоми қатъӣ, мунтазам тақмил додани донишҳои сиёсӣ низомӣ бо дарназардошти воқеият ва талаботи рӯз ва инчунин, ҳисси баланди ватандӯстиву садоқати хизматчиёни ҳарбӣ вобастагии мустақим дорад.

Ҳозирини муҳтарам!

Вазъияти минтақа ва ҷаҳони имрӯза, ки хусусан, вақтҳои охир зудтағйирёбанда, пешгӯинашаванда ва пур аз рӯйдоду ҳолатҳои ғайриҷашмдошт гардидааст, аз ҳаёти шахсии Қувваҳои Мусаллаҳ ва мақомоти ҳифзи ҳуқуқ омодабошии доимии ҷангӣ ва донишу малакаи ба-

ланди касбиро тақозо менамояд.

Дар баробари ин, амалҳои мудхшии террористие, ки дар кишварҳои ороми осуда рух дода истодаанд, нишон медиҳанд, ки ҳар гуна давлат,

ташкили босифати ҷорабиниҳои сафарбарӣ ва омодагии сохторҳои мудофиаи ҳудудӣ бояд таҳти таваҷҷуҳи доимӣ ва ҷиддии мақомоти марказӣ ва маҳаллии ҳокимияти давлатӣ қарор дода шаванд.

Бовар дорам, ки хизматчиёни ҳарбии Қувваҳои Мусаллаҳ, дигар сохторҳои низомӣ ва мақомоти ҳифзи ҳуқуқи мамлакат вазифаи бошарафу муқаддаси худ - ҳимояи Ватани маҳбубамон, зиндагии озоишта ва заҳмати созандаи мардуми Тоҷикистонро минбаъд низ сарбаландона, бо интизоми қавӣ, донишу малакаи муосир ва муҳимтар аз ҳама, бо рӯҳияи баланди ватандӯстӣ, садоқат ба давлат, Ватан ва халқи хеш иҷро менамоянд.

Мо бо афсарону сарбозони далеру ҷасури Қувваҳои Мусаллаҳи давлати соҳибистиклоли худ, ки фарзандони миллати соҳибмаърифату тамаддунсоз ва ободгару созандаи тоҷик мебошанд, ифтихор мекунем.

Мо аз саҳми басо арзишманди ҳаёти шахсии Қувваҳои Мусаллаҳ, кормандони мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ва собиқадорон дар ҳимояи истиқлолу озоии Ватан ва дастовардҳои бузургу таърихи халқамон – сулҳу оромӣ, суботи сиёсӣ, ваҳдати миллӣ, ҳифзи марзҳои муқаддаси давлати тоҷикон, таъмини амнияти давлат ва халқи Тоҷикистон ҳамеша сипосгузorem.

Бори дигар тамоми ҳаёти шахсии Қувваҳои Мусаллаҳ, дигар сохторҳои низомӣ, мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ва собиқадоронро ба ифтихори 29-солагии таъсиси Қувваҳои Мусаллаҳ самимона табрик гуфта, ба ҳар яке онҳо саломатӣ ва дар роҳи ҳифзи Ватан иродаи қавӣ, рӯҳи матин ва барору қомеъиро орзу менамоям.

Ҷашн муборак, ҳомиёни ғайру ҷасури Ватан!

President.tj

► ҶАМКОРӢ

Ҳадафҳои судманди шарикони рушд

Асри XXI асри иттилоот ва раванки технологияҳои муосир мебошад. Гузаштан ба шакли усулҳои рақамии таълим дар соҳаи маориф низ натиҷаҳои судбахш хоҳанд дод. Хусусан, барои гузаронидани дарсҳои муосир истифодаи технология аз ҳадафҳои муҳими ин соҳаи калидии ҷомеа ба шумор меравад. Бо ин мақсад бо ибтикор ва ҳамкорӣ байни Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон, Иттиҳоди Аврупо, Ҳазинаи кӯдакони Созмони Милалӣ Муттаҳид (ЮНИСЕФ) дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар МД ДҚТИБКСМ маросими ифтитоҳи расмӣ нахустин студияи миллии барои таҳияи барномаҳои таълимии телевизионӣ ва тарғибу ташвиқи маводи инноватсионии таҳсилоти омехта баргузор гардид. Мабадгузориҳои студияи мазкур дар доираи «Марҳилаи дуҷуми барномаи дастгирии сифати таълим» аз ҷониби Иттиҳоди Аврупо амалӣ гардид.

Чунонки дар ифтитоҳи ҷорабинӣ қайд гардид, ҳамкорӣ бо ҷунин ташкилотҳои бонуфузи хориҷӣ дар дигар самтҳои соҳаи маориф қаблан низ ба амал ома-

да буд. Акнун ҷунин ҳамкорӣ идомабахши ҳамкорӣҳои пешин буда, барои бехтар гардидани сифати таҳсилот дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мусоидат хоҳад кард. Иттилоъ дода шуд, ки студияи эҷодӣ ва маркази медиа, ки дар бинои Донишқадаи Ҷумҳуриявии тақмили ихтисос ва бозомӯзии кормандони соҳаи маорифи назди ВМИ дарҳои худро боз намуд, до-

роӣ барномаҳо ва таҷҳизоти муосир мебошад.

Дар идомаи ҷорабинӣ таъкид гардид, ки ҳадафи лоиҳа – рушди таълими дарсҳои телевизионӣ тавассути намоиши дарсҳои омӯзгорони баландхаттисос ва ботачриба, инчунин, мучаххаз гардондани ВМИ бо асбобҳо ва маводи интернетии инноватсионии таълимӣ, ки ба

омӯзгорон ва хонандагон барои тақмили малакаҳои дарсгӯӣ ва омӯзиш, ки барои таҳсилоти омехта ва фосилавӣ заруранд, имконияти фаровон пайдо менамояд. Ҷараёни таҳияи маводи баландсифати таълимии телевизионӣ ва маводи таълимии рақамӣ боиси навоварихо дар соҳаи маориф гардида, ҷиҳати таҳкими дониши хонандагон аз фанҳои асосӣ кумак хоҳад намуд.

Ин нуктаро роҳбари бахши ҳамкорӣ, намоёнҳои ҳаёти Иттиҳоди Аврупо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон Марк Бухманн ва Осама Маккавӣ – сардори намоёнҳои ЮНИСЕФ дар ҚТ низ таъкид карданд.

Акнун дар панҷ синфҳои компютерӣ, сабти овоз, банаворгирӣ, китобхонаи дорои беш аз 27 ҳазор нусха адабиёти бадеӣ, илмӣ ва таълимӣ, методӣ ва як қаҳвахона барои гузаронидани дарсҳо ва семинарҳои омӯзишӣ дар ДҚТИБКСМ шароити созгор муҳайё гардид. Шарикони рушд ба нақша гирифтаанд, минбаъд дар панҷ филиали муассисаи номбурда низ ҷунин амали хайро ба анҷом расонанд.

**Ҳотами ҲОМИД,
Шодӣ РАҶАБЗОД,
«Омӯзгор»**

Китоби нав таҳти унвони «Шоҳкориҳои Пешвои миллат» ба нашр расид.

▶ МАЪЛУМОТНОМА

САИДЗОДА Раҳим Ҳамро – вазири маориф ва илм

САИДЗОДА Раҳим Ҳамро 7 июни соли 1969 дар Ҷумҳурии Тоҷикистон таваллуд шудааст. Мавсуф баъди хатми мактаби миёна солҳои 1986-1993 дар факултети автомобил ва рохҳои автомобилгарди Донишқадаи политехникии Тоҷикистон (ҳоло Донишгоҳи техникии Тоҷикистон ба номи академик М. Осимӣ) таҳсил кардааст. Солҳои 1987-1989 дар сафи Қувваҳои Мусаллаҳи собиқ Иттиҳоди Шӯравӣ (ш. Горкий, Федератсияи Россия) хизмати харбӣ намудааст.

Баъди ба итмом расонидани донишгоҳ фаъолияти меҳнатиашро аз соли 1993 дар кафедраи бехатарии фаъолияти инсон ва экологияи Донишгоҳи техникии Тоҷикистон ба номи академик М. Осимӣ ба ҳайси

ассистент оғоз намуна, баъдан дар вазифаи муаллими калон ва дотсент идома додааст. Аз моҳи феврал то моҳи сентябри соли 2003 дар вазифаи сардори бахши илмӣ-тадқиқотӣ, солҳои 2003-2005 мудири кафедраи бехатарии фаъолияти инсон ва экология, солҳои 2004-2005 ноиби ректори донишгоҳи мазкур оид ба тарбия ва солҳои 2005-2009 директори коллеҷи политехникии Донишгоҳи техникии Тоҷикистон ба номи академик М. Осимӣ фаъолият намудааст.

Аз моҳи июни соли 2009 фаъолиятро дар Хадамоти давлатии назорат дар соҳаи маорифи Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон, аввал ба ҳайси сардори раёсати аттестатсия, аккредитатсия ва иҷозатномадиҳии муассисаҳои таълимӣ ва аз соли 2010 ба ҳайси муовини сардори Хадамоти давлатии назорат дар соҳаи маориф идома додааст.

Аз моҳи ноябри соли 2011 то моҳи феврал соли 2015 дар вазифаи сардори Хадамоти давлатии назорат дар соҳаи маорифи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолият намудааст.

Аз моҳи март соли 2015 то

моҳи март соли 2017 ба тариқи гузариш дар вазифаи сардори Раёсати таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбии Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон кор кардааст.

Солҳои 2017-2019 дар вазифаи муовини аввал, муовини ректор оид ба таълими Донишгоҳи техникии Тоҷикистон ба номи академик М. С. Осимӣ ва аз солҳои 2019-2022 дар вазифаи директори филиали Донишгоҳи миллии тадқиқотии технологияи Москва дар шаҳри Душанбе фаъолият дошт.

Бо Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 21 феврал соли 2022 вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон таъйин гардид.

Саидзода Раҳим Ҳамро доктори илми техникӣ, профессор буда, бо мукофотҳои гуногун кадршиносӣ шудааст. Аз ҷумла, Ҷоизаи давлатии ба номи Исмоили Сомонӣ барои олимони ҷавон дар соҳаи илм ва техника (1999), нишони «Аълочии маорифи Тоҷикистон» (2010), Ифтихорномаи Кумитаи кор бо ҷавонони назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон (1999), Ифтихорномаи Кумитаи иттифоқи касабаи кормандони илм ва маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон (2006), дипломи Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон (2003) ва Ифтихорномаи Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон (2009).

АБДУЛХОЛИҚЗОДА Лутфия Абдухолиқ – муовини вазири маориф ва илм

АБДУЛХОЛИҚЗОДА Лутфия Абдухолиқ 5 декабри соли 1971 дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба дунё омадааст. Соли 1993 Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айниро бо ихтисоси муаллими забон ва адабиёти рус хатм кардааст.

Солҳои 1993-2002 дар коллеҷи муҳандисӣ-омӯзгории

шаҳри Душанбе ба ҳайси муаллими забони русӣ ва солҳои 2002-2009 ҳамчун муаллими калони кафедраи забонҳо ва раиси Шӯрои кураторони Донишқадаи иқтисодии Тоҷикистон фаъолият дошт. Солҳои 2009-2010 - муовин, мудири кафедраи забонҳои Донишқадаи иқтисодии Тоҷикистон, солҳои 2010-2012 - муовини ректор оид ба тарбияи Донишқадаи иқтисодии Тоҷикистон, солҳои 2012-2015 - муовини ректор оид ба тарбияи Донишқадаи молия ва иқтисоди Тоҷикистон ва солҳои 2015-2019 ректори Муассисаи давлатии таълими «Донишқадаи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон» ва солҳои 2019 - 2020 сардори Раёсати илму маърифати Дағтоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон буд. Аз 1 март соли 2020 вакили Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон интихоб шудааст. Бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 21-уми феврал соли 2022 ба вазифаи муовини вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон таъйин гардид.

Абдулхолиқзода Лутфия Абдухолиқ доктори илмҳои педагогӣ буда, бо медалҳои «Хизмати шоиста», «Барои кори шоён», «Барои хизмати шоиста», «Барои шучоат» ва нишони «Аълочии маорифи Тоҷикистон» кадрдонӣ шудааст.

ҶӢРАЗОДА Ҷамшед Ҳабибулло – муовини якуми вазири маориф ва илм

ҶӢРАЗОДА Ҷамшед Ҳабибулло 15 июни соли 1971 дар Ҷумҳурии Тоҷикистон таваллуд шудааст. Соли 1988, баъди хатми мактаби миёна ба Донишқадаи омӯзгории шаҳри Душанбе (ҳоло Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи С. Айни) дохил шуда, аз соли 1989 таҳсилро дар факултети таърихи Донишқадаи ордени Нишони фахридори давлатии омӯзгории шаҳри Хучанд (ҳоло Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Б. Ғафуров) идома медиҳад ва онро соли 1993 бо дипломи аъло хатм менамояд.

Соли 1993 аввал дар кафедраи таърих ва этнографияи халқи тоҷики донишгоҳ ба сифати ассистент ба фаъолияти меҳнатӣ оғоз намуда, солҳои 1995-1998 дар аспирантураи ДДХ ба номи академик Б. Ғафуров таҳсил кардааст. Солҳои 1997-2000 дар кафедраи таърих ва маданияти халқи тоҷики Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон ба ҳайси омӯзгор фаъолият намудааст. Соли 1999 раиси Шӯрои олимони ҷавон, баъдан раиси Созмони ҷавонони донишгоҳи мазкур буд. Моҳи январ соли 2000 ба вазифаи мудири шӯбаи масоили иҷтимоӣ-фарҳангӣ, робита бо созмонҳои ҷамъиятию

сиёсӣ ва муносибатҳои байналмилалӣ Ҳукумати шаҳри Хучанд таъйин шуда, аз 31 апрели соли 2003 то 30 ноябри соли 2005 вазифаи муовини мудири шӯбаи масоили иҷтимоӣ - фарҳангӣ, робита бо созмонҳои ҷамъиятию сиёсӣ ва муносибатҳои байналмилалӣ Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии вилояти Суғдро ба зимма дошт. Ҳамчун хизматчиӣ давлатӣ сазовори рутбаи таҳассуси мушовири хизмати давлатии дараҷаи III гардидааст.

21 декабри соли 2002 дар Шӯрои диссертатсионӣ назди Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Б. Ғафуров рисолаи номзадиро дар мавзӯи «Аз таърихи фарҳанги манзилдорӣ тоҷикон» Ҳимоя намуд.

Аз 30 ноябри соли 2005 то 25 ноябри соли 2006 дар вазифаи декани факултети сиёсатшиносӣ ва муносибатҳои байналхалқии Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон фаъолият намуд. Солҳои 2006-2009 ноиби ректор оид ба тарбияи ДДХБСТ ва солҳои 2009-2012 декани факултети сиёсатшиносӣ ва муносибатҳои байналхалқии ДДХБСТ буд.

Солҳои 2012-2017 дар вазифаи ректори Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон ва солҳои 2017-2022 ректори ДДХ ба номи академик Бобочон Ғафуров фаъолият кардааст.

ҶӢРазода Ҷамшед Ҳабибулло 15 майи соли 2015 рисолаи докториашро дар мавзӯи «Бухарский эмират второй половины XVIII - первой половины XIX вв. в письменных источниках» дар Шӯрои дифои рисолаҳои доктории назди Пажӯҳишгоҳи таърих, археология ва этнографияи АИ ҚТ дифоъ намудааст. Муаллифи зиёда аз 120 асару мақолаи илмӣ ва илмӣ-оммавӣ мебошад.

Бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 21 феврал соли 2022 муовини якуми вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон таъйин гардид.

ХАЙРЗОДА Шукрулло Қурбоналӣ – муовини вазири маориф ва илм

ХАЙРЗОДА Шукрулло Қурбоналӣ 27 январи соли 1983 дар Ҷумҳурии Тоҷикистон таваллуд шудааст. Соли 2005 Донишқадаи андоз ва ҳуқуқро аз рӯи ихтисоси менечмент бо дипломи аъло хатм намуд. Фаъолияти кориашро аз соли 2006 дар кафедраи фаъолияти бонкии Донишқадаи андоз ва ҳуқуқ оғоз намудааст. То соли 2012 дар вазифаҳои ассистент, муаллими

калони кафедраи фаъолияти бонкии Донишқадаи иқтисоди Тоҷикистон фаъолият дошт. Солҳои 2012-2014 дар вазифаи мудири кафедраи фаъолияти бонкии Донишқадаи молия ва иқтисоди Тоҷикистон ва солҳои 2014-2015 дар вазифаи декани факултети молия ва қарзи хамин донишқада фаъолият намудааст.

Солҳои 2015-2018 муовини ректор оид ба таълими Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон, солҳои 2018-2022 ректори Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон буд.

Бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 21 феврал соли 2022 муовини вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон таъйин гардид.

Хайрзода Шукрулло Қурбоналӣ доктори илмҳои иқтисодӣ ва муаллифи беш аз 20 асари илмӣ методӣ буда, Ҷоизаи Исмоили Сомонӣ барои олимони ҷавон дар соҳаи иқтисодро дар соли 2015 ба даст овардааст ва бо медали «Хизмати шоиста» ва нишони «Аълочии маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон» кадрдонӣ шудааст.

► ДАР ҲОШИЯИ ПАЁМ

Бунёди корхонаҳо – талаби замон

Агар 30 соли пешрафти даврони соҳибистиқлолиро таҳлил ва ҳулосабарорӣ намоем, барҳақ, асоситарин ва бузургтарин дастовард қатъ ёфтани ҷанги таҳмилии шаҳрвандӣ, таъмини сулҳу оромӣ, ваҳдати миллӣ ва наҷоти давлату миллат мебошад.

Қабул гардидани Конституция ва рамзҳои давлатдорӣ, муаррифӣ шудани Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҷаҳон, эълон гардидани Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳайси давлати демократӣ, ҳуқуқбунёд ва дунявӣ, заминагузорӣ ба эътироф шудани «инсон ва ҳуқуқу озодиҳои ӯ ҳамчун арзиши олий», талоши давлат баҳри муҳайё намудани шароит барои зиндагии шоиста барои ҳар як сокини мамлакат, муайян ва қадам ба қадам амалӣ намудани ҳадафҳои стратегии миллӣ - таъмини истиқлоли пурраи энергетикӣ, баромадан аз бунбасти коммуникатсионӣ ва табдил додани кишвар ба давлати транзитӣ, ҳифзи амнияти озукаворӣ

канданиҳои ғайдабахш.

8. Ба вучуд овардани шароит ва таъмини имтиёзҳои ҷиҳати рушди соҳибкорӣ хурд ва миёна.

9. Таъсиси корхонаҳои хурди бофандагӣ, дӯзандагӣ ва дигар ҳунароҳои мардумӣ дар шаҳру ноҳияҳо.

10. Бунёди манзилҳои истиқоматӣ дар шаҳри Хоруғ ва маркази ноҳияҳо, ба ташкили оилаҳои нав ва афзоиши аҳолии рӯ ба камшавӣ ниҳодаи вилоят боис шуда, муҳоҷирати зиёд, ки рушди ин минтақаро зери савол мебарад, ба танзим мебарорад.

11. Вобаста ба талаботи соҳаи саноат ва омода кардани касбҳои нави коргарӣ, таъсис додани Коллеҷи технологияи касбӣ-ҳунарий дар шаҳри Хоруғ.

12. Бо мақсади дода нашудан ба «фитнаву дасисаҳои ифротгароии дохиливу хориҷӣ» ва таҳкими суботи оромӣ, яқдидии миллӣ байни сокинони вилоятҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, ташкил намудани раванди сайёҳии дохилӣ.

13. Вобаста ба бандҳои зикршуда, ҷиҳати раванки раванди саноатикунӣ аз тақмили таҳассус ва бозомӯзӣ гузаронидани кадрҳои мавҷудбуда ва аз

ва дастрасӣ пайдо намудани аҳоли ба ғизои солим низ аз дастовардҳои микёсан бузург ва муҳими миллат мебошанд.

Коҳиш додани сатҳи бекорӣ ва камбизоатӣ дар ВМКБ аз раванди саноатикунӣ зиёд вобастагӣ дошта, дар шароити ин минтақа, бо дарназардошти мавҷудияти захираҳо ва имконоти муайян, ҳалли дигар масъалаҳои ҳаётан муҳим низ, бо иҷрои корҳои зерин имконпазир аст:

1. Бунёд намудани корхонаи универсалии (муттаҳиди) коркарди маҳсулоти боғдорӣ, кишоварзӣ, чорводорӣ ва парандапарварӣ.

2. Бунёди корхонаҳои хурд ва миёна барои коркарди навъҳои зиёди санг ва хок, ки захираашон бениҳоят зиёд аст.

3. Бо таҳияи Барномаи махсуси давлатӣ ва таъмини назорат аз болои иҷрои он, ташкил намудани кор дар самти рушди моҳипарварӣ ва занбӯриасалпарварӣ.

4. Ташкили коргоҳҳои коркарди растаниҳо, набототи шифобахш, рушд додани соҳаи дорусозӣ ва истеҳсоли нуриҳои маъдан. Вобаста ба ин, дар Паём оварда шудааст, ки дар ташкили кор дар самти «рушди саноати дорусозӣ тадбирҳои ҷиддӣ ва қатъӣ» бояд андешида шаванд.

5. Таъсиси марказҳои табобатӣ - истироҳатӣ ва намудҳои хизматрасонӣ дар назди чашмаҳои бешумори шифобахш.

6. Ташкили кор дар самти воридсозии сармояи хориҷиву дохилӣ барои коркарди обҳои минералӣ ва ба содирот ворид намудани онҳо.

7. Ҷалби сармояи хориҷӣ баҳри истихроҷи конҳои маъдан ва

рӯи таҳассусҳои зарурӣ омода кардани кадрҳои ҷавон бояд ба иҷро расад.

Тавре дар Паёми навбатии Президент, Пешвои миллат ишора шудааст, барои саноатикунӣ босуръат, рушди соҳаи энергетика «омили калидӣ» аст ва ВМКБ дар ин самт пешрафт дошта, оянда ба нақша гирифтани ва рушд додани ин соҳа дар ин минтақа бештар имкон дорад. Бо ташкил ва бунёди корхонаҳои зикрнамудаамон, ҳаҷми маҳсулоти саноатӣ, кишоварзӣ ва сайёҳӣ афзуда, гардиши савдо ва хизматрасониҳо вусъати бештар пайдо мекунад. Дар ин воқеият, баланд шудани сатҳи сифати зиндагӣ, даромади пулии аҳоли, музди меҳнат, бақияи пасандозҳо, ҳифзи саломатӣ, дарозумрӣ ва қоҳиши фавти шаҳрвандон ҳақиқати бебаҳс мешавад.

Рушди баҳши хусусӣ ва дастгирии давомноки соҳибкорон, бо нигоҳ доштани имтиёзҳои хавасмандгардонӣ ва сабукиҳои андозиву гумруки (низми андозбандии нав, сода гардонидани расмиёти иҷозатдиҳиву иҷозатномадиҳӣ ва қарздиҳии маблағҳои давлатӣ аз бонкҳо), бехтарсозии фазо бо ҷалби зиёдтари сармоягузори мустақим ба ташкили бештари корхонаҳои истеҳсолии саноатӣ мусоидат хоҳад намуд. Ҷорӣ кардани технологияҳои рақамӣ дар соҳаҳои иқтисодӣ-иҷтимоӣ имкони таҳияи нақшаву барномаҳои навро дар ояндаи наздик ҷиҳати рушди устувору сифатноки ҷомеа ба вучуд меорад.

Ғ. ҒАРИБШОЕВ,
директори Филиали Донишкадаи ҷумҳуриявӣ тақмили ихтисос ва бозомӯзии қормандони соҳаи маориф дар ВМКБ, номзади илмҳои фалсафа

Паёми навбатии Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар соли 2022 ҳуҷҷати стратегист, ки дар он дастовардҳои асосии миллат дар давраи истиқлоли давлатӣ мавриди таҳлилу баррасӣ қарор ёфтаанд.

Президенти мамлакат дар ин Паём вобаста ба рушди соҳаи маорифи кишвар қайд намуданд, ки «дар даврони соҳибистиқлолӣ мо бунёди маорифи миллӣ ва воридгардидан ба фазои таҳсилоти

тани сатҳи дониш ва касбияти омӯзгорон дар ҳамаи зинаҳои таҳсилот, бахусус, омӯзгорони муассисаҳои таҳсилоти ибтидоиву миёнаи касбӣ, тақмили ихтисосу бозомӯзӣ ва тарбияи омӯзгорони ҷавони баландиҳтисос ва ба талаботи замона ҷавобгӯй дар ҳамаи зинаҳои таҳсилот эътибори аввалиндараҷа диҳанд».

Миллати бофарҳанг ба илму олимон, ихтироъкорону наоварон, ташаббускорону эҷодкорон дар ҳама давру замон беш аз пеш ниёз дорад. Пас месазад, ки насли ояндасоз мунтазам дар пайомӯхтани истифода намудани дастоварҳои илму техникаи муосир бошад.

Пешвои миллат барои

саноат» эълон карда шаванд».

Мавриди зикр аст, ки бо мақсади рушди соҳаи саноат якҷанд барномаву стратегия ва нақшаи ҷорабиниҳо, аз ҷумла, Стратегияи рушди саноат дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030, Барномаи рушди металлургияи ранга ва сиёҳ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2025, Барномаи рушди саноати сабук дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2022, Барномаи рушди соҳаи кирмакпарварӣ ва коркарди пилла дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2012-2020 ва Барномаи рушди қолинобӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон

Роҳнамои бозъитимоди миллат

байналмилалиро ҳадафи муҳимтарин ва самти афзалиятноки сиёсати иҷтимоии давлат ва Ҳукумати мамлакат қарор додем. Зеро мо чунин мешуморем, ки бунёди миллат аз маориф оғоз меёбад ва ғамхорӣ нисбат ба маориф – сармоягузорӣ барои рушди неруи инсонӣ ва ояндаи ободии давлат ва Ватан мебошанд. Бо вучуди он ки раванди таҳсил дар муассисаҳои таълимӣ ба низоми муайян даромадааст, зарур аст, ки барои боз ҳам баланд бардоштани сатҳи сифати таҳсилот, омода кардани кадрҳои баландиҳтисос, омӯхтани забони давлатӣ, таъриху фарҳанги бостонии халқи тоҷик, боло бурдани завқу рағбати хонандагон ба омӯзиши фанҳои риёзӣ, дақиқ, табиӣ, технологияҳои иттилоотӣ ва аз худ кардани забонҳои хориҷӣ, махсусан, забонҳои русиву англисӣ таваҷҷуҳи аввалиндараҷа зоҳир карда шавад.

Бояд тазаккур дод, ки мактабу маориф, таҳсилу тадрис, таълиму тарбияи мутаҳассисони рақобатпазир ҳадаф ва миссияи олии муассисаҳои таълимӣ ба ҳисоб меравад. Ин аст, ки Пешвои миллат пайвасти ба ҷавонон таъя намуда, онҳоро ба омӯхтани илмҳои замонавӣ ҳидоят менамоянд. Сарвари давлат зарур медонанд, ки “бо ин мақсад роҳбарони муассисаҳои таълимиро зарур аст, ки ба масъалаҳои баланд бардош-

пешрафти илму маориф зарурати баланд бардоштани сифати таълим, тандурустӣ, ҳифзи иҷтимоии аҳоли, фарҳанг, татбиқи сиёсати ҷавонон, занон, оила, рушди варзиш ва дигар самтҳои ҳаёти мамлакатро таъкид намуда, ҳидояту дастурҳои муфиде пешниҳод намуданд, ки сармашқи ҳар як сокини Тоҷикистони азиз хоҳад гашт.

Солҳои охир истеҳсолоти саноатӣ назар ба дигар соҳаҳои иқтисод, аз ҷумла, соҳаи аграрӣ бештар рушд намуда, саҳми он дар таъмини шугли аҳоли, соди-роти маҳсулот, афзоиши маҷмуи маҳсулоти дохилӣ ва дар маҷмӯъ, рушди иқтисодии кишварҳо пайвасти меафзояд. Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ҳадафҳои стратегии давлатро ба назар гирифта, зикр намуданд, ки «ҳиссаи саноат дар маҷмуи маҳсулоти дохилии кишвар ба 26 ғоиз расонида, дар ин раванд гуногунсатии истеҳсолоти саноатӣ таъмин карда шавад. Бинобар аҳамияти бузурги соҳаи саноат дар рушди минбаъдаи мамлакат, ҳалли масъалаҳои иҷтимоиву иқтисодӣ ва таъмин намудани иҷрои ҳадафҳои стратегияи миллӣ, аз ҷумла, раванди саноатикунӣ босуръати кишвар пешниҳод менамоям, ки солҳои 2022–2026, яъне то ҷашни 35-солагии Истиқлоли давлатии Тоҷикистон «Солҳои рушди

барои солҳои 2014-2020, Барномаи саноатикунӣ босуръати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2020-2025 қабул гардиданд. Санадҳои мазкур ба афзун намудани ҳаҷми маҳсулот, таъмини рақобатнокии он, ташкили корхона ва коргоҳҳои нав, таъсиси ҷойҳои корӣ ва гузариши иқтисодӣ кишвар аз шакли тавлидкунанди ашъи хом ба истеҳсолкунандаи маҳсулоти ниҳой бо арзиши иловашудаи баланд замина мегузоранд.

Муқоисаи рақамҳои оморӣ, ки дар Паёми навбатӣ оварда шудаанд, суръати рушди иҷтимоию иқтисодӣ ва талошҳои Ҳукумати мамлакатро дар панҷ соли охир ҷиҳати ҷалби сармояи мустақим нишон медиҳад, ки бо татбиқи онҳо корхонаҳои нави истеҳсолӣ ба фаъолият шуруъ намудаанд. Ин нағзониҳо дар замири ҳар як шаҳрванди ҷумҳурий ҳисси баланди ифтихору масъулиятро таҳким мебахшанд.

Мо, аҳли маорифро меболад, ки фаъолиятмонро тақмил бахшида, корҳои илмиву таҳқиқотӣ, таълимиву тарбиявиамонро баҳри оморасозии кадрҳои воқеан босалоҳияту соҳибкасб пурсамартар намоем.

А. МИРЗОАЛИЕВ,
Б. ДҶУСТМАТОВ,
устодони Донишгоҳи давлатии тичорати Тоҷикистон

► КОНФЕРЕНСИЯ

Рисолати бузурги волидон

Бо ташаббуси шӯъбаи маорифи ноҳияи БШҶгунон таҳти мавзӯи «Тарбияи онлавлӣ - рисолати бузурги волидон» конференсияи илмӣ-амалӣ баргузор шуд. Дар он мудири баҳши робита бо ҷомеаи дастгоҳи раиси ноҳия Азиз Иброҳимов, мудири шӯъбаи маорифи ноҳия Мавлуда Бойназарзода андешаронӣ карданд.

Мудири шӯъбаи маорифи ноҳия Мавлуда Бойназарзода роҷеъ ба нуктаҳои асосии Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи масъулияти падару модар дар таълиму тарбияи фарзанд” изхори ақида намуда, гуфт, ки

қӯдакон волотарин ҳислатҳои ҳамидаи инсониро дар оила аз айёми хурдсолӣ меомӯзанд. Дар конференсия, ҳамчунин, сарварони муассисаҳои таҳсилоти умумӣ ва омӯзгорони эҷодкор аз таҷрибаи худ ва ҳамкоронашон оид ба роҳҳои бехтаргдонии таълиму тарбия баромад намуданд. Хонандагон бояд дар баробари омӯхтани илму дониш, ба одоби ахлоқ низ диққати зарурӣ равона намуда, кӯшиш на-моянд, ки ҳамагарафа намунаи ҷомеа бошанд.

Ҷ. ҚОЗИБЕКОВ,
«Омӯзгор»

МУЛОҲИЗА

Омодасозии омӯзгори мусиқӣ дар ҷумҳурӣ кори хеле заҳматталаб аст ва барои ин давлату ҳукумати кишвар тамоми шароити заруриро муҳайё намуда, пайваста дар ин самт имкониятҳои мавҷударо амалӣ намуда истодаанд.

Давлати ҷавони мо ба кадрҳои соҳибмаълумот ниёз дорад. Аз ин рӯ, дастгирии ҷавонон дар вилоят, шаҳру ноҳияҳои ҷумҳурӣ талаботи замон аст. Мо ҳама масъулият ба дӯш дорем ва набояд аз доираи ин имкониятҳои ба дӯшамон гузошташуда берун бароему ин гуна масъалаҳоро нодида бигирем.

Дар қатори дигар омӯзгорон, омӯзгори мусиқӣ шахсиятест, ки дар ботини шогирдонии худ зебоипарастӣ, меҳнатқаринӣ, инсондӯстӣ, ватанпарастӣ, гурури миллӣ ва дигар хислатҳои наҷибии инсониро мепарварад. Зеро оҳангу таронаҳои марғуб ба хислати характери шогирдон таъсир расонида, онҳоро меҳрубонтар,

Нигаҳдори Ватан омӯзгор аст

меҳнатдӯсту бунёдкор мегардонад.

Омӯзгоре, ки чунин хислатҳои некро дар ботини шогирдонаш парварида наметавонад, ба маъ-

касиби худ ва шогирдонаш кӯшиш ба харҷ диҳад. Вай, ҳамчунин, бояд кӯшиш намояд, ки илму дониши андӯхташро ба шогирдонаш интиқол дода

дигарон медонанд. Агар устод чунин хислатро надошта бошад, аз навигарҳои рӯз беҳабар монад, пас вай бар ҳоли ӯ.

Наврасони имрӯза аз назари дарёфти иттилоот аз наврасону ҷавонони асри XX фарқ доранд ва назар ба онҳо хеле пешрафтаанд. Бо истифода аз шароити муносиб ва имконоти васеи технологияҳои иттилоотӣ, коммуникатсионӣ, амсоли Интернет, телефон, планшет ва дигар васоити наврасону ҷавонони имрӯза аз ахбори навини ҷаҳони муосир зуд боҳабар мегарданд. Аз ин нигоҳ, омӯзгорро зарур аст, ки аз технологияҳои муосир ба хубӣ баҳравар бошад, онҳоро истифода бурда тавонад, то мартабаи худро дар назди шогирдон хифз намояд. Дар акси ҳол, дар ҷараёни дарс пурра таъмин намудани муваффақияти кори омӯзгор зери суол меравад.

Касбияти омӯзгор, донишмандӣ, сатҳи ҳунармандӣ ва малакаву маҳорати сарояндагии ӯ, ҳисси масъулият-

шиносӣ хуб донишҳои фанни омӯхташаванда, дар сатҳи зарурии мусаллаҳ будан аз роҳи усулҳои таълиму тарбияи мусиқӣ, бархурдор будан аз тарзи баргузории дарсҳо, дуруст ба нақша гирифтани дарс, аз уҳдаи ташкили баргузории дарс ба хубӣ баромадани омӯзгор ва шахси эҷодкор будани ӯ дар таълиму тарбияи хонандагон, баҳусус, рушду такомули ҳамаҷонибаи онҳо нақши калидӣ мебошад. Чунин омӯзгор омӯзгори асил ва дӯстдори ҳамагон ва дар ҳама ҷорабинӣ гули сари сабади маҳфилхост.

Агар насли наврасро чун меваҳои замона пиндорем, пас, омӯзгор нахли бузургест, ки ин меваҳоро ба пухтан мерасонад ва агар Ватани азизу маҳбубамонро мисли ҷамани пур аз гулу гиёҳҳои хушбӯю зебо пеши назар оварем, пас, омӯзгор нигаҳдорандаи ин ҷаманистон мебошад, ки онро ном Тоҷикистон аст.

Саидмахмуд

САИДҲОМИДОВ,

мудири кафедраи

санъатшиносӣ

ва назарияи мусиқӣ ДДҲСТ

ба номи Мирзо Турсунзода

нии томаш омӯзгор буда наметавонад.

Омӯзгор дар Ватани обод, амну осоиштаи мо вазифадор аст, ки ҳамеша баҳри баланд бардоштани савияи дониши

тавонад. Зеро дар ҷомеаи аксар навигарҳои рӯз ва дигар саволҳои баҳсталаби бамӣномадаро шогирдон нахуст аз муаллим мепурсанд, чунки ӯро шахси саводнок ва раҳнамои

МАСЪУЛИЯТ

Нақши омӯзгор дар ҷомеаи муосир

Хар омӯзгорро зарур аст, ки нисбат ба ҳамаи хонандагон баробар меҳрубонӣ зоҳир намуда, онҳоро аз якдигар бартару болотар нахисобад. Самимияту меҳрубонӣ ва ғамхорӣ нисбат ба хонандагон агар барои ҳама омӯзгор муҳим набояд, аммо барои омӯзгорони синфҳои ибтидоӣ ҳатмӣ ва зарурист, зеро хонандагон то синфи чорум ба меҳру муҳаббат ва шафқати пайваस्ताи омӯзгор саҳт ниёз доранд. Дарс дар синфҳои ибтидоӣ ҳамагон вақт муассир мегузарад, ки агар дар рафти дарс омӯзгор бо хонандагон шафқату меҳрубонӣ намуда, онҳоро бо навозиш таълим диҳад. Чунин амал барои дар синфҳои болоӣ хуб таҳсил карданишон замина хоҳад гузошт.

Маврид ба ёдоварист, ки баъзан омӯзгорони синфҳои ибтидоӣ ба ин нукта саҳлангорӣ менамоянд, ки ҳатто маҳз буда, барои касби пуршарафи омӯзгор шоида нахоҳад буд.

Дар шароити бозсозии муассисаҳои маълумоти умумӣ ва дар амал татбиқи намунаҳои талаботи консепсияи сохтмони муассисаҳои миллӣ ва гузориш додани маълумоти миллӣ, ҷустани роҳҳои самарабахши таълим ногузир аст. Ба назари мо дар ин ҷода ба истифодаи омода намудани тарзу усулҳои нави гузаронидани дарс, аз ҷумла, самаранок истифодабарии дарсҳои ғайрианъанавӣ аҳамияти бештаре дорад.

Боиси хурсандист, ки аз афзалияти дидактикии дарсҳои ғайрианъанавӣ қариб намоёндагон - муаллимони ҳамаи соҳаҳои фанҳои таълимӣ, аз ҷумла, фанҳои табиатшиносӣ, математика, адабиёт, забони модарӣ ва ғайра истифода мебаранд. Яъне муаллимони гуфтаи Блез Паскал: “Фанни таълимӣ (математика) ҷунон ҷиддиятро талаб мекунад, ки ҳатто барои каме шавқовар гузаштани он бояд ҳеҷ гуна имкониятро аз даст надихем”-ро сармашқи кори худ менамоянд.

Ба дарсҳои дар асоси ғайрианъанавӣ ташкил кардаву гузаронидаи якҷанд муаллими шаҳри Душанбе иштирок карда, методҳои истифодабарии онҳоро омӯхтем ва ҳамчунин, худ чунин дарсҳоро ташкил кардаву гузаронида, дурустии воқеии онҳоро аз ҷиҳати дидактикӣ санҷида дидем.

Барои баланд бардоштани савияи дониши хонандагон муаллимонро лозим аст, ки аз бозҳои дидактикӣ, масъалаҳои шавқовар, ребусҳо ва ғайра самаранок истифода баранд, зеро хонандагон синни хурди муассисаҳо ба чунин бозҳои математикӣ бештар майл доранд. Барои шавқовар гузаронидани ҳар як дарс омӯзгорро лозим аст, ки тамоми омилҳои мавҷударо истифода барад.

Фарзона НАБИЕВА,
омӯзгори МТМУ №115-и
ноҳияи Сино

ХУДШИНОСӢ

Ҳифзи дастовардҳои замони соҳибистиклолӣ ва дигаргуниҳои ғайриҷашмдӯшти дунёи сиёсат ҳар як шаҳрвандро водор мекунад, ки зираку хушёр ва мавқеъшиносу санҷидакор бошад.

Хусусан, ба тарбия ва таълими хонандагонии мактабҳои таҳсилоти умумӣ, литсею гимназия ва коллеҷҳои омӯзишгоҳҳо эътибор додан шарт аст. Зеро фар-

ҷомеаи мо баргараф мегардад. Ва онҳо низ дар ягон ҳолат ояндаи Ватан, миллат ва фарҳанги миллиро кори дуҷумдараҷа ҳисоб намекунад. Ва дар ҳама ҷо пешоҳанги аҳли ҷомеа, ташаббускор ва муборизи қавирида боқӣ хоҳанд монд. Зеро:

Хештандонӣ сарафрозӣ бувад,

Аз ҳудодоҳон Худо розӣ бувад.

Озмунҳои ниҳоят судманде, ки дар сатҳи ҷумҳурӣ баргузор мегарданд, ба мисли «Фурӯғи субҳи доноӣ китоб аст», «Илм - фурӯғи маърифат» ва «Тоҷикистон - Ва-

Онҳо бояд забонҳои англисӣ ва русиро дар сатҳи баланд биомӯзанд. Вале ин омӯзиш бояд дар заминаи забони модарӣ сурат бигирад. Бисёр ба назар мерасад, ки як гурӯҳи падару модарон моҳияти забонмӯзиро ғалат фаҳмидаанд, фарзандони ин тоифа баъди омӯхтани забонҳои хориҷӣ ҳам Тоҷикистонро фаромӯш мекунад, ду ҳам забони тоҷикиро. Ин ҳолат бисёр нигаронкунанда, ғамангез аст. Ҳар ҷавоне, ки забони модарии худро фаромӯш кард, манқурт хоҳад шуд ва бар зарари миллати

Хештандонӣ сарафрозӣ бувад

до масъулияти ояндасозии Ватан ба дӯши онҳо меафтад. Азбаски тарбияю таълим кори ҳамагонест, ин нуктаро дарк кардани ҳар як шаҳрванди ҷумҳурӣ шарт аст.

Дар роҳи тарбияи мақсадноки ояндасозон ба тарбияи ватандӯстӣ ва худшиносии онҳо эътибор додан шарт аст. Онҳо бояд аз хурдсолӣ эҳтиром кардани таърих, забони модарӣ ва фарҳанги миллиро биомӯзанд. Сарчашмаи ҳама гуна пешрафт забондонӣ ва маърифатмандӣ аст. Агар шогирдонӣ мо дарк кунанд, ки вазифаи ҷонии онҳо хуб омӯхтан ва эҳтирому эҳтиёт кардани забони модарӣ аст, бисёр мушкilotи

тани азизи ман» яке аз воситаҳои худшинос, суҳандон ва донишвар гаштани онҳо мешаванд. Ин озмунҳо баргараф аз як озмун ва муҳимтар аз як ҷорабинии фарҳангию илмӣ ҳастанд. Аз ҳамаи сабабҳои маъмурияти муассисаҳои таълимӣ, омӯзгорон, волидайн ва аҳли ҷомеа дар баргузор кардани онҳо бояд ҳиссаи арзандаи худро гузоранд. Ин се ҷорабинии муҳими фарҳангӣ сатҳи забондонӣ, саводноқӣ ва худшиносии наврасону ҷавонро баланд мебардорад. Раванди рӯйдодҳои олам талаб мекунад, ки мо ба забонмӯзии ояндасозони Ватан эътибори махсус диҳем.

худ кор хоҳад кард. Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти мамлакат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар Паёми имсолашон ба ин мавзӯ дахл карда гуфтанд: «Ҷавонон ояндаи давлату миллат ва қувваи пешбарандаи ҷомеа ва захираи стратегияи давлату Ҳукумати мамлакат мебошанд. Пас, мо бояд ҳама дар тарбияи онҳо саъю кӯшиш намоем, то ки ворисони арзанда ва ҳомӣҳои Тоҷикистони азизро ба воя бирасонем».

Хиромон АЧИЛОВА,

омӯзгори гимназияи

ҳарбии ҚДАМ

«Ворисони Қуруши Кабир»

ҶАМОИШ

21 феврал соли равон дар Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон дар мавзӯи «Аҳамияти андешаҳои дунявӣ дар ташаккули худшиносии миллий» конференсияи илмӣ доир гардид.

Дар ин ҳамоиши сатҳи баланд, ки бо иштироки роҳбарияти Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон, Вазорати маориф ва илм, олимони ва коршиносони сурат гирифт, масъалаҳои инъикоси дунявият дар адабиёти классикии тоҷик мавриди баррасӣ қарор гирифтанд.

Баррасии масъалаҳои инъикоси дунявият дар адабиёти классикии тоҷик

Вобаста ба мавзӯи зикргардида Президенти Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон, академик Фарҳод Раҳимӣ, узви вобастаи Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон, доктори илмҳои сиёсӣ Саймумин Ятимов, директори Маркази мероси хаттии АМИТ, номзади илмҳои таърих Раҳматқарим Давлатов, устоди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон, адабиётши-

нос Ҳафиз Раҳмон ва дигарон суҳанронӣ карда, андешаҳои хешро баён доштанд.

Ширкаткунандагони конференсияи илмӣ перомунӣ афкори дунявӣ ва тафаккури миллий, дунявият ҳамчун асоси пойдеории давлат ва сохти конституционӣ, нақши таълим ва ҷаҳонбинии илмӣ дар рушду устувории пояҳои давлатдорӣ миллий мубодилаи афкор намуданд.

Дар шаҳри Хучанд ба шарафи Рӯзи таъсиси Қувваҳои Мусаллаҳи Тоҷикистон Ҷамоиш доир шуд.

► АҲКОР

Ба қадри сулҳу
вахдат бояд расид

Падидаҳои номатлуби замони муосир - ифротгароӣ ва терроризм ба сулҳу субот ва амнияти тамоми кишварҳо ва минтақаҳои ҷаҳон хатар доранд. Ифротгароиву терроризм танҳо ба як минтақа маҳдуд нест.

Рушди технологияи муо-
сири коммуникатсионӣ,
аз як тараф, дар соҳаҳои
ҳаёти ҷамъиятӣ, ҳоса соҳаи
хизматрасонӣ имконияти мусо-
иди рушд фароҳам оварда бо-
шад, аз ҷониби дигар, он боиси
сӯиистифода шудани ин восита
аз тарафи созмонҳои ифротга-
роиву террористӣ гардидааст.
Имрӯз мо худ шохид ҳастем, ки
бо роҳи интернет ва шабакаҳои
ичтимоӣ тафаккури ҷавонон
тағйир дода мешавад. Дахҳо
ҷавонон бо ин роҳ ба домҳои фире-
би сиёсии созмону ташкилотҳои
террористиву экстремистӣ аф-
тода, ҷони худро зери хатар
гузоштаанд. Ҳоло имконияти
технологияи муосир торафт ха-
тари зуд ва дар фурсати кӯтоҳ
пахн намудани идеологияи
ифротиву террористиро дар
ҷомеа бештар намудааст. Сар
задани ҳодисаҳои инфиродӣ на
танҳо сабаби ҳалокати одамон,
ҳамчунин, боварии аҳолиро
нисбат ба мақомоти амниятӣ ва
давлатӣ коста гардониди, ишти-
роки сиёсӣ ва ғайриинқилобии сиё-
сӣ онҳоро то ба дараҷае сӯст
мегардонад.

Моро зарур аст, ки ба қадри
сулҳу субот, амнияти миллий
ва пешрафти кишварамон ҳар
лаҳза бирасем ва барои рушду
ободии ҷомеа саҳмгузор бо-
шем. Тоҷикистон дар солҳои
аввали соҳибистиклолӣ давраи
нооромӣ ва бетартибҳои сиё-
сиву низомиро паси сар на-
мудааст ва мардуми кишвар
чунин ҳодисаи харобиоварро,
ки бо дастии созмонҳои ифротӣ
ва бо пуштибонии ташкилоту
давлатҳои хориҷӣ сурат гирифт,
аз ёд набаровардаанд. Ба касе
пӯшида нест, ки оғози ба кӯча
рехтани мардуми Қазоқистон
баланд гардидани арзиши газ

бошад ҳам, аммо ин як баҳона
ва сабаби нооромӣ, бетартибӣ
ва шикастани суботу амни-
яти ҷомеа аз ҷониби гурӯҳҳои
маҳсус мебошад. Маҳз созмо-
ну ташкилотҳои террористиву
ифротӣ аз чунин фурсат исти-
фода намуда, даст ба қатлу куш-
тор ва харобкорӣ заданд. Агар
ба шароит ва имкониятҳои дар
Қазоқистон барои шаҳрвандон
муҳайёнамуда назар андо-
зем, нисбат ба ҷанд давлати
собик Шӯравӣ дар ин киш-
вар сатҳи зиндагонии мардум,
имкониятҳои қору ғайриқонуний
хубтару беҳтар мебошад. Боз
ҳам ношукрӣ ба чунин шарои-
ту имконот ва ба домҳои фиреби
ҳар гуна созмонҳои афтодани
як гурӯҳи хурди мардум боиси
бетартибӣ ва харобкорӣ дар
ҷомеа гардид.

Ба миён омадани чунин
ҳодисаи нохуш моро хушдор
медихад, ки то ҳол созмонҳои
ифротиву террористӣ интизо-
ри фурсатҳои муносиб ва аз
қафои амалӣ сохтани мақсадҳои
ғаразнокӣ ҳеш мебошанд. Дар
чунин шароит, ҳифзи суботу ам-
нияти ҷомеа ба мисли обу ҳаво
шарт ва асоси амалӣ намудани
ҳама гуна ҳадафу барномаҳои
созанда дар ҷомеа мебошад.
Бидуни ҳифзи суботи сиёсӣ,
амнияти миллий ва ягонагии
ҷомеа таъмин ва амалӣ сохтани
ҳар гуна манфиатҳои давлатӣ
ғайриимкон ва ба даст оварда-
наш аз назари воқеъбинона но-
мумкин аст. Аз ҳамин нуқтаи
назар шаҳрвандонро зарур аст,
ба қадри оромиву суботи киш-
вар расида бошанд ва дар пеш-
рафти Ватани азизамон саҳми
муносиб гузоранд. Дар пеш-
рафту муваффақияти давлати
Тоҷикистон таъмини амнияти
миллии кишвар басо муҳим ва
ҳифзи он яке аз вазифаҳои на
танҳо мақомотҳои ҳифзи ҳуқуқ,
балки ҳар як шаҳрванд, маҳ-
сусан, мо ҷавонони худогоҳу
ватандӯсти кишвар мебошад.

Шухрат САИДЗОДА,
номзоди илми сиёсатишносӣ,
дотсент, мудири кафедраи
сиёсатишносии ДДҲБСТ

► ПИРҶҶҶ

Навовари беҳтарин дар Хоруғ

Конференсия барномаи “Забони англисӣ - бидуни марз” ва
“Експо - 2021” дар шаҳри Душанбе баргузор гардид. Онро
сафорати ИМА дар Ҷумҳурии Тоҷикистон сарпарастӣ меку-
над.

Муяссар Музофиров, музофиров, ҷавони литсейи Оғохонӣ шаҳри Хоруғ дар номинатсияи “Навовари беҳтарини сол” ғолиб омад. Мувофиқи барномаи конфе-
ренсия бо ҳадафи мубодилаи таҷриба байни омӯзгорон, Му-
яссар Музофиров барои зиёда аз 10 омӯзгор ва мутахассисони вар-
зидаи фанни мазкур дарси намунавӣ (мастер-класс) забони англи-
сиро бо усули инноватсионӣ гузаронид.

Ҷ. ҚОЗИБЕКОВ,
«Омӯзгор»

► ЗУҲУРОТИ НОМАТЛУБ

Барои инсон шаъну шараф ва обрӯю
Эҳтиром аз волотарин арзишҳои ӯнд. Ҳар
шаҳси баору номус пайваста мекушад, ки номи
нек дошта бошад ва дар ҷомеа ҷойгоҳи шоиста
дарёбад, аз аъмоли бад даст бикашад, канораҷӯӣ
бикунад. Ниёгони ҳикматпарварамон фармуда-
анд:

*Одамият чист? Худро дур аз шар доштан,
Хайрҳои халқ будан, нафъи безар доштан.*

Ҷои таассуф аст, ки гоҳо гурӯҳе аз афрод,
маҳсусан, ашхоси масъул аз хираду ақли солим
қатъи назар карда, ба кирдорҳои ношоиста-
ву пурзиён даст мезананд ва ба ин тариқа фа-
ъолиятҳои доғдору шаъну шарафашонро
коста мекунанд. Яке аз аъмоли зишту манфур,
ки мутаассифона, дар ҷомеаи мо густариш ёф-
таасту боиси коҳиш ёфтани муҳити маънавӣ

кишвар ниҳоди расмӣ маҳсус – Агентии назо-
рати давлатии молиявӣ ва мубориза бо корруп-
сия таъсис дода шуд, ки инак, 15 сол боз фаъо-
лияти босамар дорад. Илова бар ин, бо мақсади
ҳамоҳангсозии фаъолияти мақомоти давлатӣ
ва ҷомеаи шаҳрвандӣ дар ин самт Шӯроҳои
миллии муқовимат бо коррупсия дар вилоятҳо,
шаҳр ва ноҳияҳои комиссияҳои ҷамъиятӣ оид ба
пешгирии коррупсия амал менамоянд.

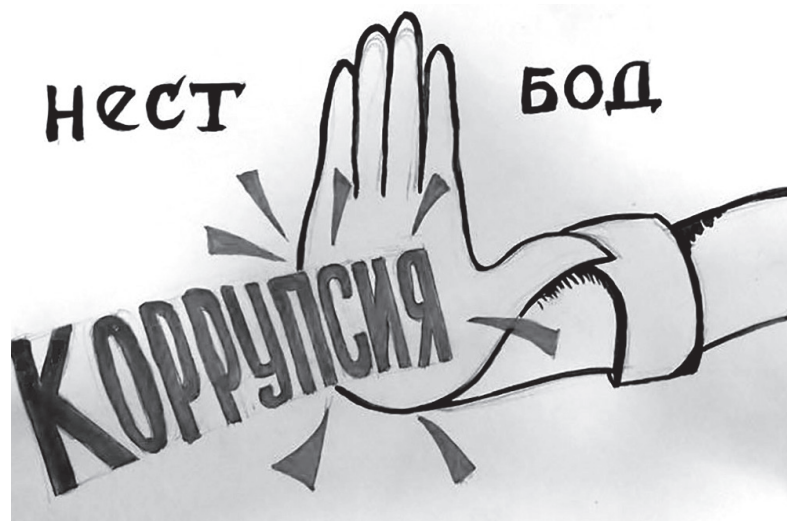
Стратегияи давлатии муқовимат бо
коррупсия тақозо дорад, ки баҳри коҳиш бах-
шидан ба ин амали ношоиста ва нанговар як
қатор тадбирҳо бояд амалӣ карда шаванд. Аз
ҷумла, тақмили санадҳои меъёрии ҳуқуқии
даҳлдор ва иҷрои босамару саривактӣ онҳо,
таҳкими маърифати ҳуқуқии кормандони
масъул ва қуллӣ шаҳрвандон, таъмини шир-

Ҳазар бояд зи ҳар
аъмоли зиште!

Муқовимат бо коррупсия - вазифаи ҳама

ва беобрӯю нафратзада гар-
дидани гурӯҳе аз ашхоси
тамаъҷӯву сустирода меша-
вад, ришвадехию ришва-
ситонист, ки маъмулан бо
мафҳуми коррупсия ифода
меёбад. Коррупсия амали
саҳт номатлубу хавфбор ва
зиёноварест, ки ба касодии
моддию маънавӣ боис ме-
гардад ва ҳеҷ иртиботе бо
рушди ҷомеа ва ҳаёти со-
лим надорад. Дар сароса-
ри олам афроди солимақлу
тамаддунпарвар, созмо-
ну ташкилотҳои хайрхоҳу
башардӯст ва роҳбарони
соҳибхирати сатҳи баланд
коррупсияро ҳамчун па-
дидаи пурзиёну хатарзо ва
коҳишгари шаъну шарафи
халқову кишварҳо саҳт маҳ-
кум мекуананд ва ҳамагонро ба мубо-
риза алайҳи ин амали бегона ба маънавияти
башарӣ даъват менамоянд.

Аз ҷониби нерӯҳои солими ҷомеа кор-
рупсия ба гунаи бемории маънавии пурхавф,
барҳамдеҳи арзишҳои муқаддас ва поймол-
сози хиради воло тавсиф бахшида шудааст.
Коррупсия монеаи ҷиддист дар ҷодаи рушду
тараққиёт ва тамаддуну пешрафт. Бонуфзу-
тарин созмонҳои ҷаҳонӣ барои мубориза бар
зидди коррупсия пайваста мубориза ҷидду
ҷаҳд мекунанд. Аз ҷумла, дар сатҳи Созмони
Милалӣ Муттаҳиди вобаста ба коҳишбахшӣ ба
коррупсия ва рафъи тадриҷӣ он тадбирҳои
ҷиддӣ андешида шудаанд. Ин ниҳоди олита-
рини ҷаҳони муосир соли 2003 бар зидди кор-
рупсия Конвенсия қабул намуд, ки зерин он беш
аз сад давлати дунё имзо гузоштаанд. Ҷумҳурии
Тоҷикистон низ ба сифати давлати озоду
комилҳуқуқ ва соҳибистиклол соли 2006 Кон-
венсияи СММ зидди коррупсияро эътироф на-
муд ва бо ин васила ба муборизаи умумиҷаҳонӣ
ба рағми коррупсия расман бипайваст. Умуман,
дар ҷумҳурии адолатпарварии мо зерин роҳбарии
хирадмандонаи Асосгузори сулҳу ваҳдати
миллӣ-Пешвои миллат, Президенти муҳтарам
Эмомалӣ Раҳмон коррупсия қотелона маҳкум
карда мешавад ва аҳли ҷомеа даъват шудаанд,
ки бар зидди ин падидаи зишту номатлуб му-
боризаи доимиву оштинапазир дошта бошанд.
Дар кишварамон барои рақобат бо коррупсия,
пеш аз ҳама, як силсила асноди бунёдӣ таҳия
ва қабул шудаанд, ки дар ин миён се санади
зерин муҳимияти бештар доранд: «Страте-
гияи мубориза бо коррупсия дар Ҷумҳурии
Тоҷикистон барои солҳои 2008-2012», «Страте-
гияи муқовимат ба коррупсия дар Ҷумҳурии
Тоҷикистон барои солҳои 2013-2020» ва «Страте-
гияи давлатии муқовимат ба коррупсия дар
Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли
2030» Ҳамчунин, бо ҳадафи ҳар чи бештар
қувват бахшидан ба мубориза бо коррупсия дар
Тоҷикистон соли 2007 бо ибтиқори Сарвари

кати доираи васеи аҳоли дар тадбирҳои во-
баста ба муқовимат бо коррупсия, қорбурди
технологияҳои инноватсионӣ дар ҷараёни
мубориза бо коррупсия, омодагории мутахас-
сисони соҳоти зиддикоррупсионӣ, интиҳоб ва
ҷобаҷогузори дурусти кадрҳо, давра ба давра
баланд бардоштани музди маоши кормандони
хизмати давлатӣ ва амсоли онҳо.

Чунонки дар стратегия зикр шудааст, дар
муқовимат ба коррупсия воситаҳои ахбори
омма нақши ҳеле муассир ва ҷашмгир до-
ранд. Рӯзномаву маҷаллаҳои кишвар ва ра-
диову телевизион барои пешгирии ҳодисаҳои
коррупсионӣ ва фош кардани тамаъҷӯёну риш-
вахорон қорҳои зиёдеро сомон мебахшанд.
Маҳсусан, наشري силсилаи мақолаҳои хусуси-
яти тарбиявӣ таъкидгар дошта дар пешгирии
ҷинояткорӣҳои ҳамбаста бо коррупсия дорои
аҳамияти маҳсус мебошад.

Омили дигари вусъатбахшу нураф-
зои муқовимат ба коррупсия ҳамкорӣҳои
байналмилалӣ ва ҳар чи бештар тақвият бах-
шидани онҳост.

Пешвои муаззами миллат, муҳтарам
Эмомалӣ Раҳмон барҳақ таъкид кардаанд:
«Мубориза ба муқобили коррупсия фақат ва-
зифаи мақомоти ҳифзи ҳуқуқ нест. Дар ин му-
бориза тамоми аҳли ҷомеа, ҳар як шаҳрванд ва
ҷомеаи шаҳрвандӣ низ бояд бетараф набоянд.
Танҳо дар ҳамин сурат мо метавонем сатҳи кор-
рупсияро дар мамлакат коҳиш диҳем».

Воқеан ҳам, муқовимат бо коррупсия вази-
фаи ҷониву вичдонии ҳамагонист. Маҳсусан,
мо, омӯзгорон, ҳамчун гурӯҳи фаъол ва маъри-
фатоини ҷомеа дар ин қор бояд пешрав, таъкид-
гари оқибатҳои ғоҷабораи омезиш ба ҳаводиси
коррупсионӣ ва тарғибгари зиндагии шоиста
аъмоли наку бошем ва ҳамагонро даъват намо-
ем, ки шарафи ҳешро ҳамешаву ҳама ҷо ҳифз
бикунанд, зеро ба таъкиди аҳли хирад, «Ҳар он
кас ки шараф дорад, кабир аст».

Зубайда ШАРИФОВА,
директори мактаб-интернати №3-и
шаҳри Душанбе

► ИСЛОҲОТ

Дар муассисаи таълимӣ Ҷавонии фаъолиятҳои таълимӣ ва тарбиявӣ яке дигаре-ро пурра мекунад. Муовини директор оид ба корҳои тарбиявӣ (ин вазифа дар муассисаи таълимӣ ҳамин тавр меноманд) чунин вазифа ва ухдадорихоро иҷро мекунад: барномарезӣ ва иҷрои корҳои беруназсинфӣ ва беруназмактабӣ бо хонандагон; ба танзим даровардани қору фаъолиятҳои ашхосе, ки ба тарбия нигаронида шудааст, аз ҷумла, роҳбарони синфҳо, созмонҳои талабагӣ ва дигар кормандоне, ки фаъолиятҳои рабт дорад; нишон додани ташаббус ва ширкати фаъол дар қоркард ва танзими ҳуҷҷатҳои методӣ; дар тӯли соли хониш беш аз сад соат дар дарсҳои беруназсинфӣ, қорабиниҳои беруназмактабӣ, маҳфилҳо, гурӯҳҳои рӯзашон бардавом ва ғайра ширкат менамояд, шакл ва мазмунҳои онҳоро ҳамчониба мавриди таҳлил қарор дода, онро ба таваҷҷуҳи маъмурияти таълимгоҳ ва омӯзгорон мерасонад; созмондиҳии қорҳои маърифатӣ бо волидон; падару модарон ва дигар ашхоси ивазкунандаро дар масоили ҳуҷҷат ба роҳ мондани раванди тарбия мепазирад; кумак расонидани ба омӯзгорон дар масоили азҳудкунӣ барномаи технологияи тарбияи инноватсионӣ ва технологӣ; ҳамроҳ бо ҳамтон ҳеш доир ба умуми таълимӣ-тарбиявӣ қадвали машғулиятҳоро дар гурӯҳҳои рӯзашон бардавом ва дигар шаклҳои фаъолиятҳои маданӣ-фароғатиро ба тартиб медароранд.

Даст ба дасти ҳам ниҳем!

Вазифаҳое, ки ба дӯши муовини директор оид ба қорҳои тарбиявӣ гузошта шудааст, ҳеле зиёд буда, ин ҷо ду қорабиниҳои муҳиммеро, ки дар муассисаи

намояд. Танҳо мактаб қодир аст бо он неруи тарбиявие, ки дорад, дар соҳиб шудан ва таъйини шахсияти кӯдак кумак расонад. Гузашта аз ин, кӯдак дар

да шудааст, аз осори адибону педагогҳои машҳури ватанӣ истифода мекунам.

Дар муассисаҳои таълимӣ омӯзгори фанни таълимӣ низ муваззаф аст, ки чанд дақиқаеро ба тарбияи ахлоқии шогирдон бахшад. Дар ин масир вазифа ва ухдадорихони роҳбари синф, ки бо муовини директор дар ҳамроҳии фаъолият анҷом медиҳанд, дучанд мебошад. Ҳоло қалби волидайн ба мактаб то ҷоёе мушкӣ эҷод кардааст, на ҳама вақт онҳо аз сабаби «серқорӣ» ё дар муҳаббат қарор доштан, ба муассисаи таълимӣ ташриф меоранд. Аз ин сабаб маҷлисиҳое, ки роҳбарони синфҳо ба хотири тақвияти тарбияи ахлоқии хонандагон мегузаронанд, аксар вақт он қадар муассир нест.

Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон Қонун «Дар бораи масъулияти падару модар дар таълиму тарбияи фарзанд» аз соли 2011 амал мекунад. Дар он, бахусус, дар боби дуюм - «Ҳуқуқ ва ухдадорихони падару модар дар таълиму тарбияи фарзанд» (моддаҳои 6,7,8 ва 9) маҷмуи ҳуқуқ, ухдадорихони ва вазифаҳои падару модар дар самти тарбия нишон дода шудааст. Ухдадорихони волидон, таваҷҷуҳ ба тарбияи фарзандон арзёбӣ шуда, қонуни ғавқ бори дигар вазифаи падару модарро дар тарбияи фарзанд мушаххас намудааст. Гуфтан бамаврид аст, ки ин санади муҳим як қатор масоилро вобаста ба мушкӣ-

ти ҷойдоштаи тарбияи ахлоқии хонандагон рафъ сохт. Пӯшида нест, ки на ҳамаи волидон ва на ҳамеша, ба тарбияи ахлоқии фарзандон таваҷҷуҳ мекунад. То ҷое ба мушоҳида мерасад, бо телефон ба муассисаи таълимӣ омадан аз байн нарафтааст, духтарони синфҳои болоӣ баъзан аз маводи косметикӣ ва зеварот истифода мекунад, ки ин ба тарбияи ахлоқӣ латма ворид мекунад.

Агар мо хоҳем, ки қору фаъолиятҳои дар самти тарбияи ахлоқии хонандагон ҳамеша бо-самар бошад, на танҳо раванди рӯйдодҳои қомеа, балки вазъи дунёи муосирро бояд ба эътибор гирем. Ҳоло қавонони мо тавассути интернет дониш ва қавонбинии худро тақмил дода метавонанд, инчунин, маҳз интернет бо шабақаҳои иҷтимоияш метавонад ба ҳолати равании қавонон, бахусус, хонандагонии мактабҳои миёна аз ҳар нигоҳ таъсиргузор бошад. Албатта, ин масъалаи ҳаётан муҳим дар маркази диққати мо-муовинони директории муассисаҳои таълимӣ оид ба қорҳои тарбиявӣ қарор дорад. Вақти он расидааст, ки дар ин бобат беақарда ҳарф занем. Ҳоло далелҳои вучуд доранд, ки хонандагонии синфҳои болоӣ дар шабақаҳои иҷтимоӣ «дӯстон»-и худро аз ҳисоби писарону духтарон ғайбӣ шуда, зери бори қаронӣ қарз менамояд.

таълимӣ бо ширкати фаъоли вай мегузарад, хотиррасон намоем. **Якум**, ширкати муовини директор оид ба қорҳои тарбиявӣ дар омодагӣ ва гузаронидани аттестатсияи кормандони педагогӣ ва дигар кормандони муассисаи таълимӣ нақши қалбӣ дорад. **Дувум**, саъйи талоши вай дар ғайи қардонидани китобхонаи муассисаи таълимӣ бо адабиёт бадеӣ, таълимӣ-методӣ, бо маҷаллаву рӯзномаҳои соҳавӣ ва раванди обуна муҳим арзёбӣ мегардад.

Табиист, ки на ҳамеша муҳити иртиботӣ, тарбияи хонаводагӣ ба раванди мутобиқшавии на-врасон ба қомеа мусонидат ме-

раванди зиндагии худ натавон аз назари қисмӣ, зеҳнӣ ва ғайра, балки аз назари иҷтимоӣ ва раванӣ низ рушд мекунад. Илова бар ин, ҳамаи анвои рушди ӯ дар амалҳои иҷтимоии вай на танҳо бо қомеаи атроф дар сини мактабӣ, балки ҳамчунин, бо қомеа ба унвони як шахсияти қулл қомеа ки ба як шохроҳи бузург ворид мешавад, ошқор мегардад. Қайфияти ин амалҳои дучониба, албатта, натиҷаи омӯзиш ва ширкат дар мактаб аст.

Мо ҳамеша дар қору фаъолиятҳои, ки ба тарбияи насли қавронсою ояндақомони Ватани соҳибистиклоламон нигарони-

Таҳмина ПИРОВА,
муовини директор оид
ба тарбияи литсей-ин-
тернати Президентӣ
барои кӯдакони
болаёқати ҚТ

► ТАРБИЯ

Зодаи домони модар

Кӯдакони асосан дар оила тарбия гирифта, ба воя мерасанд. Ахлоқи ҳамида, рафтори некуи шӯғи таҳсинро, пеш аз ҳама, аз волидайн меомӯзанд. Табиист, ки агар қалонсоли хонавода чи тавре рафтор қунад, ҳурдсолон ҳам ба онҳо тақлид мекунад. Дар педагогика қандае мавҷуд аст, ки ҳислат ба вояси таҳсил хуб шакл мегирад, шахсият ба вояси шахсият ташаққул меёбад. Мусаллам аст, ки табиати таълиму тарбия бемаъсулиятиву саҳлангорию наменасандад ва он қори ҳар шахси тасодуфӣ нест. Падару модарон вазифадоранд, ки мунтазам ба мактаб омада аз қониҳои фарзандонашон оғоҳӣ ёбанд. Мутаассифона, волидоне ҳастанд, ки қун фарзандашон қориди мактаб шуд, дигар ӯро фаромӯш мекунад. Онҳо фикр мекунад, ки тамоми қори таълиму тарбия ба дӯши муаллимони вогузур шудааст, вале сарқашмаи асосии шакл гирифтани шуур ва зеҳни кӯдак ба волидайн вобаста аст. Мактаби аввалини инсон мактаби модар аст. Дар қонае, ки модари неқ ва тарбиятёфта бошад, он қона донишгоҳи ахлоқу инсоният аст. Бояд падару модар қарои фарзанд намунаи ибрат бошанд. Хирадмандеро қурсиданд: қирри тарбияи фарзандонат дар қист? Ба онҳо қи омӯзондӣ? Мо низ меқоҳем фарзандони мо қунин бошанд. Хирадманд гуфт: дар ҳеч қиз, қарои онҳо ман худам намунаи ибратам.

Бузурге гуфтааст:

Дар дафтари муаллиму омӯзгор нест

Он тарбият, қи зодаи домони модар аст.

Таълиму тарбияи фарзанд вазифаи падару модар, омӯзгор, давлат ва қомеа мебошад. Қамқун инсонии қомил ба воя расонидани фарзанд ва тарбияи қурусти ӯ ҳеч қоҳ бе меҳру муҳаббат ва дастгирии устодону волидайн имқон надорад.

Аз ин лиҳоз, волидайнро мебо-яд, қи рисолати муқаддаси худ – тарбияи қурусти фарзандро ба роҳ монанд. Вазифаи падару модар фароҳам овардани шароити моддӣ, молиявӣ, маънавӣ ва раванӣ дар таълиму тарбияи фарзанд мебошад. Чи тавре қи дар Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи масъулияти падару модар дар таълиму тарбияи фарзанд» омадааст: «қонишандӯзӣ ва иштироки фарзандонро дар ра-ванди таълим назорат қарда, бо омӯзгорон, қайати қормандон ва роҳбарияти муассисаи таълимӣ оид ба таълими фарзанд мунтазам қамқорӣ намоқанд». Дар асоси гуфтаҳои боло метавон натиҷагирӣ қард, қи нақши қонавода дар тарбияи фарзанд ҳеле қалон аст, зеро волидайн муҳимтарин омили созандаи шахсияти кӯдак маҳсуб меёбад.

Муҳитқон БЕГМУРОД,
муовини директор оид ба
таълими МТМУ № 27-и
ноҳияи Данғара

► ПЕШРАФТ

Муассисаи таъли-мии №2-и шаҳри Қӯлоб соли 2010 бо ишти-роқи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон дар вазъи-яти тантанавӣ мавриди исти-фода қарор дода шуд. Айни ҳол дар таълимгоҳи мақкур ба 1603 нафар қонанда 63 нафар омӯзгор сабақи илму адаб меомӯзонанд. Сарва-

аз 47 қомпютер мебошад. Қамқунин, дар мактаб ду то-лори варзишӣ ва маҷлисигоҳи қомонавӣ мавҷуд мебошад. Ошқона ва китобқона бо то-лори қониш дар ихтиёри қонандагон қарор дорад. Ба қонандагон баъди анҷоми дарсҳо аз қанҳои қимия, фи-зика, биология ва математи-ка омӯзгорон машғулиятҳои иловагӣ мегузаронанд.

аст. Аъзои доимии қитоб-қона Муҳиба Шарипова ва Қомила Мадуллоева дар оз-муни қумҳуриявии «Фурӯғи субҳи доной», дар номинат-сияи «Адабиёти бақақона» иштирок қарда, сазовори қойи сеюм қардиданд. Соли равон, бо иттилои дирек-тор, ба маблағи 6000 сомонӣ қитобҳои бадеӣ қаридорӣ шудааст. Бояд қикр намуд, қи

Фаъолияти назарраси таълимгоҳ

рии муассисаро солҳои зи-ёдест, қи Файзали Саидов ба уҳда дорад. Таълимгоҳ дорои қабинетҳои қаннӣ, (физика, қимия, биология) буда, ба таври қамонавӣ муқаввазонаида шудаанд.

– Таии қанд соли оқир норасоии асбобу воясиҳои моддӣ-техникӣ ва реактивҳои қимиявию физикавӣ моҳияти амалию тақрибавии машғулиятҳоро қоста қардониди, ба қараёни қонишандӯзии қонандагон латма қорид меқард, - меғӯяд директори муассисаи Файзали Сафаров. Талошу тақудав қарда, бо дастгирии Вазора-ти маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон реактивҳо, қис-лотаву моддаҳои мухталифи қимиявӣ ва асбобҳои физикӣ ба мактаб интиқол дод шуд. Бояд қайд намуд, қи муасси-са дорои ду қабинети техно-логияи иттилоотии иборат

Қамин аст, қи қар сол шогир-қони зиёди мактаб ба ДДТТ ба номи Абӯали ибни Сино доқил шуда, қомуваффақият таҳсил меқунад. Директор бо мувоинону омӯзгорон тақонистанд, қи дар мак-таб як қабинети намуна-вии иттиқодии методиро таъсис диҳанд. Қабинет бо тамоми воясиҳои навини техникӣ, адабиёти методӣ муқавваз қардониди шуда-аст. Мактаб дорои утоқи қандонқизишкӣ ва бунгоҳи қитбӣ мебошад, қи бақри беҳдошти қихатии қонанда-қону омӯзгорон қидмат ме-қунад. Муқирӣ қитобқонаи мактаб М. Қолматова фаъ-лияти ҳубу қустурда дорад. Қонди умумии қитобҳои дарсӣ ва бадеӣ дар мактаб ба 13 қазор нусқа мерасад. Маблағи иқораи қитобҳо, қи 43 қазор қомониро тақшил меқод, қурра қардохт шуда-

иштироки қонандақони мак-таб дар олимпиадаҳои сатҳи қумҳуриявию байналқилалӣ ҳеле назаррас аст. Соли равон шогирқони мактаб дар ин озмунҳо соҳиби 18 медал, аз қумла, 10 медали қитлло, 6 нуқра ва 2 биринҷӣ қарди-қанд.

– Соли қузашта, - аф-зуд Ф. Сафаров, -аз тара-фи соҳибқорон 2 қабинети таълимӣ ва бо қувваи воли-қони қонандагон 25 синф-қонаи дигар аз таъмири қушсиқат қароварда шуд. Мушқилоти асосӣ нарасида-ни синфқонаҳо ба шумор ме-равад. Бо иққоми ҳуқуқати ноқия ва шуъбаи маориф, дар қамқорӣ бо соҳибқорони маҳаллӣ дар мактаб 6 синф-қона бо тариқи қашар сохта, ба истиқода қода шуд.

Шариф АБДУЛҲАМИД,
«Омӯзгор»

► НИШАСТИ МАТБУОТӢ

Тақомули фаъолияти
инноватсионӣ

– Фаъолияти таълимии филиали Донишгоҳи давлатии Москва ба номи М.В. Ломоносов дар шаҳри Душанбе дар соли 2021 мувофиқи талаботи Стандартҳои федералии давлатии таҳсилоти олии Федератсияи Россия, сиёсати таҳсилоти Тоҷикистон ва Россия, ки ба тақмилдиҳии низоми таҳсилот, нақшаи стратегияи рушди филиал марбутанд, мавриди амал қарор гирифтааст, - гуфт дар нишаст матбуотии муассиса, ректори он Рустам Ғаниев ва афзуд, ки донишҷӯёни филиал аз рӯи шаш равиҳои таълим мегиранд. Аз ҷониби омӯзгорони кафедраҳои «Илмҳои фундаменталӣ ва табиӣ», «Фанҳои иҷтимоиву гуманитарӣ» ва «Забоншиносӣ» барои дохилшавандагон дастурҳои методӣ таҳия ва нашр гардиданд. Дар соли 2021 нақшаи қабули довтолабон 89,4 Ҷоиз иҷро гардид. Дар филиал ба масъалаи гузаронидани таҷрибаомӯзии донишҷӯён диққати ҷиддӣ зоҳир карда мешавад. Соли гузашта филиал бо мақомоти ниҳодҳои давлатӣ, тижоратӣ ва ғайритижоратӣ чихати гузаронидани таҷрибаомӯзии донишҷӯён шартнома бастааст. Дар умум, 375 донишҷӯ аз таҷрибаомӯзӣ гузаштанд. Дар таъмини раванди таълим ҳайати профессорону омӯзгорони факултетҳои илм дар бораи мавод, идоракунӣ давлатӣ, сиёсати ҷаҳонӣ, механика ва математика, физика, химия, геология, таърих,

ҷуғрофия, фалсафа ва иқтисодиёт, институти забон ва фарҳанги рус, институти кишварҳои Осиё ва Африқо саҳм мегузоранд. 30 нафар доктори илм ва 70 нафар номзади илм ба донишҷӯён машғулият мегузаронанд, ки ин 79 Ҷоиз ҳайати профессорону омӯзгорони унвондорро ташкил медиҳад. Фаъолияти илмӣ ва инноватсионии филиал аз рӯи се равиҳои илмӣ (равияҳои афзалиятноки тадқиқоти илмӣ, техникаӣ ва технологияӣ) амалӣ мегардад. Натиҷаи тадқиқоти илмӣ ҳайати профессорону омӯзгорони кафедраҳои филиал дар маҷаллаҳои илмӣ Тоҷикистон, инчунин, нашрияҳои рейтингии илмӣ хориҷӣ ба таърифи расидаанд. Дар маҷмӯъ, аз ҷониби ҳайати профессорону устодони филиал дар соли гузашта 9 монография, 6 китоби дарсӣ ва 211 асари илмӣ нашр гардид. Дар доираи грантҳои Академияи миллии илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, дар соли 2021 татбиқи 2 лоиҳа ба маблағи умумии 152000 сомонӣ идома ёфт. Ҷамчунин, соли сипаришуда аз ҷониби устодону кормандони филиал ва донишҷӯён чорабиниҳои зиёди илмӣ, (11-то) семинару мизҳои гирди илмӣ – назариявӣ, конференсияҳои илмӣ амалӣ (таҳти унвони «Ҷонишҳои Ломоносовӣ») гузаронида шуд.

Шодӣ РАҶАБЗОД,
«Омӯзгор»

Дар нишаст матбуотии Донишқадаи таълимию технология ва менеҷменти инноватсионӣ дар шаҳри Кӯлоб директори он Алмосшоҳ Шоев оид ба фаъолияти донишқада дар соли таҳлили 2020-2021 иттилоъ дода, аз ҷумла, зикр намуд, ки дониш-

таълимӣ - «Биотехнология ва технологияи маҳсулоти бебофт», «Физика» ва «Химияи аналитикӣ» кушода шуд, ки ба баландшудани сифати таълими фанҳои табиатшиносӣ мусоидат намуд. Ректор афзуд, ки эҳтиёҷоти корхонаҳои саноатии минтақаи Кӯлоб

равияи илмӣ баромад карда, дастаи олимони донишқада ҷойи дуҷум ва 3 нафар сазовори ҷойи ифтихорӣ гаштанд. Барои беҳтарин лоиҳаи инноватсионии донишҷӯён дар ҷумҳурӣ 2 нафар сазовори ҷойҳои якум ва сеюм гаштанд. Айни замон донишқада бо 65

Сатҳи азхудкунии дониш -
86,4 Ҷоиз

қада яке аз аввалин муассисаҳои таълимии олии касбӣ мебошад, ки дар минтақаи Кӯлоб мутахассисони соҳаи саноату ҳаҷмии кишлоқро тарбия менамояд. Алҳол фаъолияти таълимии донишқада дар 5 факултет, 16 кафедра ва 35 ихтисос ба роҳ монда шудааст. Заминаи моддӣ-техникӣ, кадрӣ, озмоишӣ ва таълимии донишқада ҳамасола тақмилу ғани гашта, шароитҳои зарурии таълиму тарбия барои омӯзгорону донишҷӯён муҳайё гардидааст. Соли 2021 дар донишқада се озмоишгоҳи илмӣ-

ва вилояти Хатлонро ба инобат гирифтани мавҷудияти захираҳои бойи табиӣ дар ҳамкорӣ бо муассисаҳои олии касбии Федератсияи Россия дар соли оянда кушодани 3 ихтисосҳои навро ба нақша гирифтааст. Ҳоло омӯзгорону донишҷӯён 21 патент ва ихтироҷкорӣ ба даст оварда, аз рӯи 48 лоиҳаи фармоишӣ тадқиқотҳои илмӣ худро амалӣ мегардонанд. Соли гузашта 50 нафар донишҷӯ дар олимпиадаи ҷумҳуриявӣ барои дарёфти Ҷоизаи «Ҷоми Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон» аз рӯи 12

муассисаи олии хориҷи кишвар ҳамкорӣ дорад. Барои баландбардоштани заминаи моддӣ-техникии таълимгоҳ бо маблағи 50 ҳазор сомонӣ таҷҳизоти нав ва барои китобхона бо маблағи 35 ҳазор сомонӣ 1515 нусха китобҳои дарсӣ харидорӣ карда шуд. Имрӯз сатҳи азхудкунии донишҷӯён ба 86,4% баробар аст, ки соли 2021 595 нафар донишҷӯ бо сабабҳои гуногун аз донишқада хориҷ карда шуданд.

Шариф
АБДУЛҲАМИД,
«Омӯзгор»

Дар нишаст матбуотии Академияи идоракунӣ давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ректори муассиса, доктори илми ҳуқуқшиносӣ А. Ғафурзода иттилоъ дод, ки академия муассисаи таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти баъд

педагогика ва психология дар яқоягӣ бо Донишқадаи тақмили ихтисоси омӯзгорони муассисаҳои таҳсилоти олии касбии назди ДМТ баргузор карда шуд. Дар курси мазкур 72 нафар омӯзгор ба омӯзиш фаро гирифта шуданд.

- Таҳлилҳои нишон дод,

А. Ғафурзода вобаста ба саволҳои рӯзноманигорон оид ба фаъолияти китобхонаи илмӣ, таҳлили донишҷӯёни хориҷӣ ва табодули донишҷӯёни академия, робитаҳои байналмилалӣ, ҷалби грантҳо ва татбиқи лоиҳаҳо дар академия, фаъолияти

56 нафар - соҳиби
дипломи аъло

аз муассисаи олии таълимӣ буда, барномаҳои таълимӣ, барнома ва нақшаҳои илмӣю татқиқотӣ, таҷрибаомӯзии мутахассисони соҳаи идоракунӣ давлатӣ ва фармоиши давлатиро оид ба тайёркунии касбӣ, азнавтӣёркунии тақмили ихтисос, таҷрибаомӯзии хизматчиёни давлатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистонро амалӣ менамояд. Имрӯз дар ин ҷо устодон дар се факултет, шонздаҳ кафедра ва шӯъбаи магистратура ба фаъолияти таълимӣ ва илмӣю методӣ машғуланд.

Ректор афзуд, ки бо мақсади беҳтар кардани сифати таҳсилот дар соли 2021 раёсати академия тадбирҳои амалӣ андешида, чихати иҷрои бандҳои нақшаи кори раёсати таълим дар заминаи муассисаи курси тақмили ихтисос аз рӯи равиҳои

ки, - гуфт А. Ғафурзода, - натиҷаи аттестатсияи давлатии хатмкунандагон нисбат ба соли гузашта 5,9 Ҷоиз афзудааст. Аз шумораи умумии хатмкунандагони зинаи бакалавру магистратура 56 нафарашон дипломи «аъло» гирифтанд, ки 6,67 Ҷоиз умумиро ташкил медиҳад.

Маркази дӯстӣ ва ҳамкорӣи созмони ҳамкорӣи Шанхай дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, шӯъбаи омодагии касбии хизматчиёни давлатӣ, корҳои тарбиявӣ ва идеологӣ, дастгирии донишҷӯёни ятиму бепарастор ва ғайра ҷавобҳои мушаххас дод.

Донишқада соҳиби хобгоҳ мегардад

Дар нишаст матбуотии муассисаи таълимию ғайридавлатии Донишқадаи тиббӣ – иҷтимоии Тоҷикистон ректори ин ниҳод Ибодзода Заррина Ибодулло ба рӯзноманигорони воситаҳои ахбори омма ва дигар шабакаҳои иттилоотӣ оид ба фаъолияти солони муассиса маълумоти муфассал дод. Таъкид гардид, ки донишқадаи мазкур нахустин муассисаи таҳсилоти олии касбии ғайридавлатӣ буда, бо тавсияи Пешвои миллат ба хоҳири расонидани ёри тиббӣ – психологӣ ба шахсоне, ки мубталои бемориҳои сироятиву ғайрисироятӣ мегарданд, таъсис дода шудааст. Ин донишқада бо маблағгузори Муассисаи давлатии «Фонди дастгирии соҳибкорӣ назди ҲҚТ» муддати се сол сохта ба истифода дода шудааст. Ректор иттилоъ дод, ки имрӯз дар се факултет аз рӯи панҷ ихтисос мутахассисони соҳаи тиб ва коллеҷи тиббии назди донишқада дар ду факултет мутахассисони соҳаи миёнаи тиббиро аз рӯи ҳафт ихтисос омода менамояд. Бо мақсади пешбурди таълиму тарбия дар соҳаи донишқада 18 кафедра фаъолият дорад, ки танҳо 8 – тои он дар соли гузашта таъсис дода шудаанд.

- Яке аз ҳадафҳои муҳими маъмурият дар назди донишқада созмон додани клиникаи муолиҷавӣ, - афзуд ректор. – Ин

имкон медиҳад, ки донишҷӯён бевосита ва саривақт донишҳои назариявиро бо амалия татбиқ намоянд. Дар баробари ин, барои гузаронидани дарсҳои амалӣ (клиникӣ ва токлиникӣ) ва таҷрибаомӯзии донишҷӯён, донишқада бо 24 муассисаи тиббӣ – профилактики шаҳри Душанбе низ шартномаи ҳамкорӣ дорад.

Ҷунонқи З. Ибодзода иттилоъ дод, имсол донишқадаро 341 нафар хатм карданд ва аз онҳо 22 нафар соҳиби дипломи «аъло» гардиданд, ки 20 нафарашонро духтарон ташкил доданд. Ин рақамҳо далели он аст, ки нисбат ба солҳои қаблӣ заминаи кадрӣ муассисаи таълимӣ ҳам аз чихати сифат ва ҳам аз чихати миқдор баланд гардидаву тақвим ёфтааст.

Донишқада тасмим гирифтааст, ки соли оянда барои эҳтиёҷмандон - донишҷӯён ва устодони таълимгоҳ бинои хобгоҳи замонавиро сохта ба истифода диҳад. Ҷунон амал барои боз ҳам беҳ шудани сифати таълиму тарбия мусоидат хоҳад кард. Рӯзноманигорон доир ба паҳлуҳои дигари фаъолияти ин муассисаи таълимӣ мароқ зоҳир намуда, ба саволҳои хеш ҷавобҳои қаноатбахш гирифтанд.

Ҳотами ҲОМИД,
«Омӯзгор»

► ГИРОМИДОШТ

Маҳфили хотирмон

Зери унвони «Манбаи дониш китоб аст» дар мактаби рақами 2-и ба номи устод Саъдоншоҳ Имроншоеви ноҳияи Роштқалъа чорабинӣ баргузор шуд. Хонандагон дар бораи ҳаёт ва фаъолияти устод Саъдоншоҳ Имроншоев

ва китобҳои илмӣ олим маълумот дода, аз ашъори баландғояи Шоири халқии Тоҷикистон Ширин Бунёд шеърҳо кироят карданд. Мусобиқаи бо номи харфҳои алфавит ёфтаи номи асарҳои адабии классики муосир ва байт-

барак чорабиниро боз ҳам шавқовартар гардонд.

Дар анҷоми чорабинӣ бо ташаббуси дастаи ҳаваскорони мактаб барномаи фарҳангӣ намоиш дода шуд.

Ҷ.ҚОЗИБЕКОВ,
«Омӯзгор»

► НИШАСТИ МАТБУОТӢ

Панҷ озмоишгоҳи нав дар донишкада

Дар Донишкадаи политехникии ДТТ ба номи академик Мухаммад Осимӣ дар шаҳри Хучанд оид ба натиҷаҳои фаъолият дар соли 2021 бо доираи васеи рӯзманигорон нишастӣ матбуотӣ баргузор гардид. Нахуст рӯзманигорон аз фаъолияти озмоишгоҳҳои донишкада аз наздик шинос шуда, роҷеъ ба он маълумоти кофӣ гирифтанд.

Директори донишкада Дилафрӯз Саидӣ доир ба самтҳои таълимӣ, илмӣ, тарбиявӣ, байналхалқӣ ва хоҷагии ин муассисаи олии таълимӣ иттилоъ дода, аз ҷумла, афзуд, ки ҷор факултети донишкада – информатика ва энергетика, сохтмон ва нақлиёт, муҳандисӣ – технологӣ ва муҳандисӣ – иқтисодӣ аз рӯи 29 ихтисоси зинаи бакалаврият, 5 ихтисоси шакли

Дар соли 2021 дар донишкада 5 озмоишгоҳи нав ва 1 маркази таълимӣ аз ҳисоби маблағҳои грантии лоиҳаҳои байналхалқӣ ташкил карда шуд. Аз ин 3 озмоишгоҳ дар самти зехни сунъӣ, 1 озмоишгоҳи технологияи молиявӣ, озмоишгоҳи хифзи ёдгориҳои таърихӣ, як маркази таълимӣ, ки аз озмоишгоҳи дӯзандагӣ ва синфҳои компютерӣ оид ба лоиҳаҳои автоматикунандашудаи либос иборат мебошад, махсуб меёбад. Он бо 34 компютери замонавӣ пуриқтидор, ки имконияти гузаронидани ҳисобу китобхоро бо истифодаи барнома ва алгоритмҳои математикии мураккаб дар забонҳои барномарезии муосирро доранд, мучаҳҳаз мебошад. Дар озмоишгоҳи технологияҳои молиявӣ низ 12 компютери нави муосир насб карда шуда, барои гузаронидани маҳсулияти аз фанҳои муҳосибот, фаъолияти биржаҳо ва автоматикунии фаъолияти банқдорӣ бо барномаҳои махсуси компютерӣ таъмин карда шудаанд.

Таҳсилашон фосилавӣ ва аз рӯи 18 ихтисоси бакалавриатура таҳсилоти олии дуум тарикӣ фосилавӣ, 18 ихтисоси зинаи магистратура, 9 ихтисоси зинаи докторантура (PhD), инчунин, 13 курси кӯтоҳмуддати омӯзишӣ, аз ҷумла, омӯзиши забонҳои хориҷӣ 181 нафар устод ба 4121 нафар донишҷӯ дарс меғунд.

Дар парки технологӣ ташкили курсҳои кӯтоҳмуддати омӯзишӣ барои ҷавонон ва калонсолон ҷиҳати омӯзиши забони англисӣ, забони русӣ, забони олмонӣ, васлу насб ва таъмири таҷҳизоти барқӣ, тарҳрезӣ ва дӯзандагӣ, хизматрасонии техникаи нақлиёти автомобилӣ, технологияи информатсионӣ, технологияҳои истехсоли ғизо, технологияҳои истехсоли нӯшокиҳо ва муҳосиби компютерӣ ба роҳ монда шудааст.

Раёсати донишкада нисбат ба ятимону маъбӯбон ғамхорӣ зоҳир намуда, ҳамасола ятимони кулл ва тарбиятгирандагони мактаб-интернат аз супоридани маблағи хобгоҳ озод карда шудаанд.

Фаъолияти пурсамар

Дар нишастӣ матбуотии Донишкадаи иқтисод ва савдои ДДТТ, директори донишкада, номзоди илмҳои иқтисодӣ, дотсент Ҳошимзода Ҳомид Ҳасан ибраз дошт, ки Донишкада дорои се факултет ва 12 кафедра буда, чароғи таълим дар ҷор бинои таълимӣ ба роҳ монда шудааст.

Директори донишкада таъкид намуд, ки дар доираи сафари кории Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба вилояти Сугд ва таҷлили бошукӯҳи ҷашни фарҳундаи 30-солагии

Истиқлоли давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон бинои нави таълимии донишкада дар шаҳри Хучанд мавриди истифода қарор гирифт.

Бинои мазкур дар масоҳати 3561 метри мураббаъ доман густурда, аз 4 ошёна ва 35 синфҳои таълимӣ, аз ҷумла, утокҳои лингфонӣ ва компютерӣ, утокҳои кориву ёрирасон, маҷлисгоҳ, толори конференсия, китобхонаи электронӣ ва анъанавӣ, озмоишгоҳҳои молшиносӣ ва таҳхиси сифати молҳои истеъмоли ва криминалистика, Парки технологӣ, ошхона, толори фитнес иборат мебошад ва ба-

рои 850 нафар донишҷӯ пешбинӣ гардидааст.

Дар ин давра 14 нафар омӯзгори донишкада рисолаҳои номзадӣ Ҳимоя намуданд. Рисолаҳои илмӣ 16 нафар унвонҷӯю аспирант барои Ҳимоя омода шудаанд.

Донишкада бо зиёда аз 60 мактаби олии бонуфузи олам ҳамкорӣ дорад. Соли 2021 аз ҳисоби лоиҳаҳои грантӣ ва ҳамкорӣҳои судманд 14 нафар омӯзгор ба хориҷи кишвар сафар карданд. Дар ин давра 16 нафар донишҷӯ дар доираи барномаи Эразмус+ бахри таҳсил ба хориҷа сафар кардаанд.

Нуъмон РАҶАБЗОДА,
«Омӯзгор»

Бо иштироки васеи рӯзманигорони ватаниву хориҷӣ дар Агентии назорати маводи нашъаовари назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон нишастӣ матбуотӣ баргузор гардид. Дар он директори агентӣ, генерал – майори адлия Ҳабибулло

гардид. Таҳлили натиҷаҳои фаъолияти Агентӣ нишон дод, ки дар соли 2021 аз ҷониби қормандон 159 ҷинояти вобаста ба маводи нашъаовар ошкор гардид, ки ин нишондод нисбат ба соли 2020 понздаҳ ҷиноят зиёд мебошад, - гуфт дирек-

нашон дар истифода ва интиқоли маводи муҳаддир ба ҷавобгарӣ кашида шуданд. Бо мақсади аз байн бурдани ин падидаи номақбул қорҳои фаҳмондадиҳӣ дар байни муассисаҳои таълимӣ низ ба роҳ монда шудааст. Минбаъд ҳамкориро бо ва-

Илоҷи воқеа – пеш аз вуқӯ

Воҳидзода оид ба фаъолияти ниҳоди мазкур дар соли 2021 иттилоъ дод. Гуфта шуд, ки соли гузашта бо ташаббуси агентӣ Стратегияи нави миллӣ оид ба назорати маводи нашъаовар дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2021 – 2030 ва нақшаи ҷорабиниҳои амалисозии он барои солҳои 2021 – 2025 таҳия ва пешниҳод шуд, ки он бо фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 20 марти соли 2021 қабул

шуд. Дар баробари ин, 637 нафар ҷиноят тавассути шаҳрвандони мо дар хориҷи кишвар, аз ҷумла, дар кишварҳои Россия, Қазоқистон ва Қирғизистон вобаста ба хариду фурӯш ва истеъмоли маводи муҳаддир ба қайд гирифта шуда, 453 килограмми он мусодира гардидааст.

Мутаассифона, - гуфт директор, ду нафар ноболиғи ҳабдаҳсола низ бо ҷурми даст дошта-

зорату муассисаҳои дахлдор, аз ҷумла, бо Вазорати маориф ва илми ҷумҳурӣ ба таври мунтазам ба роҳ хоҳем монд, зеро пешгириву фаҳмондадиҳӣ ба наврасону ҷавонон худ илоҷи воқеа пеш аз вуқӯи он аст.

Ҳ. Воҳидзода доир ба дигар паҳлуҳои фаъолияти агентӣ маълумот дода, рӯзманигоронро барои ҳамкорӣ бо онҳо даъват намуд.

Ҳотами ҲОМИД,
«Омӯзгор»

Бунёдориву созандагӣ меафзояд

Дар минтақаи Кӯлоб 598 муассисаи таълимӣ фаъолият доранд, ки дар онҳо 291 ҳазору 128 нафар хонанда ба таҳсил фаро гирифта шудаанд, ки ба онҳо 19 ҳазору 287 нафар омӯзгор таълиму тарбия медиҳанд, - гуфт зимни нишастӣ матбуотӣ сармутахассиси бахши раёсати маорифи вилояти Хатлон дар минтақаи Кӯлоб Б. Раҷабов. Дар 50 адад муассисаи томактабии минтақаи Кӯлоб 4818 нафар кӯдакон ба таълиму тарбияи томактабӣ фарогир мебошанд. Инчунин, 437 маркази инкишофи кӯдак бо фарогирии 12 372 нафар фаъолият дорад, ки дар маҷмӯъ 17190 нафарро ташкил медиҳад. Дар шаҳру ноҳияҳои минтақаи Кӯлоб дар 15 муассисаи таҳсилоти умумӣ, аз он ҷумла, дар шаҳру ноҳияҳои Кӯлоб - 3, Восеъ - 1, Ҳамадонӣ - 1, Фархор - 8, Балҷувон - 1, Данғара - 1 адад муассисаи таълимӣ раванди таълиму тарбия дар се баст ба роҳ монда шудааст. Дар ноҳияи Ховалинг филиалҳои муассисаи таълимии №16 (2 филиал), дар хонаҳои шахсӣ ҷойгир мебошанд. Дар шаҳру ноҳияҳои минтақаи Кӯлоб, дар маҷмӯъ, 118 муассисаи таълимӣ таъмирталаб буда, ба сохтмони бинои иловагӣ зарурат доранд.

Дар муассисаҳои таълимии шаҳру ноҳияҳои минтақаи Кӯлоб вилоят ба 74 кадрӣ равияи омӯзгорӣ эҳтиёҷ доранд. Аз ҷумла, технологияи иттилоотӣ 2, биологияву экология 10, география 1, забони

англисӣ 15, забони русӣ 6, математика - алгебра 12, химия 10, синфҳои ибтидоӣ 4, таърих 4, физика астрономия 10 нафар эҳтиёҷ доранд.

Дар соли 2021 тибқи иҷрои қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3 майи соли 2006, № 197 «Дар бораи муқаррар намудани имтиёзҳо ба омӯзгорони ҷавон» 7 нафар омӯзгори ҷавон соҳиби замини наздиҳавлигӣ, 1 нафар соҳиби замини полезӣ ва 28 нафар аз қарзи имтиёзнок озод гардида, дар маҷмӯъ, 36 нафар омӯзгори ҷавони муассисаҳои таълимии шаҳру ноҳияҳои минтақаи Кӯлоб вилояти Хатлон аз имтиёз бархӯрдор шудаанд.

Бо вучуди қорҳои ба анҷомрасонидашуда, мушкилоти дар се баст фаъолият намудани муассисаҳои таълимӣ дар шаҳру ноҳияҳои минтақаи Кӯлоб ҷой дорад. Дар шаҳри Кӯлоб 4, Восеъ 4, Ҳамадонӣ 1 ва Фархор 5 муассиса ба назар мерасад.

Б. Раҷабов афзуд, ки новобаста ба ин пешравиҳо дар самти алоҳидаи фаъолияти муассисаҳои таълимии шаҳру ноҳияҳои минтақаи норасоии зиёде мавҷуд аст, ки барои бартараф намудани онҳо барои боз ҳам баланд бардоштани сифати таҳсилот шароит муҳайё месозанд. Аз ин лиҳоз, омӯзгорону қормандони соҳаи маорифи минтақаро лозим аст, ки бо кӯшишу заҳмати дучанд меҳнат кунанд.

Идрорпулии номӣ - 10 000 сомонӣ

Дар коллеҷи тиббии шаҳри Кӯлоб зимни нишастӣ матбуотӣ директори он Зайдулло Азиззода қайд намуд, ки ҷамъбасти соли таҳсили 2020-2021 нишон дод, ки сатҳи азҳудкунии донишҷӯён 1,6% ва сифати таҳсилот 8,8% боло рафта, таълиму тарбия беҳтар гардидааст. Айни ҳол раванди таълиму тарбия дар 16 кафедра аз рӯи 7 ихтисос ба роҳ монда шудааст.

Айни замон қорҳои сохтмони бинои хобгоҳи

донишҷӯён иборат аз 9 ошёна барои 700 нафар пеш рафта истодааст. Биноҳои собиқ маркази вилоятии дандонпизишкӣ ва маркази вилоятии эндокринологӣ, ки ба тавозуни муассиса гузаронида шуда буданд, пурра аз таъмири асосӣ бароварда шуд. Сатҳи сифати донишҷӯён сол то сол боло рафта, дар соли 2021 аз шумораи 548 нафар хатмкунандаи коллеҷ танҳо 79 нафарашон ба ҷойи қорҳои асосӣ таъмин гардидаанд.

Шариф
АБДУЛҲАМИД,
«Омӯзгор»

Сарраёсати маорифи шаҳри Душанбе ҷиҳати ҷалби мутахассисони касбӣ ба фаъолияти омӯзгорӣ тадбирҳои зарурӣ меандешад.

► ТАЪЛИМИ БОСАЛОҲИЯТ

Эҷодкорӣ дар меҳвари дарс

Ҳар чизи нав маъмулан дар заминаи чизҳое пайдо мешавад, ки қаблан маъмул буданд. Чунонки таърихшиносҳо мегӯянд, гузаштҳо наомӯхта имрӯро доништану фардуро офаридан имкон надорад.

Дар ҳаёт ҳама чиз дар такомулу тағйирёбист. Бо гузашти айём зиндагӣ вусъат меёбад, кашфиёти нав ба миён меоянд, донишҳои одамон комилтар мешаванд. Ин маънӣ ба соҳаи таълиму тарбия низ дахл дорад. Дар заминаи пажуҳишу таҷрибаҳо, табодули афкору мулоҳизоти амик усулҳои чадида таҳсилот ба миён меоянд, сохтору шакли омӯзиш тақмил мепазирад, китобҳои дарсӣ, дастурҳои таълимӣ аз нав таҳриру таҳия мегарданд.

Инак, солҳои охир ҷараёни таълиму тарбияро дар мактабҳои ҷумҳуриамон усули нави таълим фаро гирифтааст, ки бештар бо номи муносибати босалоҳият ба таълим (таълими босалоҳият, усули салоҳиятноки таълим, таълими салоҳиятноқӣ...) маъруф гаштааст. Мутахассисони варзидаи соҳаи педагогика воқеъбинона таъкид ва собит кардаанд, ки ин усули нави таълим ҳам аз ҷои «хушкӯ ҳолӣ» ба вучуд наомадааст; заминаи он дар дарозии солҳо гузашта шудааст бо таҷриба, навоарӣ ва эҷодкорӣҳои аҳли таълиму тарбия пайванди қавӣ дорад. Яъне муносибати босалоҳият ба таълим як навъ ифодагари ҷамъбасти тозақорӣҳои омӯзгорону

пажуҳишгарон дар давраи муайян мебошад. Аз ин лиҳоз донандагон мумтози муносибати босалоҳият ба таълим худ таъкиде муҳим овардаанд ба маънии зер: муносибати ба шахсият нигаронида, омӯзиши якҷоя (дар ҳамбастагӣ), методҳои таҳқиқотӣ ва проблемавӣ, арзёбии ташаққулдиханда, унсурҳои таълими интерактивӣ ва махсусияту омилҳои дигар дар таъйину қорбасти муносибати босалоҳият ба таълим эҷодкорона истифода шудаанд. Бартариҳои муносибати босалоҳият ба таълим нисбат ба усулҳои пешину муқаррари тадрис чунин муқаррар гардидааст: дар дарсе, ки низомии босалоҳият қорбасти мешавад, ҳамкорию иртиботмандии ҳамаи хонандагон на танҳо бо омӯзгор, балки бо ҳамдигар низ ҳос аст. Самтҳои ин гуна ҳамкорӣ гуногунанд: озодона баён кардани андеша, иртиботмандӣ ҳам дар иҷрои вазифаҳои аҳлона (гурӯҳӣ) ва ҳам дар вазифаҳои фардӣ; ба таври умумӣ ба миён гузаштани саволҳо ва мисолу масъалаҳо ва шунидану баррасии ҷавобҳои гуногун; истифода аз унсурҳои методҳои фаъол дар мавридҳои мувофиқ. Худ мавҷудияти во-

жаи «салоҳият» дар таркиби ифодаи муносибати босалоҳият дар таълим ишора бар он мекунад, ки шоғирдон бояд тавасути омӯзиш бо ин низом босалоҳият бошанд, яъне майлу хоҳиши ҷиддӣ нисбат ба таҳсилот зоҳир намоянд, бо қамолӣ масъулият ба омӯзиши фарогир машғул шаванд. Салоҳиятҳои асосии хонандагон зимни муносибати босалоҳият ба таълим чунин муқаррар гардидааст: эҷодкорӣ, тафаккури интиқодӣ, маҳорати омӯхтан, қобилияти коммуникативӣ, ҳамкорӣ. Ин салоҳиятҳо чун хати сурх дар болои тамоми машғулиятҳои омӯзгор бо шоғирдон зимни таълиму тарбия ба назар мерасанд.

Дар муносибати босалоҳият ба таълим саволгузорию омӯзгор ва пурсишҳои байниҳамдигарии хонандагон аҳамияти махсус дорад. Саволҳо бояд хонандагонро ҷиддан ба андеша кардан, ба байни ҳам баҳс оростан, ба таҳлилу хулосабарорӣ намудан водор намоянд.

Ҳамбаста ба тақмили ихтисос, худомӯзӣ ва таҷриба омӯзгор давра ба давра сифати дарсҳоиро бо истифода аз низомии муносибати босалоҳият ба таълим беҳтар мекунад.

Муътабар САЛИЕВА,
муовини директор дар
синфҳои ибтидоии
гимназияи Ҳусусии
«Тоҷикистон»

► НИЗОМ

Холо дар муассисаҳои таълимии кишвар низомии таълими босалоҳият истифода мешавад, ки барои хонанда ва омӯзгор аз ҷанд ҷиҳат муфид аст. Аз ҷумла:

- хангоми дарс ба омӯзгор фазои озод мебахшад;
- хонандаро ба фикр ва ҷустуҷӯ қардан водор месозад;
- вақти дарсро ба як низомии мувофиқ

гон вобастагӣ пайдо мекунад;

- дар равиши дарс ташкил намудани мизҳои мудавварро ба роҳ меонад;
- масъулияти омӯзгорро афзун менамояд;
- китоби дарсиро, ки дар низомии анъанавӣ маводи аввалиндараҷа буд, дар радиҳои маводҳои ёрирасон дохил менамояд;
- омӯзгорро водор месозад, ки бештар

Татбиқи муносибати босалоҳият

дароварда, ҳар як дақиқаро бар нафъи хонанда ҷудо мекунад;

- қадру манзалати омӯзгор ва хонанда-ро баланд мебардорад;
- озодбаёнӣро дар дарс барқарор мекунад;
- равиши гузаронидани дарсро шавқманд ва рангин месозад;
- диққати асосиро ба амалия зиёдтар менамояд;
- шарҳи мавзӯро дар мувофиқа бо дастурҳои таълимии муосир ба роҳ меонад;
- афкори солиро дар вучуди хонанда бедор мекунад;
- баҳо додан ба дарси омӯзгор аз ҷониби раёсат ва шӯъбаҳои маориф на ба қори омӯзгор, балки ба тайёрии хонанда-

омӯзаду ба эҷодкорӣю мустақилият рӯ орад;

Ба роҳ мондани низомии муносибати босалоҳияти таълим дар муассисаҳои таълимӣ яке аз иқдомҳои бузург буда, хонандагонро барои таҳсил дар донишгоҳҳои бонуфузи хориҷӣ омода месозад. Мо, омӯзгорон, низ дар ин радиҳои кӯшиш ба ҳарч медихем, ки ба хотири баланд бардоштани сатҳи сифати таълим дар муассисаҳои таълимӣ ва тақвият бахшидани низомии босалоҳияти таълим равишу усулҳои нав ба навро пешниҳоду баррасӣ намоем.

Зафар КАРИМОВ,
омӯзгори МТМУ №11-и
ноҳияи Варзоб

► ШЕВАИ ДАРС

Таълими биология бо усули нав

Талабот ба фанҳои табиӣ, ҳусусан география, ботаника ва биология, дар замони муосир зиёд аст, чунки донишу таҷрибаҳои, ки дар вақти омӯзиши ин фанҳо толибилмон мегиранд, дар ҳаёт васеъ истифода мешаванд. Надонишҳои илми ботаника дар инкишофи кишоварзӣ ва илми география дар рушди сайёҳӣ монеа шуда метавонад. Инчунин, аз надонишҳои илми анатомия ва гигиена инсон ба мушқилиҳои зиндагӣ ва оилавӣ гирифта мешавад. Дар баробари ин, талаботи зиёд ба илми экология, яъне муҳофизати муҳити зист ба миён омадааст, чунки имрӯз мо бо проблемаҳои экологӣ рӯ ба рӯ шуда истодаем. Махсусан, ифлосшавии боду ҳаво, обшавии пирияхҳо, хушкшавии баҳрҳо, нест шудани олами наботот ва ҳайвонот аз масъалаҳои умдаи замони муосир ба ҳисоб мераванд. Аз рӯи омӯзиш фанҳои табииро ба чунин гурӯҳҳо ҷудо кардаанд:

Табиатшиносӣ - ба омӯзиши табиат ва ҳодисаҳои он машғул аст. Ботаника - илм дар бораи растаниҳои кураи Замин аст. Зоология - илме, ки олами ҳайвонотро меомӯзад. Анатомия - илме, ки оид ба

узвҳои бадани одам, сохти онҳо ва равандҳои физиологӣ маълумот медиҳад.

Биология - илм дар бораи пайдоиш ва инкишофи тамоми мавҷудотҳои зинда ва табиат мебошад.

Вобаста ба тадриси фанҳои мазкур омӯзгор бо истифода аз салоҳиятҳои ва донишу малакаи худ кӯшиш ба ҳарч медиҳад, ки толибилмон дорои салоҳиятҳои донишандуӣ, малакаю маҳорати таҷрибаомӯзӣ ва амсоли инҳо гарданд.

Намунаи дарс аз фанҳои биология:

Мавзӯ:

Таркиб ва вазифаҳои хун.

Мақсади дарс:

1. Мустаҳкам ва пурра қардани дониш доир ба мушқҳои бадани одам.

2. Омӯхтани аҳамият ва вазифаҳои хун, таркиб ва ҳуҷайраҳои он, хунгузаронӣ ва қардани хуни одам.

Равиши дарс:

Омӯзгор баёни мавзӯи навро аз нақли як ҳодиса сар мекунад:

Дар вақти ба дари синфхона бархӯрдани хонанда аз биниаш хун рафт. Хунравияш қатъ нашуд, чунки вай ба бемории мо-

дарзодии гемофилия гирифта будааст. Дар бораи ҳамин беморӣ ва умуман, хун ва роҳҳои қардани хун, омӯзгор ба хонандагон савол медиҳад ва онҳо фикру хулосаи худашонро нисбат ба ҳамин беморӣ баён мекунанд.

Дар ҳамин қисмат толибилмон аз маҳорати шинохтану шарҳ додан ва маҳорати хулоса баровардану таҳияи саволҳо, ки ба **салоҳиятҳои эҷодкорӣ ва тафаккури интиқодӣ** мансубанд, истифода қарда метавонанд.

2. Бо мақсади баланд бардоштани сатҳи дониши толибилмон омӯзгор нақшаи аёни тартиб додааст. Дар нақша вазифаҳои асосии хун нишон дода шудааст.

3. Супориши таълимӣ:

- Ба гурӯҳҳои хонандагон супориш дода шуд, ки оид ба ҳар вазифаҳои хун фикру андешаи худро баён намоянд.

- Фарзияҳои пешниҳодшударо байни гурӯҳҳо таҳлил ва нишон диҳанд.

- Гурӯҳҳое, ки супоришро қисман иҷро қардаанд, вазифадор мешаванд, ки дар дарси оянда онро ба охир расонанд.

Фарзона ИСЛОМИДДИНОВА,
омӯзгори биологияи коллеҷи тиббии
шаҳри Туреунзода

► ОЗМУН

Дар Маркази таҳсилоти иловагии вилояти Суғд даври вилоятии озмуни «Беҳтарин осорхонаи наздимақтабӣ» ҷиҳатҳои баргузор гардид. Озмуни мазкур дар асоси Низомнома аз рӯи 3 шарт - беҳтарин роҳбари Осорхонаи наздимақтабӣ, ҳимояи реферат ва қорҳои таҳқиқотии узви фаъоли маҳфили Осорхонаҳои наздимақтабӣ ва ҳимояи видеоролиқ оид ба фаъолияти

Сабқати осорхонаҳои мактабӣ

Осорхонаи наздимақтабӣ гузаронида шуд. Дар қори даври вилоятии озмун беш аз 100 нафар роҳбарон ва аъзои фаъоли маҳфилҳои фаъолони Осорхонаҳои наздимақтабӣи шаҳру ноҳияҳои вилояти Суғд иштирок намуданд.

Дар натиҷаи ҷамъбасти озмуни даставӣ 3 ҷойи ифтихорӣ (2 ҷойи аввал ва 1 ҷойи сеюм) дастаи хонандагонии муассисаҳои таълимии шаҳри Панҷакент мақоми аввал, 3 ҷойи ифтихорӣ (2 ҷойи дуюм ва 1 ҷойи сеюм) дастаи шаҳри Исфара ҷойи дуюм ва бо ишғоли ду ҷойи ифтихорӣ (1 ҷойи дуюм ва 1 ҷойи сеюм) дастаи ноҳияи Бобочон Ғафуров мақоми сеюмро ишғол намуданд.

Ҳамчунин, дар бахшҳои гуногун дастаҳои шаҳру ноҳияҳои Хучанд, Бӯстон, Қонибодом, Деваштич, Мастҷох ва Ашт хуб хунармамӯи намуда, соҳиби ҷойҳои ифтихорӣ гардиданд.

Нуъмон РАҶАБЗОДА,
«Омӯзгор»

► БИСТСОЛАИ ОМЎЗИШИ ФАНҲОИ ТАБИАТШИНОСӢ, ДАҚИҚ ВА РИЁЗӢ ДАР СОҲАИ ИЛМУ МАОРИФ

Викторина мусобиқаи байни ду команда ва ё ду шахси алоҳида аст. Викторина дар байни синфҳои параллелӣ ва агар синфҳои параллелӣ набошанд, байни звеноҳои як синф гузаронида мешавад. Муаллим ва ё яке аз хонандагони синфҳои болоӣ вазифаи барандагиро иҷро мекунад. Муаллим як ҳафта пеш саволҳои викторинаро тартиб дода, ба ҷои намоён меовезад. Хонандагон онро хонда, ба саволҳои тайёри мебинанд.

Викторина дахонӣ ва ҳаттӣ гузаронида мешавад. Дар викторинаи дахонӣ ҳамагон ба хонандагони ҳар як синф савол дода, ҳолҳоро аз рӯи ҷавобашон муайян мекунанд. Пеш аз викторинаи дахонӣ доварон муаллимони синфро огоҳ менамоянд, ки ба қадом мавзӯҳои китоб ва воқеаҳои ҳаёти аҳамият диҳанд ва барои зуд ҷавоб гардонидани хонандагон замина гузоранд. Дар викторинаи ҳаттӣ саволҳо як ҳафта пеш пешниҳод карда мешаванд. Хонандагон ба саволҳои ҷавоб тайёр карда, ба куттии махсус мепартоянд. Ному насаб ва синф навишта мешавад. Дар вақти ҳалли саволҳои ҳаттӣ дар ҳона мумкин аст, ки падару модар ва ё хоҳару бародар ба хонанда ёри расонанд, бинобар ин, аз ҷониби ҳамагон ҳамаи хонандагонро дар толор ҷамъ намуда, ҷавоби ҳаттӣ онҳоро бори дигар санҷида, баъд хонандагон ва синфи ғолибро муайян менамоянд. Хонандагон ва синфи ғолиб, муаллимони онҳо аз тарафи маъмурият мукофотида мешаванд. Гузаронидани викторина ба муаллим имкон медиҳад, ки хонандагони болаёқат ва ё синфи пурқувватро оид ба фанни математика муайян кунад.

Дар натиҷаи таҳлили адабиёт ва гузаронидани ҷорабиниҳои зикршуда маълум гардид, ки корҳои беруназсинфӣ дар ҷараёни таълими математикаи синфҳои ибтидоӣ нақши муҳим дошта, барои бедор намудани шавқу ҳавас, инкишофи тасаввурот, ҳқобилят, фикрронӣ, ташаккул додани дониши математикии хонандагон хеле аҳмиятнок аст.

Гузаронидани корҳои беруназсинфӣ талаботи гуногуни бачаҳоро қисман бошад ҳам, қонун менамояд, онҳоро аз беҳуда сарф кардани вақт нигоҳ дошта,

ташқил ва гузаронидани ҳамаи намудҳои машғулиятҳои беруназсинфӣ муаллим бояд ба принципҳои дидактикии таълим риоя намояд.

1. Принципи илмӣ ва дастрасӣ ба мундариҷаи маълумот. Яъне барои синну соли хонандагон дастрас будани маълумотро дар назар дорад.

2. Принципи системанокии таълим ва алоқаи назария бо амалия. Ин принцип имконият медиҳад, ки вазифаҳои тарбиявӣ дар таълим бо муваффақият ҳал карда шавад. Принципи системаноки аз

роҳбарии муаллим шуурноқӣ боиси ғаёлнокии донишандӯзии хонандагон мегардад. Вай ба болоравии нақши инкишофдиҳандагии ҷараёни таълим бурда мерасонад. Алоқаи таълим бо ҳаёт заминаи муҳими бошӯруна аз худ намудани донишҳо мегардад.

4. Принципи аёнӣ. Таълими аёнӣ ба он нигаронида шудааст, ки аз як тараф, ба хонандагон нисбат ба дониш меҳр пайдо карда, боиси инкишофи қобилияти фикрӣ мегардад, аз тарафи дигар, ягонагии нақши идрок ва тафаккури абстрактиро таъмин мена-

синфҳои 2-4 викторина, рӯнома ва мафҳилҳои математики, саёҳат ва олимпиадаҳо, МХЗ, ҳафтаи математики гузаронидан.

2. Натиҷа ва рафти корҳои гузаронидашударо дар рӯномаҳои умумимақтабӣ, ноҳиявӣ ва вилоятӣ дарҷ намудан, - ин, аз як тараф, қўдакони шавқманд созад, аз ҷониби дигар, ба муаллимони дигар маълумот медиҳад, чунки то ҳол оид ба корҳои беруназсинфӣ вобаста ба барномаҳои таълими мактабҳои ибтидоӣ имрӯза мо китоб ё дастуре нест, ки омӯзгорон аз он истифода баранд.

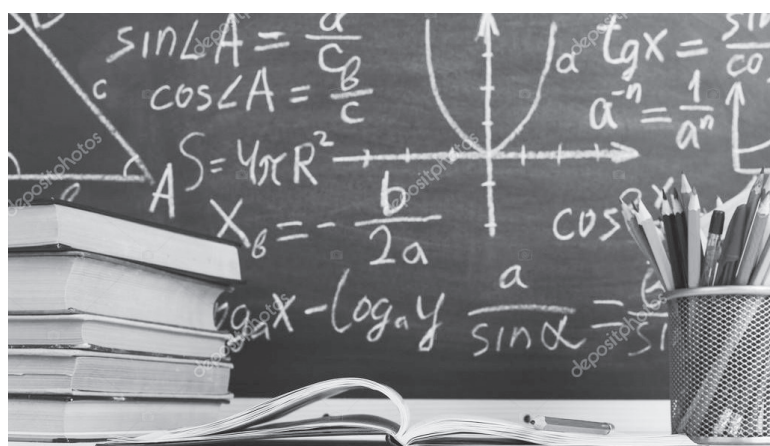
3. Синф, гурӯҳҳои ғолибро бо тухфаҳои хотиравӣ сарфароз намудан. Инчунин, кадр кардани меҳнати ташкилотчиён ва иштирокчиён.

4. Ба машғулиятҳо ҷалб намудани падару модарон, намоёндогони ихтисосҳои гуногун.

5. Натиҷаи корҳо, нақшаҳои онро дар ҳуҷҷатҳои мактабӣ қайд намуда, дар шӯрои педагогӣ, иттиҳодияҳои методӣ, маҷлисиҳои умумимақтабӣ муҳокима намудан, аз муваффақиятҳо ва камбудҳои ҳамкоронро хабардор намуда, аз онҳо маслиҳатҳои муфид гирифтани...

Ҳамин тавр, мушоҳидаи таҷрибаҳо, таҳлили адабиёт, суҳбат бо муаллимони пешқадами вилоят ва тадқиқоти гузаронидашуда собит намуданд, ки ташкили саривақтӣ ва самаранокии корҳои беруназсинфӣ барои мустаҳкам иямудани мавзӯҳои таълимӣ, шавқу рағбати хонандагонро нисбат ба фан зиёд кардан, шогирдонии қобилиятнокро тарбия намудан ва ташкили ҳайати пурқуввати ҳамфикр нақши муҳим мебозад.

Толиб ШЕХИМОВ,
декани факултети риёзӣ-педагогии коллеҷи омӯзгорӣ
шаҳри Панҷакент,
Мақсуда БОБОЕВА,
омӯзгори математика

ба ин ё он фан шавқманд менамояд ва барои дар амал татбиқ намудани донишҳои назариявӣ имконият медиҳад.

Аз мушоҳидаҳои таҷрибаҳои гузаронидашуда маълум гардид, ки қадаре, ки талаба ба машғулиятҳои беруназсинфӣ барвақт шурӯъ намояд, ҳамон қадар ба ин ё он фан шавқи зиёд пайдо намуда, интизомнокиаш мустаҳкам мешавад, ба мустақилиятнокӣ, мушоҳида намудан одат мекунад.

Бояд қайд кард, ки ҳангоми

ҷиҳати мантиқ пай дар пай ҷо ба ҷо гузаштани маводро мувофиқи соҳаи таҳсил дар назар дорад. Ин принцип машғулиятҳои беруназсинфиро аз шакли оддитарин: соат ва дақиқаҳои шавқовар оғоз намуда, сипас, ба шаклҳои оммавӣ: олимпиадаҳо, мафҳилҳои математикии барои гузаштан водор менамояд.

Алоқаи назария бо амалия дар ҷараёни саёҳатҳои математикии таъмин ва инкишоф мегардад.

3. Принципи шуурноқӣ ва ғаёлнокии хонандагон. Тахти

мояд. Дар ҷараёни машғулиятҳои беруназсинфӣ на танҳо муаллим, балки ҳуди хонандагон низ бевоҳида аёнӣро тайёр мекунанд. Тавре қайд кардем, баровардани рӯномаҳо, ташкили албомҳо, ташкили ғушаҳо дар ташаккули дониши математикии хонандагон нақши калон мебозад.

5. Принципи мустаҳкам азхудкунии дониш ва алоқаи таълим ба инкишофи ҳарҷонибаи хонандагон.

Ҳамаи принципҳои дар боло номбаршударо риоя намуда, муаллим ба он муваффақ мегардад, ки корҳои беруназсинфиро дурӯст ба роҳ монда, дар хонандагон шавқу ҳавасро нисбат ба фанни математика бедор намояд. Ҳамаи фикру ақидаҳои зикршуда ва натиҷаҳои мушоҳидаҳои ҷамъбаст намуда, усули тарзҳо ва роҳи воситаҳои ташкили гузориши машғулиятҳои беруназсинфӣ зеринро ба муаллимони синфҳои ибтидоӣ тавсия додан мумкин аст:

1. Нақшаи солонаи корҳои беруназсинфиро мувофиқи синну соли хонандагон тартиб додан, яъне барои синфҳои 1- соат ва дақиқаҳои шавқовар, барои

► ТАДРИС

Имконоти фаровони омӯзиши забони англисӣ

Омӯзиши забонҳои русӣ ва англисӣ ҳанӯз аз қўдакистон шурӯъ гардида, дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ ба таври густурда ва фарогир идома меёбад. Ҳукумат ва давлат низ ба таълими забонҳои хориҷӣ тавачҷуҳи зиёд зоҳир менамоянд ва дар самти бехтару самарабахштар ба роҳ мондани омӯзиши забонҳои мазкур барномаи махсус қабул карда шудааст.

Бояд зикр намуд, ки имрӯз дар таълимгоҳҳои ҷумҳурий барои омӯзишу аз худ кардани забони англисӣ тамоми шароити имконот фароҳам оварда шудааст. Дар биноҳои нави таълими синфхонаҳои лингофонӣ ташқил карда шуда, бахши аъзҳои мактабҳо дорои кабинетҳои таҷҳизонидашудаи фанӣ мебошанд. Омӯзиш ва аз худ кардани забони англисӣ аз ҷониби шогирдон, дар назди мо, омӯзгорони ин фан, масъулиятҳои талаботи бузург мегузорад. Аз ин рӯ, қўшишу талош бояд кард, ки машғулиятҳоро аз забони англисӣ дар заминаи усулҳои ғаёли таълим, аз ҷумла, муносибати босалоҳият ва истифодаи мунтазам аз васонти техникаӣ (компютеру тахтаҳои электронӣ ва видеопроекторҳо) ба роҳ монда, ба он ноил гардид, ки хонандагон бо ин забон озодона гуфтугӯ ва фикрашонро баён карда тавонанд. Истифода

аз технологияи инноватсионӣ, ба хусус, видеофилмҳои қўтоҳмуддати шавқовар, ки вобаста ба муҳтавоияшон ҷолибу шавқовар мебошанд, яке аз шаклҳои зуд аз худ кардани забони англисӣ ба шумор меравад.

Роҳу шеваи муассири омӯзиши забони зикршуда, таълими лугат ва ғайи гардонидани захираи лугавии хонандагон мебошад. Албатта, аз худ кардани калимаҳои нава дарки маънои онҳо ба василаи мутолиаи бардавоми асарҳои бадеӣ амалӣ мегардад. Бо ин мақсад, баргузор намудани машғулиятҳои хониши берун аз синфӣ хеле муфиду судманд буда, бо ин роҳ шогирдон ҳикояву афсонаҳоро метавонанд бо забони англисӣ мутолиа кунанд. Омили дигари бехбуд бахшидан ба омӯзиши забони англисӣ, баргузор намудани маҳфили фанӣ ба ҳисоб меравад. Дар маҳфили фанӣ омӯзгор аз лугатномаҳо, дастурҳои муҳсуи худомӯзӣ суҳбатномаҳо бо забони англисӣ, маҷмуаҳои шеърҳои сурудҳо ва ғайра васеъ истифода бурда метавонад. Барои санҷиши доимии сатҳу сифати

дониши хонандагон аз забони англисӣ, ғаёлият ва нақши иттиҳодияи методии фанӣ дар муассисаи таълимӣ хеле назаррас мебошад. Иштироки омӯзгорони ҷавон ба дарсҳои устодони таҷрибааманду

собиқадор, баргузор намудани дарсҳои кушод, таҳлилу баррасии машғулиятҳои ҳамдигарӣ яке аз дигар омилҳои бехтар гардидани таълими забони англисӣ ба шумор меравад. Чунонки маълум аст, пешбурди фанни номбурда аслан ба маҳорату малака ва заҳмату иқдомҳои омӯзгори ин фан вобаста аст. Гузаронидани озмунҳои “Хушнависӣ”, “Кӣ беш-

тар лугат медонад?”, “Эссеи бехтарин”, “Асарҳое, ки ман мутолиа кардаам” ва амсоли инҳо дар мактаб ва муайян намудани ғолибону ҳавасманд гардонидани онҳо шавқу рағбати хонандагонро ба омӯзиши густурдатари забони англисӣ афзун месозад. Ҳамчунин, роҳандозии ҳафтаи фанӣ, ки аз қироати шеърҳои суруд, гузоришҳои хурд дар хусуси вазъи фарҳангӣ – адабии кишвар, маърузаҳо вобаста ба мавзӯҳои мактабу маориф ва бозҳои гуногуни шавқовари дидактикии иборат мебошад, таъсирбахшу ҳадафманд мебошад. Хеле хуб мешуд, агар дар таълимгоҳ аз ҷониби хонандагон ва бо роҳнамоии омӯзгорон рӯномаи девории махсус бо номи “Англиское слово” (ва ё ҳаммонанди он) бароварда шавад, ки дар он намунаи эҷоди шогирдон бо забони англисӣ бо расмашон ҷой дода шавад. Умуман, имконоти гуногунрангу шавқовар гузаронидани машғулияти забони англисӣ хеле зиёд буда, баҳри аз худ кардани ин забон хонандагон бояд баъд аз дарсҳо ба машғулиятҳои иловагӣ ҷалб карда шаванд.

Замира ХОЛМАТОВА,
омӯзгори ИТМУ №72,
ноҳияи Фирдавӣ

► РУКНИ МИЛЛӢ

Зи лафзи модарӣ дилҳо шавад хуш

Забони модарӣ барои ҳар шахс ширину муқаддас ва ба ҷон баробар аст ва аз тифлӣ пайванд бо ҳастии ӯ дорад. Тифле, ки нав ба олами ҳастӣ чашм боз намудааст, ба аллаи модар, ки бо забони модарӣ сурат мегирад, ниёз дорад ва тахти навои форами он худро озоду бофароғат ҳис мекунад, унс мегирад, интизорӣ мекашад, то ба ин лафзи ширин садое бишнавад. Зеро он азиз аст, шево садо медиҳад ва аз лаҳни форамаш дилу дида, ҷону дил ором мегирад, зеро он лафзи модарист.

*Зи лафзи модарӣ дилҳо шавад хуш,
Ба ҳарфи модарӣ дунё диҳад ғӯш.*

Чӣ қадар дилчаспу гуворост, маҳбубу қарин ва меҳрафзост лафзи модар. Ширину беолоиш ва қарини дилҳост. Ҳаётбахш, суфтаю ба дил қарин аст забони модари бузург.

Забони воломақоме, ки Саъдию Ҳофизӣ бузург, Синою Хайём, Бедилу Низомии сурурбахши ҳаёт бо он ҳарф меғуфтанд. Забоне, ки Айниву Лоҳутӣ, Улуғзодаю Турсунзода, Бозору Лоик парчамафрозаш шудаанду имрӯз аз ҳастии ин бузургон меболам.

Забони тоҷикӣ яке аз забонҳои қадимаи дунёст ва таърихи дерину бузург дорад. Имрӯз ин забонро чун забони тавонои тамаддуни башарӣ ҳамагон мешиносанд ва ҳатто хориҷиён меҳоянд онро биомӯзанд. Мо, соҳибзабонон, вазифадорем, ки забони ноби модариамонро поку беолоиш нигоҳ дошта, дар тамомили он ҳамаҷуза саҳмгузор бошем.

Забони модарӣ фарҳунда доред,

Шумо, ки ворисони рӯзгоред.

Барои ҳар каломӣ поки модар

Даруни синаҳо ҳайкал гузоред.

Вазифаи ҳар як тоҷикзабон, пеш аз ҳама, аз он иборат аст, ки барои поку беолоиш ва оӣ аз камбудиву нуқсонҳо будани лафзи модари ҳеш саҳмгузор бошанд. Ҳар як инсон, пеш аз он ки бо забони дигар суҳан ронад, бояд донандаи муносиби забони модари ҳеш бошад. Воқеан, агар кас забони модари худро хуб донанд, омӯхтани дигар забонҳо барояш осон мегардад. Пас, бемулоҳиза метавон гуфт, ки забони тоҷикӣ чун лафзи фасеҳу раван, содаву фаҳмо, ҳанӯз дар замонҳои зиндагии устод Рӯдакӣ бо ашъори дилписандаш дар ташаккули забони тоҷикӣ саҳми босазо гузоштааст. Ӯ фаҳмиши ҳамасронии худро нисбат ба бартари забони арабӣ тағйир дод ва таваҷҷуҳи аҳли илму адаби замонашро ба сӯи забони модарӣ кашид. Дар пайравӣ аз устод Рӯдакӣ садҳо бузургони хирад дар барқарор гардидани забони тоҷикӣ хидмати босазо намудаанд. Забони тоҷикӣ дар байни дигар забонҳои ягона забонест, ки аз лиҳози сарфу наҳв тақрибан вазии беш аз ҳазорсолаи ҳешро то ба имрӯз нигоҳ доштааст.

Мо хушбахт аз онем, ки забони мо дорои таърихи куҳан ва ганҷинаи бебаҳост. Бо қарори Созмони Милали Муттаҳид 21 феврал соли 2002 рӯзи байналмиллалӣ забони модарӣ эълон гардидааст.

Сарвари давлатамон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон бо ифтихор изҳор доштаанд: «Забони тоҷикӣ поянда аст, то даме ки миллати тоҷик ҳаст, забони ӯ низ пайдор хоҳад буд».

Мо, тоҷикзодагон, ҳамеша пайи он мекӯшем, ки забони миллати ҳешро пок, беолоиш ва пайдор нигоҳ дорем. Наме-гузорем, ки эҳтироми ин забони бузург, лафзи поки модар коста бигардад. Пояндагии забони модарӣ ба ҳамаи мо - соҳибзабонон, вобастагӣ дорад.

Матлуба ОБИДОВА,
омӯзгори забон ва адабиётӣ тоҷики
коллекти тиббии шаҳри Хучанд

► МУЛОҲИЗА

Ҳамчун омӯзгори забон ва адабиёти тоҷик, ки собиқаи 40-солаи корӣ дорам, меҳоям андешаоямро дар бораи таълими зарфи макон дар синфи 7 баён намоям.

Дар барномаи таълими ба мавзӯи “Зарф ҳамчун ҳиссаи нутқ” 18 соат ҷудо шу-

Дар саҳифаи 363-и китоби “Забони адабии ҳозираи тоҷик” (қ.1, с.1982) доир ба зарфи макон чунин маълумот дода шудааст: “Зарфи макон ҷой ва сӯи воқеъ шудани амалро мефаҳмонад ва ба саволи кучо?, дар кучо?, ба кучо?, аз кучо? ҷавоб мешавад. Микдори зарфҳои макон хеле кам буда, аз ҳисоби исми афзуда истодааст. Мавҷҳои сабзаширо танҳо

сарфии зарф” дар саҳифаи 36-и китоби дарсӣ чунин мавҷуд аст: “Зарфҳо дорои хусусиятҳои махсусанд, ки асоситаринашон инҳоянд: 1.Бандаки изофӣ қабул накарда, дар алоқани ҳамроҳӣ меоянд. 2.Асосан ба феълҳо вобаста мешаванд. 3.Шакли ҷамъ надоранд. 4.Бо пешоянду пасоянд намеоянд. 5.Дарачаи одию киёӣ ва одӣ доранд.

аст.... танҳо дараҷаи муқоисавӣ дорад)” (с.356).

Чунонки муқоиса кардем, дар китоби дарсӣ дараҷаҳои одию одӣ низ номбар шудааст, ки ҳилофи гуфтаҳои зикршуда мебошад. Инчунин, дар ҷумлаҳои, ки дар маҷмӯи 2-и китоби дарсӣ (саҳифаи 48-49) оварда шудааст, зарфҳои макон бо пешояндҳои дар, ба, аз омадаанд, ки ба қоидаи дода-

Саҳве дар таълими зарфи макон

дааст, ки як соати он ба таълими зарфи макон рост меояд. Таълими мавзӯи зикршуда аз машқи 1, ки дар саҳифаи 48 (Забони тоҷикӣ, С.Аминов, с.2008) оварда шудааст, оғоз менамоям. Дар машқи 1 ҷор ҷумла аст, ки дар ин ҷумлаҳо зарфи макон дуруст ишора шудааст. Зарфи макон дар китоби дарсӣ чунин таъриф дода шудааст: “Зарфи макон ҷой ва макони воқеъ шудани амалу ҳолатро фаҳмонида, ба саволҳои кучо? дар кучо? ба кучо? ҷавоб мешавад. Зарфи макон аз ҳисоби дигар ҳиссаҳои нутқ исми - (пеш, ақиб, қафо, дарун, берун, боло, поён), сифат - (дуртар, наздиктар), таркибҳои ҷонишинӣ - (ин ҷо, он ҷо, ин сӯ, он сӯ, он тараф), аз тақрори исми - (ҷо-ҷо, дарун-дарун) ва зарфҳои ташқил ёфтаанд. Зарфҳои макон одатан дар паҳлуи феъл омада, ба он тобеъ мешаванд: Соҳиби хона Асоро болотар шинонд (Ҷ.И). Дар роҳ аробаҳо ин сӯ-он сӯ мегаштанд (С.У).

харсангҳое, ки ҷо-ҷо аз камари кӯҳ барҷаста истода буданд, ҳалал мерасониданд (С.Айнӣ, Куллиёт).

Мақсади овардани ин иқтибосҳо он аст, ки дар ҳарду китоб ҳам таърифи зарфи макон ва саволҳои яхела аст. Фақат дар китоби дарсӣ қалимаи “макон” бемаврид истифода шудааст.

Оид ба мавзӯи “Хусусиятҳои

Дар китоби “Забони адабии ҳозираи тоҷик” оид ба “Аломатҳои сарфии зарф” чунин омадааст: “Аломатҳои морфологии зарф он қадар зиёд нестанд. Хусусиятҳои асосии зарф ин аст, ки вай тағйир намеёбад (Хусусияти тағйирнопазирии зарф танҳо дар ифодаи дараҷаи киёӣ мушоҳида мешавад, ки он ҳам на ба ҳамаи зарфҳо мансуб

шуда ҷавобгӯӣ нестанд ва ҳилофи аломатҳои сарфии зарф мебошанд: Ман аввалин бор бо Ҳочӣ Абдулазизи Самарқандӣ дар ҳамаи ҷо шинос шудам, нағмаи дутор ва овози дилнавози ўро дар ин ҷо шунидам (С.А.).

Ман ҳамчун омӯзгори собикадор чунин мешуморам, ки агар зарфҳои замонӣ макон танҳо ба саволҳои қай?, кучо? ҷавоб шуда, бе пешоянду пасоянд ифода ёбанд, он гоҳ ба талаботи зарфи макону замон ва аломатҳои сарфии зарф ҷавобгӯӣ мегарданд. Бинобар ин, ба ҳамкасбони худ муҷриат мекунам, ки вақти таълими мавзӯҳои “Зарфи макон”, “Зарфи замон” ва “Аломатҳои сарфии зарф” ба ин муқоисаҳо таваҷҷуҳ намуда, ба ихтилофи назар роҳ надиданд.

Умаркул РАҲИМҶОНОВ,
омӯзгори МТМУ №12,
ноҳияи Айӣ

► ҲУСНИ БАӢ

Вақтҳои охир як навъ «хучум» ба қалимаҳои маъмулу ба ҳамагон дастрасу фаҳмо дар забони гуфториву навиштории забони тоҷикӣ оғоз ёфтааст. Ногуфта намонад, ки дар ин қор на танҳо тоҷирон, балки баъзе «донишмандон»-у вазифадорҳо низ «саҳм» мегузоранд.

Замоне ки забони тоҷикиро арабҳо меҳостанд бӯйи кунанду олимони маҷбур шуда буданд, асарҳои худро бо забони истилогар таълиф намоянд, Абӯалӣ ибни Сино бо ҷидду ҷаҳд кӯшидааст, ки дар «Донишнома» ба ҷойи истилоҳоти арабӣ вожаҳои сирф тоҷикиро истифода бикунанд. Масалан, ба ҷойи мусаллас аз вожаи сеқунча, ба ҷойи мураббаъ аз ҷорқунча қор гирифтааст. Пас имрӯзо чӣ заруратест, ки ба ҷойи қалимаҳои мустаъмалу роиҷ ва ҳамафаҳм қалимаҳои бемавҷе ё сирф арабиро қорбаст бикунем. Магар вожаи «беқул» фаҳмо нест, ки ба ҷойи он «қойгон»-ро истифода кардаанд? Вожаи «фармон» дигару «фармоиш» дигар аст. Ва ё хандаовар аст, ки мактабро дар гуфтугӯ муассисаи таҳсилоти миёнаи умумӣ гӯй. Чунин намунаҳои қорварон овардан мумкин аст. Ҳоло меҳоям, оид ба қалимаи «тахфиф», ки имрӯзо дар пештоқи дуконҳо ва мағозаю фурудгоҳҳо насб шудааст ва дар матбуот роиҷ гаштан дорад, ҷанд мулоҳизаи ҳешро бо овардани далелҳо аз фарҳангҳо баён созам. Дар «Мунтахаб-ул-луғот» вожаи «тахфиф» чунин шарҳ дода шудааст: «Тахфиф - сабук қардан» (саҳ. 119) Дар робита ба ин қалимаи «хафиф»-ро чунин шарҳ бастааст: «Хафиф» - сабук; ва номи баҳрест аз баҳри арӯз» (саҳ. 189).

Устод Садриддин Айӣ дар «Куллиёт» (қ. 12, Душанбе, «Ирфон», 1976) «Тахфиф»-ро чунин шарҳ додааст: «Тахфиф - сабукқунӣ, сабуқӣ» (саҳ. 387); «Хафиф» - сабук» (Саҳ. 432).

Ғуломхусейн Садрии Афтор, Насрин Ҳақамӣ дар «Фарҳанги форсии имрӯз» (Техрон, 1375) ба вожаи «тахфиф» чунин тафсириро муносиб доништаанд: «тахфиф - тахфифҳо, тахфифот; қоҳиш; а) қоҳиш дар

Тахфиф ё арзон?

баҳои қоҳиш дарёфти пули он аз ҳаридор. б) (ҳақиқӣ) дар маҷозати муҷрим 2 микдор коста шуда» фурушанда 10 тумсан қоҳиш дод; қоҳиш додан; қостан; қам қардан, тахфиф гирифтанд; қасеро арзонтар аз баҳои пешниҳоди фурушанда аз ӯ қариданд» (саҳ. 327).

Мураттибони «Фарҳанги забони тоҷикӣ» (М, 1969) ба вожаи тахфиф чунин шарҳ бастаанд: «Тахфиф» - сабук қардан, қам қардан, арзоншуда» (саҳ. 335).

Муҳаммад Муин дар «Фарҳанги форсӣ» (Техрон, 1375) вожаи «Тахфиф»-ро чунин шарҳ додааст: «Тахфиф 1- сабук қардан, сабукбор сохтан; 2 - қостан; 3 - қам қардан қимати қизеро; 4 - тасқин додан, ором қардан; 5 - сабуқ қардан; 6 - қазфи ҳуруфи қам қалима барои қӯтоҳ қардани он (муҳаффафот) ; 7 - қоҳиш; 8 - қоҳиши қимат; 9 - оромӣ, тасқин, қамъ: тахфифот; тахфиф додан -1- сабук қардан, сабукбор сохтан; 2 - қостан; 3 - қам қардани қиммати қизеро ; 4 - тасқин додан, ором додан; тахфиф қардан - сабук қардан, сабукбор сохтан; 2 – қостан (қ. 1, саҳ. 1050)».

Дар фарҳанги мақзур вожаи «арзон», ки муқоиди тахфиф мебошад, чунин маънидод шудааст: «арзон, он қи қи арзанда бошад ба баҳои вақт; қизе, қи ба қимат меарзад; арзишдор; 2 - қамбаҳо; қарҳис, муқобил бо қарон; арзонқарид - қизе ба қимати арзон қарид; қолое, қи бо баҳои қам қарид бошанд; ақари қос; арзон қаридан, қизеро ба баҳои муносиб қаридан, қолоеро ба баҳои қам қаридан, ақари қос» (саҳ. 198).

Дар «Фарҳанги форсии Амид» вожаи «тахфиф» чунин маънидод гардидааст: «Сабук қардан, қостан, муҳтасар сохтани қалима бо қам қардани қам аз ҳуруф ё қазфи тақдид барои суҳулати талаффуз, ё зарурати шеър, қисли қос - қар, қулоҳ - қулаҳ, агар ва он (саҳ. 306).

Қалимаи «арзон»-ро ба қари қайл маънидод қардааст: «Сабук қардани қизе, қи ба қиматаш биарзад, қамбаҳо, қидди қарон» (саҳ. 104); арзонӣ доштан - қидди қаронӣ, қангоми арзон будан ва қиз ба маънои ато ва бақшиш; ба маънои бақшидан, ато қарда-

ни қизе ба қасе ва қиз арзонӣ ба маънои дар ҳу ва қоҳиста ва муқатҳик ва қарқу дарвеш қам гуфта шуда, қарқизён - қамъ (саҳ. 104).

Мураттибони «Луғоти қалима ва истилоҳоти нав» (Ғ. Ҷӯраев, С. Қатҳуллоев, Душанбе: «Ирфон», 2003) бар қалимаи тахфиф чунин шарҳи муносиб додаанд: «тахфиф - қам қардани баҳои қизе, қостан аз қимати қол, фурушандаҳои қозор нарҳҳои қолқошонро 4-5 қонз тахфиф додаанд» (саҳ. 150).

Барои муқоиса баъзе фарҳанҳои қуза-қона (форсӣ) русӣ ва тоҷикиро меқинем, қи «тахфиф»-ро ба русӣ ва тоҷикӣ қи қуна тарҷума қардаанд. Дар «Фарҳанги форсӣ ба русӣ», қи қери таҳрири Ю.А. Рубинчик нашр шудааст (қ. 1, М. , 1985) «тахфиф» ба қари қайл тарҷума шудааст: «тахфиф – 1. Уменшение, снижение, скидка, снижение цены» (қ. 1, саҳ. 357).

Мураттибони «Фарҳанги тоҷикӣ ба русӣ» (Душанбе, 2006) «тахфиф»-ро ин қари тарҷума қардаанд: «тахфиф - 1. Облечение, смиялчение; 2. Уменьшение, снижение, скидка; тахфифи тиқоратӣ – тарқовая скидка; тахфиф қардан: а) облежить; снизить, дискантировать» (саҳ. 592).

Қалимаи «арзон» дар луғати мақзур ба русӣ чунин шарҳ ва тарҷума шудааст: «арзон 1. қневый, қедароқой, қизқий (о қенах); 2. қенево, қедароқой; - қудан – қантъ қедароқой; - қардан – қдешевлять, қонизат в қене; қцеливать; - фуруқтан – қередать дешеве; қедароқой; - қаридан – қупить дешеве, по дешевой цене; - шудан- дешевать, қодать в ценный ...) «арзонбаҳо» - дешевый, қедароқой, қалощенный» (саҳ. 44).

Муқолиаи фарҳангҳо собит месозад, қи тахфиф ба маънои арзон ва арзоншуда меояд. Вақте қи муқолиаи тоҷикии «тахфиф» дар забони тоҷикӣ мавҷуд буда, ба ҳамагон дастрасу фаҳмоқст, қи заруратест, қи мо вожаи ба қардумамон ноқарқорро истифода қарем?!

Дилбар НУРИДДИНОВА,
омӯзгори мақтаби №16,
ноҳияи Шохмансур

► ОЛИМОНИ МО

**Ҳавову ҳаваси зебоипарастӣ
ва шинохти одамият аз
манзараҳои нотақрори
зодгоҳаш-деҳаи гулбасари
Кабкрезии мавзеи Вашгирди
қадим (ҳоло ноҳияи Фай-
зобод) дар дилаш хона
гузошта буд.**

Арсан амали Ҷамолӣдин Саидзода чунин боз-тоб дорад: коргари заводи “Тоҷикгидроагрегат”, донишҷӯи шӯъбаи шабонаи факултаи филологияи Донишгоҳи давлатии Тоҷикистон ба номи Ленин (1975-1981), омӯзгори забон ва адабиёти тоҷики мактаби миёнаи рақами 63-и ноҳияи Шохмансури пойтахт (1977-2009) ва минбаъд ходими калони илмии Пажӯҳишгоҳи рушди маорифи Академияи таҳсилоти Тоҷикистон ва Донишқадаи забон, адабиёт, шарқшиносӣ ва мероси хаттии Академияи илмҳои Тоҷикистон ба номи Рӯдакиро дарбар мегирад.

Ӯ дар бисёр конференсияҳои симпозиумҳои байналмилалӣ ва ҷумҳуриявӣ ширкат ва бо маърузаҳои пурмухтаво суҳанронӣ намудааст. Дар бархӯрдҳои маънавии ҷомеа бетарафӣ ишғол накарда, баҳри боло бурдани хувияти миллӣ, бозёфтҳои тозаии илмӣ, афзудани неруи зехнӣ, нагаравидани ҷавонон ба ҳар гуна ҷараёнҳои мазҳабӣ ифротгаро ва ғайра аз тариқи садову симо ва матбуоти давр саривактӣ посух мегӯяд. Мавсуф на ин ки дар хошияи адабиёти классик ва муосирӣ форсу тоҷик, инчунин, доир ба адабиёти Эронӣ Афғонистон, Ҳиндӣ Покистон ва Қазқоз силсиламақолаҳои арзишманд таълиф намуда, аз тарафи донишмандон баҳои сазовор да-

рӯфтааст. Соҳибназарон ба нигоштаву асарҳои ӯ дар хошияи эҷодӣ устодони каломӣ бадеъ Рӯдакиву Фирдавсӣ, Мавлавию Носири Хусрав, Саъдиву Ҳофиз, Ҷомиву Фигонӣ, Калиму Соиб, Назирӣ Урфӣ, Шавкату Зухурӣ, Толиби Омулию Носиралӣ Сарҳиндӣ, Бедилу Нозимӣ Хиротӣ, Қудсиву Ғазалии Машҳадӣ, Қоониву Гиромӣ, Аҳмади Донишу Айнӣ, Лоҳутиву Иқбол, Турсунзодаву Раҳимӣ ва монанди инҳо таҳқиқоти сараанҷом дода, мақбули мутахассисони соҳа гаштаанд. То кунун бештар аз 400 мақолаву тақризи марбут ба нақду адабиётшиносӣ ва омӯзишу парвариш, илова бар ин, 80 мақола барои “Донишномаи Рӯдакӣ” иншо намудааст.

Асарҳои Ҷ. Саидзода “Суварӣ ҳаёл дар шеърӣ Рӯдакӣ”, “Дар силсилаи Фигонӣ”, “Нақши Рӯдакӣ дар шеърӣ замони Сомониён”, “Фирдавсӣ кист ва “Шоҳнома” чист?”, “Тоҷи сари ҷумла хунарохост илм”, “Таълими сабқҳои адабӣ дар мактаб”, “Раҳнамои омӯзгори адабиёт”... каломӣ тозаву дилписанд гуфта ни муаллифашро тасдиқ менамоянд. Заҳмати шаборӯзӣ ва мисли шамъ ҳамвора сӯхтаҳо бо андешаи миллату Меҳан ӯро дар миёни олимони соҳаи педагогика, ҳамчунин, устодону сарварони маориф садришини гардондааст. Ба иддаои Файзулло Шарифзода, академики Академияи таҳсилоти педагогӣ, “фарқу баргариши бозёфтҳои илмӣ Саидзода ва сабқи пажӯҳиши ӯ аз дигарон ин аст: забони ноб, таҳлили бодалел ва исботи ақидаҳои шахсии илмӣ, пешниҳодҳои асосноку арзишманд.”

фақат барҳам зада шуд, инчунин, кишвар ба тараққиёту пешравииҳои назарраси иқтисодиву саноатӣ ноил гардид.

Тавре медонем, тибқи нақшаи Маҷлиси Олӣ вакилон ба шаҳру деҳоти мамлакат сафар карда, нуктаҳои асосии Паёми Президентро шарҳу тавзеҳ медиҳанд. Дар ноҳияи Файзобод ду нафар вакили Маҷлиси намоёндогони Маҷлиси Олӣ дар маркази ноҳия бо иштироки 400 нафар доир ба Паём суҳбат гузаронданд, ки ба андешаи мо, ҷолибу пурмухтаво буд.

Дар омӯзиш ва тафсири Паём омӯзгорони ноҳия нақши муҳим мегузоранд. Омӯзгор, ки пайваста ба таълим машғул аст, забону гуфтораш ба ӯши шунаванда хубтар мерасад. Дар замони шӯравӣ муаллим «Машғали деҳот» ном гирифта буд. Имрӯз ин машғал, ин ҷароғи фурузон хира нашудааст. Ва ҳеҷ гоҳ хира намешавад. Ба туфайли ғамхориҳои давлату ҳукумат ҳавасмандии омӯзгорон зиёдтар шудааст. Онҳо масъулияти бузургро бар дӯш гирифтаанд.

Воқеан, дар Паём ба маориф ҳамчун ба соҳаи афзалиятноки давлатӣ диққати махсус дода шудааст. Ёдоварӣ кардани Пешвои

Барои ӯ дар арсаи илму адабиёт хомӯшиву хотирбинӣ бегона аст. Барои расидан ба ҳадафҳои миллӣ як шахси фидоист, аз ҳеҷ гуна хароҷоти вақту сармоя ва ҳатто аз даст додани саломатӣ

дарег намехӯрад. Дар кулбаи хоксоронаи ӯ муқаддасоти дигаре мавҷуд буда наметавонад ҷуз китоб!

Ҳар ҳарфу каломашро дар мавриди зарурӣ бо шеърӣ баланд зинат бахшида, оид ба паҳлуҳои гуногуни ногуфтаи рӯзгори шуарои пешин далелҳои қотеъ меорад.

Ба қалами Ҷамолӣдин Саидзода рисолаву асарҳои “Ахлоқ ва муошират аз назари Соиб” (2000), “Мо ва Носири Хисрав”, “Ёде аз Дӯстмуроди Алӣ” (2004), “Нақши ҳаёл ва ороншоти хунарий дар шеърӣ Мавлоно” (2007, бо ҳаммуаллиф), “Ҷамолӣдини Балхӣ Румӣ” (2008), “Бозор Собир-ғасвиргари моҳир” “Сабқи сухани Мавлоно” (2009), “Суварӣ ҳаёл дар

шеърӣ Рӯдакӣ”, “Дар силсилаи Фигонӣ”, “Шеърӣ Турсунзодаву ин обшорон зинда бод!” (2010), Нақши Рӯдакӣ дар шеърӣ замони Сомониён”, “Фирдавсӣ кист ва “Шоҳнома” чист?”, “Тоҷи сари ҷумла хунарохост илм”, “Таълими сабқҳои адабӣ дар мактаб”, “Наврӯз рӯзгори нишот асту эманӣ” (бо ҳаммуаллифӣ), “Раҳнамои омӯзгори адабиёт” (иброҳат аз се китоб-2011), “Рӯ ба ҳинд...”, “Сабқи ҳиндӣ гарчи сабқи тоза буд” (2012) ва даҳҳо китоби ҷопнашуда мутааллиқанд.

Боре хангоми як мувоҳисаи адабиётшиносӣ аз равияи яке аз шоирони дӯстдори ӯ Соибӣ Табрэзӣ лофи доноӣ мезанад. Ҷамолӣдин, ки дар мавзуи “Ақидаҳои педагогии Соиб” (соли 1999) рисолаи номзадӣ ди-фӯз карда буд, гуна-гуна далел меорад, вале ӯши суҳанношиносӣ қабул намедорад. Соҳибӣ хофизаи нодир пешӣ чанд тан сари эҳсос бо вай гарав бастанӣ шуда, пайҳам ба шеърӣ мепардозад. Мусоҳиб чанд байт гуфта, то поёни баҳс нарасида, толорро тарк мекунад.

Ба ақидаи Таваралӣ Зиёзода, доктори илмҳои педагогӣ, “Фидойӣ будани Ҷамолӣдин Саидзода дар он ҳам ифода меёбад, ки ӯ дар ҷодаи таҳқиқот ва навоарӣ дар илми филология, ба вижа, танқиди адабӣ, таътил надорад ва беист дар тақоӣю таҳқиқ ва баёни он чи ки дастоварди илмӣ ном дорад, қарор гирифтааст. Ӯ ягон ҳарфу сухани худро дар бораи ягон асари бадеӣ ва ё илмӣ беҳудаю беасос баён намесозад. Дар бораи ҳар асар, олим, самтҳои муҳталифи адабиёт, танқиди адабӣ то ба

ҳамаи сарчашмаҳо шинос на-шавад ва онҳоро бо ҳам маври-ди муқоиса қарор надиҳад ва аз онҳо ҳулоса набарорад, андешаи худро иброз намедорад.”

Фақат дар даҳ соли замони истиқлолият Ҷ. Саидзода баробари пажӯҳиши эҷодӣ таҳқиқоти классикони адабиёти тоҷику форс ва адабиёти муосир ва иншои таълифоти пурмазмун, яке аз мавзуоти муҳимму мушқилтарини адабиёти классикӣ-сабқи “ҳиндӣ”-ро мавриди омӯзиш қарор додааст. Бад-ин васила собит намуд, ки ин сабқи шеърӣ тоҷикино форсӣ на дар Ҳиндустон, балки дар Эронӣ Хуросонӣ Мовароуннаҳр ба вуҷуд омада, аз решаи аслии шеърӣ форсии тоҷикӣ рӯидааст.

Нуктаи баҳсбарангез ин аст, ки иддае аз муҳаққиқон Ҷамолӣдини Балхиро дидаву дониста ба мулки Рум нисбат дода, барои тасдиқи фикрашон дар навишторҳо тамғаи ҷопӣ задаанд. Як зумра омӯзгорони мактаби миёнаи рақами 63-юми пойтахт пешниҳод карда буданд, ки ба нақшаи таълими синфи IX мавзуи Ҷамолӣдини Балхӣ ворид карда шавад. Дар ниҳоятӣ қор, Ҷамолӣдини Балхӣ ба барномаи фанни адабиёт ворид карда шуд.

Донишманди яқрӯву ҳақгӯ ва инсонӣ қомил Ҷамолӣдин Саидзода 70-умин баҳори умрашро пешвоз гирифт. Бо ин муносибат ӯро шодбош мегӯем ва барояш тансиҳативу рӯзгори осуда ва қомғориҳои тозаии эҷодӣ орзу-мандем.

С. АБДУЛЛОЗОДА,
рӯзноманигор

► ТАҶҒИБИ ПАЁМ

Мулоқоти судманд

Паёми имсолаи Президент, Сарвари давлат дар ибтидо аз солҳои навадуми асри гузашта, аз замоне ки давлати соҳибистиклоли мо аввалин қадамҳои худро мегузошту бо фитнаву дасисаҳои нерухи ифротгароӣ дохилӣ ва хоҷагони хоричии онҳо ба гирдобӣ муҳолифати шадиди сиёсӣ ва баъдан, ба оташи ҷанги таҳмилии шаҳрвандӣ қашида шуд ва он боиси қурбонҳои зиёди ҷонӣ ва ҳисороти бузургӣ моддиву маънавий гардид, ҳарф зада, мардуми шарифи Тоҷикистонро хушдор дод, ки азобу уқубатҳои он солҳоро аз ёд набароранд ва ҳамеша ваҳдату муттаҳидиро шарти зиндагии озоишта донанд. Ба ифодаи Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон, замони соҳибистиклолӣ барои мардуми тоҷик даврани саъйю талошҳои ватандӯстона ва заҳмату кӯшишҳои созанда ба хотири ҳифзи истиқлолиятӣ озодии Тоҷикистон, пешравии давлат ва ободии Ватан ба ҳисоб меравад.

Ёдоварӣ аз воқеаҳои ғоҷабкори солҳои навадум аз ҷониби Сарвари давлат паҳлуҳои зиёд доранд. Муҳим он аст, ки давоми 30 соли соҳибистиклолии кишвар харобиҳои ҷанги шаҳрвандӣ на

миллат аз пешравииҳои соҳаи маориф ба ҳамин маъност, ки давлату ҳукумат ба маориф нисбат ба дигар соҳаҳо диққати бештар медиҳанд. Дар тӯли 30 соли Истиқлоли давлатӣ 3240 муассисаи нави таълимӣ барои 1 миллиону 400 ҳазор хонанда сохта ба истифода дода шудааст. Ҳамчунин, дар кишвар 173 муассисаи таълимии типӣ нави - литсей, гимназия, мактаби Президентӣ, мактаби байналмилалӣ ва муассисаҳои таълимӣ барои хонандагони болаёқат, инчунин, 196 муассисаи таҳсилоти томактабӣ ва умумии хусусӣ бунёд гардида, ба истифода дода шуд. Соли сипаришуда аз ҳисоби Бучети давлатӣ барои соҳаи маориф беш аз 5,6 миллиард сомонӣ равона гардид, ки нисбат ба соли 2020 592 миллион ё 12 фоиз зиёд мебошад.

Омӯзгорони соҳибтаҷрибаю рӯзгордида, хусусан онҳое, ки ҳодисаҳои мудҳишӣ солҳои навадумро дар ёд доранд, ҳақ доранд, ки дар маҳалҳо, ҷойҳои серодам аз хусуси пешравииҳои даврани соҳибистиклолият ҳарф зананду мардумро ба муттаҳидию субот ҳидоят намоянд.

Шодӣ НАЗАРЗОДА,
судия суди ноҳияи Файзобод

► ҶАЪОЛИЯТ

Дар Паёми навабатӣ Ҳуд Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон, аз ҷумла, қайд кардаанд: «Тавре дар боло зикр намудам, ҳадафи олии давлат ва Ҳукумати мамлакат бештар кардани шароити зист ва баланд бардоштани сатҳу сифати зиндагии мар-

мактаб меорад, як - ду рӯз пас, шахсан оид ба мазмуну мундариҷаи онҳо бо омӯзгорон суҳбатҳо мекунам. Устодон ҳамеша бо сару либоси озода, бо тайёрии пухта ба дарсҳо ҳозир мешаванд. Оре, омӯзгор барои хонанда ба мисли оина аст. Дар соли хониши

Азму талош

думи азизамон мебошад». Дар ҳақиқат, ҳоло тамоми табақаҳои аҳоли аз сиёсати пешгирифтаи давлату ҳукумат шоду мамнун буда, ба оянда бо назари нек менигаранд. Барои муҳайё намудани зиндагии шоистаи мардум мутахассисони соҳибқасб, навоар, ихтирокор ва ташкилотчӣ заруранд. Айни ҳол дар мактаби мо 16 нафар омӯзгор ба беш аз 209 нафар хонанда сабақ меомӯзонанд. Дар таҷрибаи қорӣи ман ҳамчун сарвари муассиса боре нашудааст, ки ягон муаллим бе нақшаи яқсоатаи дарс ё асбоби аёни вориди дарс гашта бошад. Вақте хатқашон рӯзномаю маҷаллаҳо ба

гузашта, 14 нафар шогирди мактаби мо ба мактабҳои олии ва 3 нафар ба коллеҷҳо дохил шуданд. Дар миқёси ҷамъоати Чилдухтарон китобхонаи таълимӣ мо қалонтарин ба ҳисоб рафта, дорон тақрибан 3 ҳазор нуска китоби бадеӣ мебошад.

Дар пешбурди қори таълиму тарбия омӯзгорон Саъдулло Баротов, Маҳмуд Каримов, Бозор Нуоров, Розиямоҳ Чиллаева, Сарвиноз Ғаниева саҳми қалон мегузоранд.

Барот НУРОВ,
директори муассисаи
таҳсилоти миёнаи
умумии №16,
ноҳияи Муъминобод

► ШЕЪРИ НОВ

Дурахши ашъори ҷовидон

Аз солҳои 70-уми асри гузашта то ба имрӯз дар майдони фароҳии адабиёт ашъори безаволи шоири номвар, шодравон Лоик Шерали калби ҳазорон шефтагонашро тасхир кардаву ханӯз ҳам сурудаҳои шоир вирди забони мардум аст. Шеъри Лоик пайвандгари калбхост, риштаҳои гусастаи адабиёти дирузро ба имрӯз ва адабиёти имрӯзро ба фардо мепайвандад.

Ёдам меояд, ки миёнаи солҳои 80-ум китоби нави устод «Офтобборон» нашр гардид ва ба зудӣ ба фурӯш рафт. Ҳарчанд ин китобро кофтам, пайдо накардам. Боре гузорам ба шаҳри Хучанд афтод ва бар мағозаи китобфурӯшӣ бо умед чашм ба рафи китобҳо давонда, «Офтобборон»-ро ҷӯе шудам. Фурӯшанда маро ноумед накарда, китоби устодро ёфта дод.

Мавзӯи эҷодиёти устои тавоно басо фарох аст: ишқ, тозагии забони тоҷикӣ, дӯст доштани хоки муқаддаси тоҷикон, доғи Бухорову Самарқанди аздастрафта, рисолати инсон, бозтоби сиришти инсон, мазаммати ҳуи гуломӣ, арҷгузори хидмати бузургон, Ватан... Ҳамаи мавзӯотро, ки шоир дар эҷодиёташ тайи солҳои гуногун фаро гирифтааст, наметавон дар як мақола баён намуд.

Ин ҷо танҳо дар бораи китоби охиринаи устод «Фарёди бефарёдрас» баъзе андешаҳои хешро иброз медорем.

Китоб соли 1997 ба нашр расидааст. Ба андешаи инчониб, «Фарёди бефарёдрас» бехтарин маҷмӯаи ашъори устод аст, ки дар адабиёти тоҷик пайи маҳви маҳалгарой ва ситоиши ваҳдати умум тавлид гадидааст:

*Бидеҳ, косагул, оби ангури мо,
Ки наздик созад раҳи дури мо.
Бидеҳ, соқӣ, он май, ки мун мо шавем,
Ҳама дар тақоти фардо шавем.
Зи ҳар ҷо биёму якҷо шавем,
Ҳама қатраҳоему дарё шавем.*

(«Сокиномаи имрӯзин»).

Воқеан, дар айёми шадиди ҷанги шаҳрвандӣ, орзуи ормони ҳар яки мо

танҳо ваҳдати миллӣ буд. Сарчамии миллати парешон орзуи ягонаи шоир буд. Суоли «Ту аз кучой?», ки сари ҳар қадам ба гӯш мерасид, меҳарошид дилу ҷонро.

Орзуи шоир - ваҳдату якпорчагии Ватан замоне ҷомаи амал пӯшид, ки Сошиномаи истиқрори сулҳ ва ваҳдати миллӣ ба имзо расид ва шодии шоирро интиҳо набуд:

*Раҳми Парвардигори мо омад,
Нури Ҳақ бар диёри мо омад.
Ҷанги бунёдсӯи мо бизаишт,
Сулҳи бунёдкори мо омад.*

Ин роҳ, расидан ба ваҳдату якпорчагии Ватани азиз, басо мушқил буд. Бахшидани гуноҳи якдигар, дасти дӯстӣ дароз кардан ба ҳамдигар аз ҳар фард таҳаммул, бурдборӣ, азхуд гузаштанро тақозо мекард. Устод Лоик аз ваҳдату истиқлоли миллати азизи худ мамнуну ифтихорманд аст:

*Хучаста бошад оқболи тоҷик!
Ба парвози навин шаҳболи тоҷик!
Гар истиқлолаш истиқбол дорад,
Ҳуמוно бод, истиқлоли тоҷик!*

Шеъри Лоик тирукамони баъди боронхост. Рангҳои зебои тирукамон дурахши шеъри устодро ба ёд меоранд. Дурахше, ки ба шеъри муосири тоҷик дурахши абадиёт бахшид.

Шарифи ШАРИФЗОД,
омӯзгори мактаби №1,
ноҳияи Кӯҳистони Мастҷох,
Аълоии маориф ва илми ҚТ

► ЗАҲМАТҚАРИН

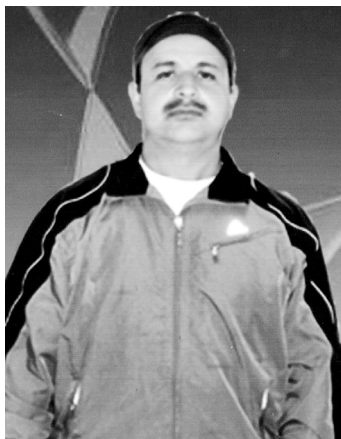
Даст аз талаб надорад

Вай дар оилаи одамони шинохта ба дунё омадааст. Падараш марди соҳибфазилату хирадоине буд ва ҳар гоҳ забон бар насихати писараш Саидшоҳ мекушод. Мегуфт: бузургтарин дорони инсон дар ин олам илму дониш ва хирад аст. Ба василаи омӯзишу заҳмату ранҷкашиданҳо шахс ба қуллаи бузургӣ мерасад. Аммо дар ин роҳ шитобзадагӣ шуҳратталабӣ ба муроду бахти кас нахоҳад анҷомид. Дарҳол ба мақсад расидану соҳибобрӯ гардидан, амали мушқил ва ҳатто метавон гуфт, хомхаёлона аст. Мақсад қуллаи дастно-рас аст, меҳнати шабурузину азхудгузаштанҳо меҳодад он.

Ба Саидшоҳ ҳикмати андарзи қиблагоҳашро гӯш карда, ба дарёи фикр ғарқ мешуд. Меандешид, ки бояд ҳеҷ гоҳ дар зиндагӣ даст аз талаб накашиду ҳамвора таҳсили илм карду омӯхт. Вай ханӯз аз овони наврасӣ ба машку тамрин ва бозиҳои гуногун варзишӣ меҳру шавк дошта, дар майдонҳои деҳа ва мактаб ба бозиҳои футболу волейбол машғул мешуд ва дар машғулиятҳои таълимӣ

шоҳмоту шашкабозиро дӯст медошт. Ба ҳамин тариқ, дар мусобиқаҳои варзишии байни синфҳо ҳамчун узви дастаи мактабӣ фаъолона иштирок мекард. Дар сабақҳои байни мактабҳои ноҳия аз рӯи намудҳои гуногун варзиш иштирок карда, шарафу обрӯи мактабро баланд мебардошт...

Солҳои мактабхонӣ низ зуд сипарӣ шуданд ва Саидшоҳ бо ҳазорон умеду орзу хуччатҳояшро ба Донишқадаи тарбияи ҷисмонӣ Тоҷикистон ба номи С. Раҳимов супорид. Инак, 25 сол мешавад, ки ба хонандагони муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №22-и ноҳияи Файзобод аз тарбияи ҷисмонӣ машғулият мегузарад. Саидшоҳ Муъминов машғулиятҳои таълимӣ худро дар сатҳи баланд гузаронида, ба он мекушад, ки шогирдонаш банеру қавибозу, солиму тандуруст ва номбардори таълимгоҳ бошанд. Дар ин роҳ, вай бо икдому ташаббусҳои нек баромад карда, хонандагонро ба машку тамрини тақрибан ҳамаи намудҳои варзиш ҷалб карда, пас аз дарсҳо дар

таълимгоҳ мусобиқаҳои гуногун варзишӣ ташкил мекунад. Мактаб заминаи хуби моддӣ-техникӣ дошта, барои гузаронидани машғулиятҳо ва мусобиқаҳои варзишӣ дар он шароитҳои хуб фароҳам оварда шудааст. Аз ҳама намудҳои варзиш васонти зарурӣ мавҷуд буда, С. Муъминов шогирдонашро пайваста ба мусобиқаҳои варзишии сатҳи ноҳиявӣ ҷумҳурӣ дар сатҳи баланд омода менамояд.

Натиҷаи ҳамина аст, ки хонандагони муассиса бо роҳбарии ин омӯзгори варзидаю кӯшо дар сабақҳои муҳталиф иштирок карда, соҳиби

ҷойҳои намоён мегарданд. Моҳҳои сентябр-октябри соли гузашта шогирдонаш аз рӯи намудҳои варзишии шашка, теннис рӯимизӣ ва вазни сабук дар мусобиқаҳои ноҳиявӣ ҷумҳурӣ ғолиб омада, бо диплому медалҳо ва тухфаҳои хотиравӣ кадрҳои гардидаанд. Моҳҳои ноябр ва декабр бошад, хонандагони таълимгоҳ М. Исмаилова, Ф. Муминова, Р. Муминов, С. Аҳмадова (иштирок дар мусобиқаҳои варзишгарони синни то 15-сола) ва омӯзгори Х. Шомуродов, О. Самадова ва Ф. Аҳмадова дар мусобиқаҳои сатҳи ҷумҳуриявӣ маҳорати баланд нишон дода, ҷойҳои аввалро соҳиб гардидаанд. Аммо барои омӯзгор Саидшоҳ Муъминов, ин ҳама дастоварду муваффақиятҳо марраи охирина буда, вай хонандагони муассисаро барои иштирок дар чорабинии мусобиқаҳои варзишии навбатӣ омода менамояд. Муаллим ва варзишгари соҳиблаёқат С. Муъминов аз он ифтихор дорад, ки шогирдонаш имрӯзҳо дар Донишқадаи тарбияи ҷисмонӣ ба номи С. Раҳимов бо муваффақият таҳсил менамоянд ва шуҳрати нуфузи таълимгоҳро баланд мебардоранд.

Шодӣ РАҶАБЗОД,
«Омӯзгор»

► ХОНЕД, АҶОИБ АСТ!

Дар шаҳраки Даҳауи Ҷануби Чин писаракӣ ғайриодие бо номи Нонг умр ба сар мебарад. Чашмони ӯ кабудӣ шаффофанд. Чунин тобиши рангҳо ҳатто дар славянҳоро скандинавҳои асил вонамеҳӯрад. Дидаҳои Нонг нури нармӣ неонӣ дошта, ба масли чашмҳои гурба медирашанд ва дар торикӣ ҳам олами берунаро бемалол мебинанд. Табибон дар чашми кабудтоби кӯдак

ягон нуқсро наёфтаанд. Вале соли пас, хангоми гузаронидани тадқиқоти ҷиддӣ дар онҳо мавҷудияти пардаи маҳсул бо номи тапетум ошкор шуд. Чашмони аксар ҳайвоноти ваҳшӣ тапетум доранд, аммо дар инсон ин ҳодиса бори аввал вомеҳӯрад. Чашмони ғайриодӣ ба Нонг мушқие намеоранд.

Ҳам шабона мебинанд ва ҳам рӯзона.

Чашмони гурбамонанд

Дар торикӣ хондан барояш роҳаттар аст. Олимони таҳмин мекунаанд, ки эҳтимол сухан аз эволютсия равад. Агар чунин аст, мо бо одамони навӣ дигар дар як замон умр ба сар мебарем ва шояд, минбаъд афзудани насли шаббин ҳодисаи муқаррарӣ гардад.

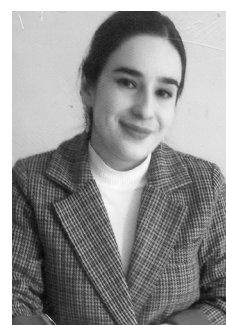
Таҳияи Ҳотами ҲОМИД,
«Омӯзгор»

► ЧЕҲРА

Дар муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии рақами 3-и шаҳри Роғун 1450 нафар хонанда ба таълиму тарбия фаро гирифта шудаанд, ки ба онҳо 57 нафар омӯзгор машғулиятҳои худро дар сатҳи баланд, тибқи усулҳои муосири таълиму тарбия, бо истифода аз васонти аёнӣ ва технологияи инноватсионӣ баргузор менамоянд. Фаъолияти омӯзгори ҷавон низ назаррас аст ва онҳо ба василаи худомӯзӣ, аз худ кардани таҷрибаи пешқадами устодони собиқадор ба муваффақиятҳо ноил мегарданд. Уме-

Умеди шогирдон

да Авазова яке аз ин гуна омӯзгори соҳиблаёқат буда, ба шогирдон аз забон ва адабиёти тоҷик сабақ меомӯзонад. Муаллима машғулиятҳои худро мунтазам дар синфхонаи фаннии муҷаҳҳазгардонидашуда мегузарад. Ҳангоми

роҳандозии машғулиятҳо аз сурати шоири нависандагон, асарҳои таълифнамудаи онҳо, аёнӣ чопию дастисохт, васонти техникӣ ба таври самаранок истифода мекунад. Ба хонандагон машғулиятҳои иловагӣ мегузарад, конфронсу ҷамъомадҳо баргузор мекунад ва маҳфили фанниро сари вақт, бо иштироки шогирдон соҳибзавқи худ мегузарад. Натиҷаи ҳамина азму талошҳои мебошад, ки хонандагон аз забон ва адабиёти тоҷик дониши хуб дошта, дар олимпиадаи минтақавӣ сазовори ҷойҳои ифтихорӣ мегарданд. Муаллима пайваста дар дарсҳои омӯзгори собиқадор иштирок намуда, савияи донишу таҷрибаи педагогияшро тақомул мебахшад. Бо иқдоми Умеда Авазова дар муассисаи вобаста ба чашнҳои таърихӣ, солгарди шоири нависандагон ва эҷодиёти онҳо конфронсҳои адабӣ баргузор карда мешавад. Новобаста ба ҷавонияи Умеда аллакай соҳиби эҳтирому обрӯи хос дар байни омӯзгорону хонандагон гардидааст.

Ҳокими САҲАР,
шаҳри Роғун

► ТОЗАНАШР

«Шукӯҳи Ворух» муаррифӣ гардид

Дар толори Китобхонаи вилоятии омамавии ба номи Тошхоҷа Асирӣ осори мунтахаби нависандаи маъруфи тоҷик Додоҳони Эгамзод таҳти унвони «Шукӯҳи Ворух» бо иштироки аҳли илму адаб муаррифӣ гардид.

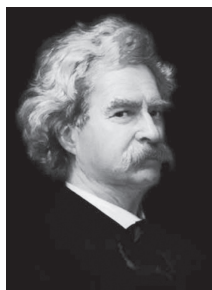
Раиси бахши сӯғдии Иттифоқи нависандагони Тоҷикистон, Шоири халқии Тоҷикистон Аҳмадҷони Раҳматзод зикр дошт, ки номи қаламкаши варзида, рӯзноманигор ва нависандаи шинохта Додоҳони Эгамзод на танҳо барои аҳли адабу фарҳанги тоҷик, балки берун аз он низ ошност. Осори мунтахаботи ҷорчилдаи нависанда Д.Эгамзод аз камолоти эҷодии ин адиб шаҳодат медиҳад.

Дар қараёни нишаст, ҳамчунин, мудири шуъбаи рушди иҷтимоӣ ва робита бо ҷомеаи дастгоҳи раиси вилояти Сугд Тоҷибой Султонӣ, Нависандаи халқии Тоҷикистон Муҳиддини Ҳочазод, дотсенти кафедраи адабиёти муосири ДДХ ба номи академик Б. Ғафуров Субҳони Аъзамзод ва дигарон дар бораи паҳлуҳои фаъолияти эҷодии нависанда ва китоби «Шукӯҳи Ворух» андешаронӣ карданд.

Нуъмон РАҶАБЗОДА,
«Омӯзгор»

Достони «Лайлӣ ва Маҷнун» бори аввал ба забони корейӣ тарҷума ва дар Сеул нашр шуд.

Марк ТВЕН

Ҳаргиз бо аҳмакҳо баҳс накунад... Онҳо аввал шуморо то сатҳи худашон пойин мекашанд, баъд бо таҷрибаи як умр зиндагӣ дар он сатҳ, шуморо шикаст медиҳанд.

Фоҷиаи оилавӣ

Ман мардеро дидам, ки касди худкушӣ дошт. Сабаб пурсидам. Ӯ ин тавр ҳикоят кард:

– Ман ба як бевазан хонадор шудам. Бевазан духтари бакадрасидае дошт. Падарам ба духтари ӯгаи ман ошиқ шуда, ӯро ба занӣ гирифт. Ба ҳамин тариқ, падарам ба ман домод шуду духтари ӯгайм ба ман модар гардид. Зани ман писар таваллуд кард, ки ба падарам додарарӯс мешаваду ба худи ман тағо, чунки ба модари ӯгайм бародар ҳисоб меёбад. Зани падарам низ писардор шуд, ки ба ман бародар мешавад ва дар айни замон ҳамчун писари духтарам барои ман набера ба ҳисоб меравад. Пас зани ман, ки ба модари ӯгайм модар мешавад, модаркалонам ба шумор меравад ва ман ба зани худ дар як вақт ҳам шавҳар мешавам ҳам набера. Азбаски шавҳари модаркалони ҳар шахс бобои ӯ мебошад, пас маълум мешавад, ки ман бобои худам будам. Бинобар ин, қарор додам, ки худкушӣ кунам.

Ман бо шунидани ин ҳодиса сухани ӯро бурида гуфтам:

- Бас, бас! Биё...
- Ба кучо? -пурсид ӯ.
- Биё, ҳар ду худкушӣ мекунем.

Марсияи қулоҳ

Бар сари бемӯи ман пушти наноҳ,
Обрӯву эътиборам, эй қулоҳ.
Сӣ сари сол тоҷи сар кардам туро,
Пир гаитӣ мисли ман бо оҳу воҳ.
Эй азизу қадрдонам, алвидоҳ.

Хизмати аҳлонаат дар сӣ баҳор,
Пеши рӯям ҷилвагар мисли баҳор.
Симаки даври миёнат канда шуд,
Дар ту на рӯҳ асту на ҳолу мадор.
Розгӯю роздонам, алвидоҳ.

Дар ҷавониҳот мустаҳкам будӣ,
Ҳар нафас бар ҷони ман маҳкам будӣ.
Рӯи қошам савлатат зебанда буд,
Дар «сиёсат» ҳам аҷаб маҳкам будӣ.
Шоҳиди даври ҷавонам, алвидоҳ.

Бо ту будам ҳар қадам бо карру фар,
Дар ҳама базму тараб болоғузар.
Бо ҳама «уф»-ҳо будам ҷону қигар,
Маст мегаштам басо шому саҳар.
Эй нишони он замонам, алвидоҳ.

Шиму кастумам гичим, парво набуд,
Остини қурта ним, парво набуд.
Туфлиам бе банди сим парво набуд,
Мастии май аз тарсу бим, парво набуд,
Ҳокими авҷу тавонам, алвидоҳ.

Шустамат сад бор ман дар мастихо,
Сад лағад ҳам кӯфтамат дар мастихо.
Баъди «нахмил» ту будӣ болишти сар,
Борҳо ҳам дӯхтамат дар мастихо.
Ғамирики безабонам, алвидоҳ.

Дар ҷавониҳо, ки мустаҳкам будӣ,
Ҳар нафас бар ҷони ман марҳам будӣ.
Меҳамидӣ рӯи қошам, бовиқор,
Обрӯву эътиборам ҳам будӣ.
Қулаҳи мӯди замонам, алвидоҳ.

Раҷаб САИДӢ

Дар пириву ҷавонӣ

Дар шаҳре марде дарзӣ буд. Бари дарвозаи шаҳр дӯкон доштӣ бар гузари гӯристон. Ва кӯзае дар меҳе овехта буд ва ҳавасаш он будӣ, ки ҳар ҷанозае, ки аз дари шаҳр берун бурдандӣ, вай санг дар он кӯза афкандӣ ва ҳар моҳе ҳисоби он сангҳоро қардӣ, ки чанд кас берун бурданд ва он кӯзаро тухӣ қард ва боз санг ҳаме дарафкандӣ. То рӯзгоре баромад, дарзӣ низ бимурд.

Марде ба талаби дарзӣ ома два хабари марги ӯ надошт. Дари дӯконаш баста дид. Ҳамсоия ӯро пурсид, ки ин дарзӣ кучост, ки ҳозир нест. Ҳамсоия гуфт, ки дарзӣ низ дар кӯза афтод!

Шунидам, ки тире буд садсола, пушткӯзу дуто гаита ва бар асо таҷа карда ва меомад.

Ҷавоне ба тамоҳара вайро гуфт:

- Эй шайх, ин қаомнак бар ба чанд харида?

То ман низ яке бихарам.

Пир гуфт:

- Агар умр ёбӣ сабр кунӣ, худ ройгон ба ту бахшанд.

НУКТАҲО

Таъйини таъйини тӯлонии мансабдорон: дер ояду сер ояд.

Шнори тамаъҷӯён:

Тоҷи сари ҷумла ҳунарҳост пул,
Қуфлушои ҳама дарҳост пул.

Дар паси дари сардӯхтур: ба ҳучраи кори сардӯхтур бе даҳонбанд, спирт, дастпӯши маҳсули резинӣ, доруву сӯзандору, таҳхиси лаборатории (УЗИ) дилу гурда, қигар, таҳхили (анализи) пешоб, таҳхисҳои рентгении шуш, натиҷаи меъдаву

рӯдаҳо, варақаи томографӣ ва баъзе «протседураҳо» даромадан қатъиян манъ аст.

Ӯ аз об ҳамеша хушк мебаромад, аммо ин дафба... дар об ғарқ шуд.

Дигар макун ноз,
Андоза пардоз.

Ба ҳар ош қатик нашав, - гуфтанд ба ӯ. Баъд аз ин вай роҳи ошхонаро фаромӯш кард.

Давидани гӯсола то қаҳдон-ро ба маънии аслияш фаҳмида, аз қафои гӯсола давида-давида, оқибат... ба

дасти қассоб афтод.

Вай шоир, нависанда, публицист, драматург, ҳаҷвнавис, доктори илм, профессор, академик, узви фахрии донишгоҳ... буд, вале китобхояшро дар фурушгоҳе китобхонае пайдо кардан имкон надошт... Ҳолдонҳо таҳмин мекунанд, ки вай умуман, китоб надорад.

“Ба кӯрпаат нигоҳ карда пой дароз кун”, - гуфтанд ба ӯ. Вай хеле ба фикр фуру рафт ва оқибат... барои худ кӯрпаи нав дӯзанд.

Ш. СУҲАЙЛ

100 шахсияти шинохтае, ки умри кӯтоҳ дидаанд

89. Самад Вургун – нависанда ва арбоби ҷамъиятии Озарбойҷон (1906 – 1956), **50 сол.**

90. Александр Сергеевич Пушкин – шоири рус (1799 – 1837), **38 сол.**

91. Антон Павлович Чехов – нависандаи рус (1860 – 1904), **44 сол.**

92. Содиқ Ҳидоят – яке аз асосгузорони насри муосири Эрон (1903 – 1951), **48 сол.**

93. Нахати Истаравшанӣ – шоири тоҷик (1814 – 1831), **17 сол.**

94. Одина Ҳошимов – Ҳофизи халқии Тоҷикистон (1937 – 1993), **56 сол.**

95. Чорч Байрон – шоири англис (1788 – 1824), **36 сол.**

96. Бонапарт Наполеон – ҳодими давлатӣ ва лашкаркаши Фаронса (1769 – 1821), **52 сол.**

97. Николай Шорс – қаҳрамони ҷанги гражданин (1895 – 1919), **24 сол.**

98. Франс Шуберт – композитори австриягӣ (1797 – 1828), **31 сол.**

99. Александр Чекалин – Қаҳрамони Иттиҳоди Шӯравӣ (1925 – 1941), **16 сол.**

100. Юрий Алексеевич Гагарин – нахустин кайҳоннаварди ИҶШС (1934 - 1968), **34 сол.**

Таҳияи

Ҳотамӣ ҲОМИД

ДАРӢИ ДАРОЗТАРИН

- Муаллима савол медиҳад:
- - Султон, ту гуфта метавонӣ, ки кадом дарё дарозтар аст: Волга ё Миссисипи?

- Султон:
- - Миссисипи.
- Муаллима:
- - Гуфта метавонӣ, ки чӣ қадар дарозтар аст?
- Султон:
- - Миссисипи 4 ҳарф зиёдтар аст, муаллима.

БАҲОИ БАЛАНД

- Дар дари математика муаллима ба толибилмон эълон мекунад:
- - Ба ҳар нафаре, ки аввалин шуда ба назди тахтаи синф мебарояд, як баҳо баландтар мегузорам.
- Мурод аз партаи қафо мегӯяд:
- - Муаллима, ман мебароям. Ба ман баҳои 3 гузоред.

ТИРЕЗА

- Пиразане назди табиб меояд. Духтур баъди муоина тавсия медиҳад:
- - Бибиҷон, кӯшиш кунед, ки бо зинапоя пиёда наравед. Баъди як ҳафта шуморо интизор мешавам.

Баъди як ҳафта пиразан боз ба муоина меояд. Духтур ин даъфа мегӯяд:

- - Ана, бибиҷон, ҳолатон хеле беҳтар шудааст, акнун бемалол бо

зинаҳо баромадан гиред.

Пиразан:

- - Раҳмат писарам, вагарна бо ин ҳама аз тиреза ба хона даромадан хаста шудам.

4 000 ҲАЗОР РАҲМАТ

Мӯйсафеде ба мусофирбар нишаста, ба бозори «Саховат» меравад. Вақти фаромадан ба ронанда мегӯяд:

-Ҳазор раҳмат, бачем.

Ронанда дар ҷавоб мегӯяд:

- - Бобо, бо ҳазор раҳмати шумо бензин харидаву зиндагиро пеш бурда намешавад.

Дар ин вақт мӯйсафеди дигаре аз қафои нақлиёт садо баланд мекунад:

- - Бачем, зик нашав. Дар қафо 4 000 ҳазор раҳмати дигар нишастанд.

СИЛОҲИ ДАҲШАТНОК

Марде ба ҳамсоязани худ мегӯяд:

- - Бону, имшаб хай сурухонӣ кардед - дия.

Зан бо нозу карашма:

- - Ман ҳамту вақтро куштан хостам.

Ҳамсоия дар ҷавоб:

- - Шумо силоҳи даҳшатнокеро интиҳоб намудед, хонум.

Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айни барои ишғоли вазифаҳои холии зерин озмун эълон менамояд:

1. Муdiri кафедра: дар кафедраҳои умумидонишгоҳии сиёсатшиносӣ, умумидонишгоҳии фалсафаи фарҳанг; умумидонишгоҳи тарбияи ҷисмонӣ, физиологияи синнусолӣ ва мудофияи шахрвандӣ; зоология; педагогика ва психологияи синфҳои ибтидоӣ; назария ва методикаи тарбияи мусиқӣ; назария ва методикаи тарбияи томактабӣ; педагогика ва психологияи томактабӣ ва кори иҷтимоӣ; психологияи умумӣ ва педагогӣ; психологияи иҷтимоӣ ва муносибатҳои оилавӣ; таърихи умумӣ ва муносибатҳои байналхалқӣ; назарияи тарҷума ва услубшиносӣ; забони англисӣ ва типологияи муқоисавӣ; услубшиносӣ ва назарияи тарҷумаи забонҳои хориҷӣ (олмонӣ ва фаронсавӣ), забони муносири рус ва забоншиносии умумӣ; адабиёти рус ва ҷаҳон.

2. Профессор: дар кафедраҳои умумидонишгоҳии фалсафа (1); умумидонишгоҳии сиёсатшиносӣ (1); умумидонишгоҳии забони тоҷикӣ (1); методикаи таълими математика (2); алгебра ва назарияи ададҳо (1); биологияи умумӣ ва методикаи таълими биология (1); ботаника (2); биохимия ва генетика (1); географияи иқтисодӣ ва иҷтимоӣ (1); методикаи таҳсилоти томактабӣ (1); ҳуқуқ (1); методикаи таълими таърих ва ҳуқуқ (2); назария ва таърихи адабиёт (1); назария ва амалияи забоншиносӣ (2).

3. Дотсент: дар кафедраҳои умумидонишгоҳии педагогика (1); умумидонишгоҳии сиёсатшиносӣ (1); умумидонишгоҳии фалсафа (4); умумидонишгоҳии фалсафаи фарҳанг (2); умумидонишгоҳии психология (2); умумидонишгоҳии забони тоҷикӣ (1); алгебра ва назарияи ададҳо (2); физикаи умумӣ (1); биохимия ва генетика (1); географияи иқтисодӣ ва иҷтимоӣ (1); хариташиносӣ, иқлимшиносӣ ва яхшиносӣ (1); методикаи таҳсилоти томактабӣ (1); забон ва адабиёти тоҷик (1); назария ва методикаи тарбияи томактабӣ (2); педагогика ва психологияи томактабӣ ва кори иҷтимоӣ (1); психологияи умумӣ ва педагогӣ (1); психологияи иҷтимоӣ ва муносибатҳои оилавӣ (1); ҳуқуқ (1); методикаи таълими забон ва адабиёти тоҷик

(2); назария ва таърихи адабиёт (2); назария ва амалияи забоншиносӣ (2); методикаи таълими забони англисӣ (2); забони англисӣ ва типологияи муқоисавӣ (3); забони англисӣ (1); забонҳои шарқ (1); адабиёти рус ва ҷаҳон (1).

4. Муаллими калон: дар кафедраҳои умумидонишгоҳии сиёсатшиносӣ (1); умумидонишгоҳии фалсафа (5); умумидонишгоҳии фалсафаи фарҳанг (3); умумидонишгоҳии забони хориҷӣ (3); умумидонишгоҳии забони тоҷикӣ (1); асосҳои технологияи информатсионӣ (2); таърих ва ҳуқуқ (2); алгебра ва назарияи ададҳо (1); анализи математикӣ (3); геометрия ва математикаи олий (1); технологияи информатсионӣ ва коммуникатсионӣ (3); физикаи умумӣ (1); физикаи эксперименталӣ (2); методикаи таълими физика (2); методикаи таълими технология ва соҳибкорӣ (2); биологияи умумӣ ва методикаи таълими биология (1); зоология (1); ботаника (2); биохимия ва генетика (2); географияи табиӣ (3); методикаи таълими география ва туризм (1); геозология (2); хариташиносӣ, иқлимшиносӣ ва яхшиносӣ (2); методикаи таҳсилоти томактабӣ (1); забон ва адабиёти тоҷик (1); назария ва методикаи тарбияи томактабӣ (2); педагогика ва психологияи томактабӣ ва кори иҷтимоӣ (3); психологияи иҷтимоӣ ва муносибатҳои оилавӣ (2); методикаи таълими таърих ва ҳуқуқ (1); назария ва таърихи адабиёт (3); назария ва амалияи забоншиносӣ (2); забони англисӣ (1); забонҳои шарқ (1); услубшиносӣ ва назарияи тарҷумаи забонҳои хориҷӣ (олмонӣ ва фаронсавӣ).

5. Ассистент: дар кафедраҳои методикаи таҳсилоти томактабӣ (1); педагогика ва психологияи томактабӣ ва кори иҷтимоӣ (1).

Мухлати пешниҳоди ҳуҷҷатҳо аз рӯзи наشري эълон оғоз мегардад.

Омӯзгорони аз озмунгузашта дар донишгоҳ ба қор қабул шуда, бо ҷойи зист таъмин карда намешаванд.

Нишонӣ: 734003, ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ-121, ДДОТ, раёсати таълим **Тел: 224-75-28**

ЭЪТИБОР НАДОРАД

Шаҳодатномаи гумшудаи БР №130674, ки онро соли 1985 Муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №12-и ноҳияи Исмоили Сомонии шаҳри Душанбе ба Ҳабибова Собира Бобоевна додааст, эътибор надорад.

Шаҳодатномаи гумшудаи А №622889 дар бораи хатми синфи 9, ки онро соли 1991 Муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №34-и ноҳияи Исмоили Сомонии шаҳри Душанбе ба Худжаева Гулҷаҳон Алиёровна додааст, эътибор надорад.

Шаҳодатномаи гумшудаи ТШТА №295056 дар бораи хатми синфи 9, ки онро соли 2003 Муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №65-и ноҳияи Шоҳмансури шаҳри Душанбе ба Каимова Хосият Санғалиевна додааст, эътибор надорад.

Шаҳодатномаи гумшудаи ТШТА №0006076 дар бораи хатми синфи 9, ки онро соли 2003 Муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №65-и ноҳияи Шоҳмансури шаҳри Душанбе ба Каимова Рано Санғалиевна додааст, эътибор надорад.

Шаҳодатномаи гумшудаи №0823839, ки онро соли 2020 Муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №108-и ноҳияи Шоҳмансури шаҳри Душанбе ба Раҳимзода Комрон Саъдоншо додааст, эътибор надорад.

Шаҳодатномаи гумшудаи Ш-№027848 дар бораи хатми синфи 9, ки онро соли 1999 Муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №35 ба номи Юсуфбеков Рустамбеки ноҳияи Шоҳмансури шаҳри Душанбе ба Саидова Гулнора Раҳматуллоевна додааст, эътибор надорад.

Шаҳодатномаи гумшудаи Ш-№027847 дар бораи хатми синфи 9, ки онро соли 1999 Муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №35 ба номи Юсуфбеков Рустамбеки ноҳияи Шоҳмансури шаҳри Душанбе ба Саидова Нигора Раҳматуллоевна додааст, эътибор надорад.

Шаҳодатномаи гумшудаи Т-АТА 0561311 дар бораи хатми синфи 9, ки онро соли 2017 Муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №71 ба номи Юсуф Ақобирови ноҳияи Шоҳмансури шаҳри Душанбе ба Восеєв Меҳроҷиддин Сирочидинович додааст, эътибор надорад.

Шаҳодатномаи гумшудаи А №105998, ки онро соли 1988 Муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №103-и ноҳияи Шоҳмансури шаҳри Душанбе (собиқ Муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №33-и ноҳияи Рӯдакӣ) ба Аҳмаджонова Юлдузхон Маҳмуджоновна додааст, эътибор надорад.

Шаҳодатномаи гумшудаи Т-ШТА №0179969 дар бораи хатми синфи 9, ки онро соли 2015 Муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №103-и ноҳияи Шоҳмансури шаҳри Душанбе (собиқ Муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №33-и ноҳияи Рӯдакӣ) ба Абдукаҳоров Фатхулло Ҳабибуллоєвич додааст, эътибор надорад.

Шаҳодатномаи гумшудаи Т-ШТА №074760 дар бораи хатми синфи 9, ки онро соли 2001 Муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №103-и ноҳияи Шоҳмансури шаҳри Душанбе (собиқ Муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №33-и ноҳияи Рӯдакӣ) ба Туйчиева Озода Абдусаматовна додааст, эътибор надорад.

ЭЪЛОН

Муассисаи давлатии «Маркази барномаҳои байналмилалӣ» - и Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон ба таваҷҷуҳи довталабон мерасонад, ки Академияи илмҳои Донишқадаи илм ва технологияи навини Корея (KAIST) барои шахрвандони ҷумҳурии бурсияи таҳсилӣ ҷудо намудааст.

Мухлати охири пешниҳоди ҳуҷҷатҳо барои иштирок дар бурсияи мазкур то 04.03.2022 буда, довталабонро мейбод аз сомонаи <https://admission.ksa.hs.kr> маълумот ва ҳуҷҷатҳои заруриро дастрас ва хонапурӣ намоёнд.

Кормандони ҳафтаномаи «Омӯзгор» аз даргузашти нобаҳангоми хунарсешаи маъруфи кишвар Аловуддин АБДУЛЛОЕВ андухгин буда, ба аҳли оила ва ҳешовандони марҳум ҳамдардӣ баён мекунанд.

Раёсат, кумитаи иттифоқи касабаи кормандони Академияи таҳсилоти Тоҷикистон аз даргузашти узви вобастаи АТТ, доктори илмҳои педагогӣ, профессор Тағйобо Абдуалими ШУКУРЗОД андухгин буда, ба аҳли оила ва пайвандони марҳум изҳори таслият мекунанд.

Маркази ҷумҳуриявии таълимию методии назди Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон ба мудири шӯъбаи таъбу наشري марказ Бурҳон Салмонов бинобар даргузашти БАРОДАРАШ изҳори ҳамдардӣ менамояд.

Кормандони шӯъбаи маорифи ноҳияи Рашт ва омӯзгорони муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии рақами 3-и ноҳия аз марғи нобаҳангоми собикадори маориф Баҳриддин МУХРИДДИНОВ андухгин буда, ба наздикону пайвандони марҳум сабри ҷамил хоҳонанд.

Роҳбарият, иттифоқи касаба ва омӯзгорону кормандони Донишқадаи ҷумҳуриявии тақмили ихтисос ва бозомӯзии кормандони соҳаи маориф аз вафоти беаҳали омӯзгори кафедраи илора ва иқтисоди муассиса Абдурахим РАХИМОВ андухгин буда, ба ҳешону пайвандони марҳум изҳори ҳамдардӣ менамоянд.

Диққат: озмун!

Донишқадаи давлатии забонҳои Тоҷикистон ба номи Сотим Улугзода дар ҳамбастагӣ бо ҳафтаномаи «Омӯзгор» - и Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон ба муносибати Рӯзи забони давлатии Тоҷикистон барои бехтарин мақолаҳо дар мавзӯи «Пешвои миллат – ҳомӣ, арҷгузор ва тарғибгари забони тоҷикӣ» озмун эълон мекунанд.

Дар мақолаҳо бояд бештар ба хидматҳои барҷаставу мондагори Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ-Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар рушду такомули забони тоҷикӣ ва ифтихори миллию асолати таърихӣ дар осори Пешвои муаззами миллат таваҷҷуҳ зоҳир карда шавад. Аз бозгӯи суханони умумию тақор худдорӣ бояд кард.

Ба мақолаҳое, ки дар баробари мавзӯи тозаву ҷолиб забони шевою хушобуранг доранд, афзалият дода мешавад. Мақолаҳо метавонанд илмӣ, илмию оммавӣ, публицистӣ, ёддоштӣ ва ё методӣ бошанд.

Озмун аз рӯзи эълон шуданаш то охири моҳи сентябр идома меёбад ва дар арафаи Рӯзи забони давлатии Тоҷикистон (5-уми октябр) ҷамъбаст мегардад.

Муқофотҳо барои ғолибон:

Ҷойи 1 – 2200 сомонӣ

Ҷойи 2 – 1600 сомонӣ

Ҷойи 3 – 1200 сомонӣ

Таъкид:

Ҳаҷми мақолаҳо набояд аз 3-4 саҳифаи ҷопи компютерӣ (ҳарфи Times Nev Roman Tj. 14 - 1,5 интервал) зиёд бошад, дар акси ҳол, ба озмун роҳ намеёбанд.

Пас аз ҷамъбасти озмун мақолаҳо дар шакли китоби алоҳида интишор хоҳанд шуд.

Донишқадаи давлатии забонҳои Тоҷикистон ба номи С.Улугзода
Ҳафтаномаи «Омӯзгор»

Диққат: озмун!

Ҳафтаномаи «Омӯзгор» бо мақсади нақшгузори дар татбиқи ҳадафҳои Солҳои рушди саноат, ки бо ибтикори Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар иртибот ба ҳадафи ҷоруми стратегии мамлакат – саноатикунории босуръат эълон шудааст, барои бехтарин мақолаву гузоришҳо дар мавзӯи «Нақши маориф ва илм дар татбиқи ҳадафҳои Солҳои рушди саноат» озмун эълон менамояд. Нигоштаҳое, ки ба озмун фиристода мешаванд, бояд ба умдатарин масоили рушди саноат, ҳамбастагии илму амал, имконоту мавқеи аҳли маориф вобаста ба раванди саноатикунории кишвар бахшида шуда, мулоҳизоту пешниҳодот ва андешаву баррасиҳои ҷолибро дар бар гиранд, забони равону муассир дошта бошанд.

Озмун аз оғози моҳи феврал то охири моҳи август идома меёбад ва дар арафаи Рӯзи Истиклоли давлатии ҷумҳурии ҷамъбаст мегардад.

Барои ғолибон муқофотҳои зерин муқаррар шудааст:

Ҷои аввал: 2000 сомонӣ

Ҷои дуюм: 1500 сомонӣ

Ҷои сеюм: 1000 сомонӣ

Ғолибон, ҳамчунин, бо ифтихорнома ва тухфаҳои хотиравӣ қадр карда мешаванд.

Таъкид:

Мақолаҳо набояд аз 3-4 саҳифаи ҷопи компютерӣ (ҳарфи Times New Roman Tj 14-1,5 интервал) зиёд бошанд, дар акси ҳол ба озмун роҳ намеёбанд.

Сафробахши ғаҳон омӯзгор аст.

ОМӢЗГОР

Муассис: Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон

Почтаи электронӣ: omuzgor@inbox.ru
Сомонаи ҳафтанома: www.omuzgor-gazeta.tj

Сармуҳаррир
Ноилшоҳ НУРАЛИЗОДА

Ҳайати Р. САИДЗОДА, Э. НАСРИДДИНЗОДА, Н. САИД, Ҷ. ҶӢРАЗОДА, Л. АБДУЛҲОЛИҚЗОДА, таҳрир: Ш. ХАЙРЗОДА, Ф. РАҲИМӢ, А. МУРОДӢ (ҷонишини сармуҳаррир), Н. ОХУНЗОДА (котиби масъул)

Суроға: 734025, ш. Душанбе, х. Айни - 126, Телефонҳо: қабулгоҳ – 225-81-55, ҷонишини сармуҳаррир – 225-81-58, котибот – 225-81-57, муҳосибот – 225-81-61

«Омӯзгор» тахти рақами 0018/рз, аз 13.07.2015 дар Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон аз нав номнавис шуда, тахти рақами 0110005977 дар Кумитаи андозаи назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қайди давлатӣ гирифта шудааст. Нашрия ба хотири чандандешӣ маводе низ ба таъби мерасонад, ки идораи ҳафтанома метавонад бо муаллифон ҳамфикр набояд ва барои онҳо масъулият ба уҳда нагирад.

Ҳафтанома дар матбааи наشريёти комплекси «Шарқи озо» ба таъби расид. | Индекси обуна – 68850 | Адади нашр: 39477 нуса | Таррох: С. Ниязов | Ҳуруфчинон: С. Мӯсоєва ва Д. Забировна

Навиштаҳо ва суратҳои ба идораи ҳафтанома воридгашта баргардонда намешаванд. Идораи ҳафтанома навиштаҳо дар ҳаҷми на бештар аз 4 саҳифаи компютерӣ андозан 14 (фосилаи 1,5) – и ҳарфи Times New Roman Tj. қабул менамояд.